

*Серія
біобібліографічних
довідників*

*Заснована
1994 року*

ВЧЕНІ ВУЗІВ ОДЕСИ

Випуск II

Природничі науки
1946-2000 рр.

Частина 3
Хіміки

Одеса

2002

Міністерство культури і мистецтв України

Одеська державна наукова бібліотека
імені М.Горького

*ВЧЕНІ
ВУЗІВ ОДЕСИ*

Бібліографічний довідник

Випуск II
Природничі науки
1946-2000 рр.

Частина 3
Хіміки

Упорядник
Т.І.Олейникова

Одеса
2002

Рецензент

*В.П. Антонович,
доктор хімічних наук, професор*

Редактор

І.С. Шелестович

© Т.І.Олейникова
Упорядкування, 2002
© ОДНБ імені М.Горького, 2002

Від упорядника

Цей випуск серії біобібліографічних довідників “Вчені вузів Одеси” містить дані про вчених-хіміків, які працювали у вузах Одеси у повоєнний період і працюють там тепер.

Продовжуючи традиції, створені попереднім поколінням учених, одеські хіміки нашого часу плідно працюють на багатьох напрямках хімічної науки. Результати наукових досліджень провідних одеських учених мають практичне значення і впроваджені у виробництво. Так, важливими досягненнями є синтез засобів для лікування онкологічних захворювань (О.В.Богатський, С.А.Андронаті), дослідження з інтенсифікації виробництва концентрованої азотної кислоти (О.Г.Большаков), розроблення аміачного способу очищення вихлопних газів при виробництві баштової сірчаної кислоти (М.Л.Варламов). Над створенням придатних для практичного використання електрохімічних генераторів струму успішно працював О.К.Давтян. Існує навіть міжнародний термін “паливний елемент Давтяна”. Вагомий внесок у розвиток хімії зробили А.-А.А.Еннан, Т.Л.Ракитська, І.Й.Сейфулліна, Л.Д.Скрильов, О.І.Юрженко та інші.

Посібник містить інформацію лише про докторів наук і складається з біографічних статей, стислих списків наукових праць та літератури про вчених.

При складанні біографічних статей використовувались особові справи з архівів вузів, де працювали і працюють учені, їхні особисті архіви. Подано також список скорочень, що зустрічаються у текстах статей.

Цей довідник заадресовується історикам науки, викладачам хімії вищої та середньої школи, бібліотечним працівникам, краєзнавцям, а також широкому колу читачів, яких цікавить розвиток науки в Україні.

*АЛЕКСЕЄВА
Любов Антонівна*

8 лип. 1925

Хімік-органік. Народилась у Києві в робітничій родині. 1952 р. закінчила хімічний ф-т ОДУ. Близько двох років працювала асистентом на кафедрі хімії Одеського технологічного ін-ту борошномельної промисловості (пізніше ОТХП). 1957 р. закінчила там аспірантуру. Впродовж кількох років працювала в Одеському технологічному ін-ті консервної та холодильної промисловості: асистентом на кафедрі хімії та заступником декана технологічного ф-ту. 1959 р. захистила дисертацію “Роданювання олеїнової і елаїдинової кислот та їхніх ефірів” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Короткий час працювала науковим співробітником в Ін-ті хлору Київської філії організації п/с 754. 1962 р. повернулася до Одеси, відтоді працює на хіміко-технологічному ф-ті ОПІ: асистент кафедри технології органічного синтезу, доцент, у 1967-1986 рр. - завідувач, з 1986 р. - професор кафедри технології основного органічного синтезу і органічної хімії, у 1972-1984 рр. - декан. 1975 р. захистила дисертацію “Фторування карбонільних сполук і оксиранів чотирьохфтористою сіркою” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Наступного року їй було присвоєно звання професора. Читає курс лекцій “Органічна хімія”.

З початку 1960-х років Л.А.Алексєєва веде широкі дослідження в галузі фторорганічних сполук. Спільно з науковцями Ін-ту органічної хімії АН України вивчала перетворення кисень- і сірковмісних сполук - кислот, карбонільвмісних сполук, спиртів, оксиранів, сполук із змішаними функціями та ін. при їх взаємодії з унікальним фторуємим реагентом - чотирьохфтористою сіркою; вивчала електронну природу і властивості продуктів перетворення. Розроблений за її участі ефективний метод фторування карбонільвмісних сполук чотирьохфтористою сіркою в розчині без-

водного фтористого водню дав змогу одержувати різноманітні поліфторалкіл- і поліфторетоксибензоли та інші сполуки.

Автор понад 150 друкованих праць.

●

Реакции и методы исследований органических соединений / Соавт.: Л.М.Ягупольский, А.И.Бурмаков. - М.: Химия, 1971. - 250 с.

Новые фторирующие реагенты в органическом синтезе / Соавт.: Б.В.Куншенко, А.И.Бурмаков, Л.М.Ягупольский. - Новосибирск: Наука, 1987. - 200 с.

●

Алкоксиперфторацетоны / Соавт.: Ф.А.Блощица, Б.В.Куншенко, А.И.Бурмаков // Журн. орган. химии. - 1983. - Т. 19, № 8. - С. 1761-1762.

Взаимодействие ацетона с четырехфтористой серой в среде HF / Соавт.: Б.В.Куншенко, Н.Н.Муратов, А.И.Бурмаков, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1983. - Т. 19, № 6. - С. 1342-1343.

Фторирование 2,2-дихлор- и 2,2-диметоксиэтиловых эфиров четырехфтористой серой в среде HF в присутствии S₂Cl₂ / Соавт.: Н.Н.Муратов, Б.В.Куншенко, А.И.Бурмаков, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1984. - Т. 20, № 2. - С. 450-451.

Взаимодействие алифатических кетонов с SF₄ в среде HF в присутствии монохлористой серы / Соавт.: Н.Н.Муратов, Б.В.Куншенко, М.М.Нагиб и др. // Журн. орган. химии. - 1985. - Т. 21, № 7. - С. 1420-1425.

Взаимодействие алканов, простых эфиров и алифатических кетонов с системой SF₄-HF-Cl₂ / Соавт.: Н.Н.Муратов, В.О.Омаров, Б.В.Куншенко и др. // Журн. орган. химии. - 1986. - Т. 22, № 9. - С. 1806-1812.

Взаимодействие окиси карбонильных соединений с четырехфтористой серой. XVI. Взаимодействие двухатомных спиртов с SF₄ // Журн. орган. химии. - 1986. - Т. 22, № 6. - С. 1273-1276.

Взаимодействие окиси карбонильных соединений с четырехфтористой серой. XVII. Реакции глиоксаля и оксиальдегидов с SF₄ / Соавт.: И.В.Степанов, А.И.Бурмаков, Б.В.Куншенко, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1986. - Т. 22, № 9. - С. 1812-1818.

Взаимодействие фторолефинов с системой SF₄-HF-S₂Cl₂ / Соавт.: Н.Н.Муратов, М.М.Нагиб, Б.В.Куншенко, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1986. - Т. 22, № 5. - С. 1233-1236.

Взаимодействие органических соединений с SF₄-HF в присутствии галогенирующих агентов. VIII. Взаимодействие малонального эфира с системой SF₄-HF-S₂Cl₂ / Соавт.: В.О.Омаров, Н.Н.Муратов, Б.В.Куншенко, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1992. - Т. 28, № 4. - С. 888-891.

Реакции фенилизоцианатов с системой SF₄-HF-Cl₂ / Соавт.: Н.П.Брыжак, Б.В.Куншенко, Н.А.Левченко и др. // Укр. хим. журн. - 1995. - Т. 61, № 2. - С. 31-37.

Химическая технология / Соавт.: И.М.Каганский, А.П.Костюк // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 134-140.

○

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 105-128.

Про Л.А.Алексееву. - С. 126.

АНДРІАНОВ
Анатолій Михайлович

16 листоп. 1935

Хімік-неорганік. Народився у Рильську, Курської обл. Після закінчення школи вступив на інженерний фізико-хімічний ф-т Московського хіміко-технологічного ін-ту (фах “Технологія радіоактивних рідкісних і розсіяних елементів”). 1959 р. закінчив ін-т і дістав призначення до Одеських лабораторій ІЗНХ АН УРСР. Працював там до 1967 р.: старший лаборант, інженер, старший науковий співробітник. У 1960-1963 рр. вчився в аспірантурі, де його науковим керівником був проф. В.А.Назаренко. 1964 р. захистив дисертацію “Іонізація і стійкість комплексних трипірокатехінгерманієвої і трипірогалолгерманієвої кислот” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Впродовж кількох років працював в ОДУ, завідував кафедрою аналітичної хімії. 1970 р. на здобуття ступеня доктора хімічних наук захистив дисертацію “Вивчення властивостей і галузей застосування комплексних орто-дифенолгерманієвих кислот”. Наступного року йому було присвоєно звання професора. 1971 р. повернувся до ІЗНХ, де обійняв посаду завідувача відділу хімії германію, у 1974-1975 рр. був директором ін-ту. Понад двадцять років завідував відділом фізико-хімічних основ замкнених технологічних циклів (з 1977 р. - відділ ФХІ), з 1992 р. обіймає посаду професора кафедри прикладної екології ОГМІ, читає курси лекцій: “Фізико-хімічні процеси трансформації домішок в природних водних середовищах”, “Промислова екологія”, “Наслідки забруднення природних вод токсичними речовинами”, “Екологічне право”. З 1996 р. - головний науковий співробітник ФХІ ім. О.В.Богатського. А.М.Андріанов - член вченої ради цього ін-ту із захисту кандидатських і докторських дисертацій. Підготував 8 кандидатів хімічних наук.

А.М.Андріанов працює над створенням замкнених технологічних циклів, над розробкою мало- та безвідходних технологій хімічних підприємств. Працював над технологією видо-

бування із морської води цінних компонентів добрива з широким асортиментом мікроелементів, над технологією видобування агароїду з чорноморської водорості філофори та комплексної переробки фосфогіпсу. Розробив також технологію видобування германію з надсмольних вод та технологію очищення стічних вод.

Автор близько 200 наукових публікацій, понад 50 винаходів.

●
Сорбционная очистка карбонатов щелочных металлов и аммония от примесей тяжелых металлов / Соавт.: В.П.Корюкова, Л.И.Ковальчук, Е.В.Шабанов, Л.В.Смирнова // Ионный обмен и хроматография. - Л., 1984. - С. 62-65.

Извлечение германия из растворов фосфогипсом / Соавт.: В.Э.Поладян, Н.Ф.Русин, Л.М.Авласович, А.А.Ермаков // Комплекс. использ. минерал. сырья. - 1985. - № 2. - С. 13-16.

Продукты переработки черноморской водоросли как ингибитор коррозии стали в кислотах / Соавт.: Г.М.Попелюх, Л.И.Талавира, П.А.Гажа, Л.М.Буртненко // Защита металлов. - 1985. - Т. 21, № 5. - С. 753-756.

Экстракция дицианоаргентата калия макроциклическими полиэфирами / Соавт.: А.А.Ермаков, Г.А.Климентьева, К.А.Мукело, М.У.Мамина // Журн. неорган. химии. - 1985. - Т. 30, № 10. - С. 2712-2714.

Исследование гидролитических процессов получения осадков гидроксида магния / Соавт. М.И.Сычев // Комплекс. использ. минерал. сырья. - 1986. - № 6. - С. 66-70.

Экстракция анионов дибензо-18-краун-6 / Соавт.: А.А.Ермаков, С.Ф.Пахольчук, К.А.Мукело // Журн. неорган. химии. - 1986. - Т. 31, № 1. - С. 155-157.

Закономерности сорбции ионов железа гидратированным диоксидом титана / Соавт.: В.П.Корюкова, Е.В.Шабанов, Л.И.Ковальчук и др. // Укр. хим. журн. - 1987. - Т. 53, № 3. - С. 248-252.

Исследование отходов производства пигментного диоксида титана для обезвреживания хромсодержащих сточных вод / Соавт.: Л.М.Буртненко, В.Э.Поладян // Химия и технология воды. - 1987. - Т. 9, № 4. - С. 370-371.

Очистка воды от растворимых примесей с применением неорганического ионообменника / Соавт.: В.П.Корюкова, Л.И.Ковальчук // Химия и технология воды. - 1987. - Т. 9, № 4. - С. 373-374.

Соосаждение германия при гидrolитическом осаждении гидроксида титана / Соавт.: В.Э.Поладян, Л.М.Авласович // Укр. хим. журн. - 1987. - Т. 53, № 9. - С. 915-917.

Экстракция ацидокомплексов палладия дибензо-18-краун-6 и его производными / Соавт.: В.Э.Поладян, Л.М.Буртненко, Л.М.Авласович // Журн. неорган. химии. - 1987. - Т. 32, № 3. - С. 737-740.

АНДРОНАТИ *Сергій Андрійович*

19 верес. 1940

Хімік-органік. Заслужений діяч науки і техніки України. Народився в Одесі. Середню школу закінчив у м. Гур'єві (Казахстан). 1958 р. повернувся до Одеси і короткий час працював токарем на автобазі ЧМП. Вищу освіту здобув на хімічному ф-ті ОДУ. Після року строкової служби в армії прийшов на кафедру органічної хімії ОДУ, де працював до 1972 р.: інженер, аспірант, старший викладач, доцент. 1970 р. захистив дисертацію у галузі дослідження біологічно активних речовин. З 1972 р. його діяльність пов'язана з АН України - він перейшов у створений О.В.Богатським відділ азотистих гетероциклів Ін-ту органічної хімії АН УРСР, захистив докторську дисертацію і потім очолив відділ біологічно активних речовин Одеських лабораторій Ін-ту загальної і неорганічної хімії АН УРСР. З 1977 р. діяльність С.А.Андронаті пов'язана з Фізико-хімічним ін-том, який був створений на базі Одеських лабораторій ІЗНХ та відділу азотистих гетероциклів ІОХ: завідував відділом біологічно активних речовин, був заступником директора з наукової роботи. Після смерті О.В.Богатського 1983 р. очолив ін-т, а наступного року був призначений головою Південного наукового центру АН УРСР і обраний членом Президії АН УРСР. 1982 р. С.А.Андронаті було обрано членом-кореспондентом, 1988 р. - академіком АН УРСР.

С.А.Андронаті - яскравий представник школи О.В.Богатського і засновник власної наукової школи - видатний фахівець з біоорганічної хімії. Основним напрямом його наукової діяльності є дослідження біологічно активних речовин - психотропних, імунотропних, противірусних засобів та актопротекторів. На основі цих досліджень здійснено цілеспрямований синтез вискоефективних і малотоксичних транквілізаторів, антигіпоксантів і актопротекторів з оригінальним спектром фармакологічних властивостей, зокрема виготовлено перший вітчизняний транквілізатор,

снодійний і протисудоржний препарат - феназепам і денний транквілізатор - гідазепам. Важливий розділ досліджень - фундаментальні роботи з ферментативного і мікробного синтезу. На створення ефективних лікарських засобів для лікування різних захворювань, що супроводжуються гіпоксією (травматичний шок, пневмонія, лепра та ін.), були спрямовані подальші дослідження нових антигіпоксантив і актопротекторів. У галузі хімії імунотропних і протівірусних засобів важливим досягненням є синтез лікарських засобів для лікування онкологічних захворювань і особливо небезпечних вірусних інфекцій. На стадії впровадження перебуває препарат цього ряду - аміксин. С.А.Андронаті - автор близько 500 наукових праць.

Академік Андронаті - лауреат Державної премії СРСР і Державної премії України, має урядові нагороди. Він учасник багатьох міжнародних наукових конференцій та симпозіумів. З визнанням наукових досягнень пов'язаний і громадський авторитет ученого: був президентом Малої академії наук ПНЦ, депутатом місцевих рад різних рівнів, депутатом Верховної Ради СРСР останнього скликання. Сергій Андрійович, по суті, очолив науково обгрунтований екологічний рух у південному регіоні України. Керований ним ПНЦ зосередив увагу на екологічних проблемах Одеси і Одещини.

С.А.Андронаті - член Комітету з Державних премій України, входить до Фармакокомітету України, обраний членом кількох альтернативних академій наук, у тому числі Міжнародної академії екологічних наук.

Останнім часом значну увагу приділяє організації підготовки фахівців з фармацевтичної хімії на базі ОНУ та налагодженню навчального процесу у ФХІ.

Сергій Андрійович Андронаті: Біобібліогр. покажч. л-ри / Упоряд. Т.І.Олейникова. - О.: ОДНБ, 1998. - 132 с.

АНИКІН Валерій Фомич

1 лип. 1948

Хімік-органік. Народився у Тирасполі. У 1966-1971 рр. вчився на хіміко-технологічному ф-ті ОПІ. Після закінчення навчання впродовж кількох років працював інженером науково-дослідного сектора того ж ін-ту. Водночас працював над дисертацією на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Захист дисертації "Дослідження в галузі синтезу і вивчення властивостей 1,2-біфункціональних похідних аценафтену і аценафтилену" відбувся 1977 р., коли В.Ф.Анікін вже працював на кафедрі органічної хімії ОДУ, де працює донині. Спочатку був старшим науковим співробітником з госптеми, потім доцентом, з 1993 р. - професор. Читає лекції з курсу органічної хімії. 1992 р. захистив дисертацію "Синтетичні аспекти хімії галоген- і кисеньвмісних 1,2-похідних аценафтилену і споріднених сполук" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук.

Основний напрям наукової діяльності - робота в галузі прямого вільнорадикального та іонного галогенування аценафтену й аценафтилену. Він встановив будову ряду галогенпохідних ді- і тетрагідроаценафтену, запропонував механізм їх утворення. Вивчив реакції приєднання молекулярних галогенів до аценафтилену. Встановив нестереоспецифічність цього процесу. Показав шляхи перетворення великої кількості галоген- та кисеньвмісних 1,2-похідних аценафтену, аценафтилену та можливі напрями їх використання в органічному синтезі. Розробив способи одержання аліфатичних аміносполук, четвертинних амонійних солей. Понад 20 розроблених В.Ф.Анікіним способів одержання хімічних продуктів були впроваджені на Шосткинському заводі хімічних реактивів та Дослідному заводі ФХІ ім. О.В.Богатського НАН України.

Автор понад 90 наукових праць, зокрема 20 авторських свідоцтв СРСР.

●
1,2-производные аценафтилена. IX. Новые данные о присоединении галогенов к аценафтилену / Соавт. Т.И.Левандовская // Журн. орган. химии. - 1988. - Т. 24, вып. 5. - С. 1064-1070.

1,2-производные аценафтилена. XI. Синтез полигидроксиэтиленгликолей с ядром аценафтена / Соавт.: Т.И.Левандовская, Б.В.Розынов // Журн. орган. химии. - 1989. - Т. 25, вып. 2. - С. 372-376.

Кристаллическая и молекулярная структура 2,2а,3,4,5,6,8-гептабром-2а,3,4,5-тетрагидроаценафтена / Соавт.: Ю.Г.Ганин, В.Х.Кравцов // Журн. структур. химии. - 1991. - Т. 32, № 3. - С. 100-102.

1,2-производные аценафтилена. XII. Дебромирование галогензамещенных ε-1,2-дибромаценафтена / Соавт. М.А.Фадель // Журн. орган. химии. - 1994. - Т. 30, вып. 2. - С. 273-275.

1,2-производные аценафтилена. XIII. Синтез и установление конфигурации 5-галогензамещенных 1,2-дихлораценафтена / Соавт. М.А.Фадель // Журн. орган. химии. - 1994. - Т. 30, вып. 2. - С. 276-280.

Путі синтезу О-вмісних синтонів із аценафтилен-1-2-діону та його похідних / Співавт. М.А.Фадель // XVII Укр. конф. з орган. хімії: Тез. доп. Харків, 1995 р. - X., 1995. - С. 140.

Синтез моно- і біо-кеталей аценафтилен-1,2-діону та його галогензаміщених / Співавт. С.С.Самбурський // XVII Укр. конф. з орган. хімії: Тез. доп. Харків, 1995 р. - X., 1995. - С. 204.

Синтез та встановлення конфігурації діастереомірних галогенпохідних 1,2-дихлораценафтену / Співавт. М.А.Фадель // XVII Укр. конф. з орган. хімії: Тез. доп. Харків, 1995 р. - X., 1995. - С. 202.

Склад та будова продуктів метоксидебромовання спіро [(5-хлораценафтен-1-он)-2,2-диметил-1,3-діоксану] / Співавт.: С.С.Самбурський, Ю.С.Шапіро // XVII Укр. конф. з орган. хімії: Тез. доп. Харків, 1995 р. - X., 1995. - С. 203.

1,2-производные аценафтилена. XIV. Синтез и метоксидегалогенирование ацеталей 5-галогено-1,2-аценафтен-дионон / Соавт. С.С.Самбурський // Журн. орган. химии. - 1998. - Т. 34, № 2. - С. 261-265.

1,2-производные аценафтилена. XV. Стереоспецифичность присоединения брома к нитропроизводным аценафтилена / Соавт.: Л.Д.Кокоровец, В.В.Ведута // Журн. орган. химии. - 1998. - Т. 34, № 5. - С. 715-717.

1,2-производные аценафтилена. XVI. Восстановление ацеталей 5-галогеноаценафтилен-1,2-дионон метоксидом натрия / Соавт. С.С.Самбурський // Журн. орган. химии. - 1998. - Т. 34, № 5. - С. 830-834.

АНТОНОВИЧ Валерій Павлович

1 лют. 1940

Хімік-аналітик. Народився в Одесі. 1957 р. закінчив середню школу, деякий час працював старшим препаратором кафедри аналітичної хімії ОДУ. У 1958-1963 рр. - студент хімічного ф-ту ОДУ. Після служби в армії прийшов працювати до Одеських лабораторій ІЗНХ АН УРСР (після реорганізації і приєднання відділу ІОХ АН України - ФХІ), у відділ аналітичної хімії рідкісних елементів. Починав лаборантом, був інженером, молодшим науковим співробітником. У 1965-1968 рр. вчився в аспірантурі (науковий керівник - проф. В.А.Назаренко). 1969 р. захистив дисертацію "Вивчення хімізму взаємодії скандію із забарвленими органічними реагентами" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. У 1972-1986 рр. - старший науковий співробітник, у 1986-1995 рр. завідував відділом аналітичної хімії і фізико-хімії координаційних сполук. 1985 р. захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук "Дисперговані триоксифлуоронати сильногідролізуючих іонів металів у фотометричному аналізі". 1989 р. йому було присвоєно вчене звання професора. З 1995 р. - професор кафедри аналітичної хімії Одеської державної академії харчових технологій. Педагогічну діяльність розпочав 1968 р. Читав курс лекцій із загальної хімії в ОБІМУ та Тбіліському ун-ті. Читав спецкурс для аспірантів хімічного ф-ту ОДУ. Нині читає курс аналітичної хімії, веде лабораторні заняття. Керував підготовкою 12 кандидатських дисертацій. В.П.Антонович був членом наукової ради з аналітичної хімії АН СРСР, впродовж багатьох років був заступником голови і головою спеціалізованої ради із захисту докторських дисертацій при ФХІ НАН України. Член редколегії серії монографій "Аналитические реагенты", яку видає ГЕОХІ РАН, активно співпрацює з "Журналом аналитической химии".

В.П.Антонович досліджував гідроліз високозарядних іонів металів. Розробив спектрофотометричний метод вивчення гідролізу іонів металів, визначив константи мономерного гідролізу ряду катіонів: цинку (II), титану (IV), гафнію (IV), олова (IV) тощо. Виявив і описав зв'язки констант гідролізу іонів металів і потенціалів іонізації їхніх атомів. Працював над дослідженням подвійних і різнолігандних комплексів молібдену, вольфраму, олова, германію, цирконію, ніобію, танталу з різноманітними органічними аналітичними реагентами, головним чином з 2-, 3-, 7-триоксифлуоронами. Він виявив триоксифлуоронати металів, які екстрагуються і є аналітичними формами для високочутливого фотометричного визначення ряду рідкісних металів. Виконав комплекс робіт з вивчення впливу поверхнево-активних речовин різної природи на комплексоутворення іонів металів з хромофорними органічними лігандами, пояснив механізм цього впливу. Останнім часом досліджував новий клас аналітичних реагентів - циклічних тіосечовин, розробив нові методики атомно-абсорбційного визначення форм ртуті (неорганічних, фенілових та метилових) у природних водах; провів атестаційні дослідження багатьох державних та галузевих стандартних зразків складу гірських порід, ґрунтів, сплавів, концентратів рідкісних металів. Створив стандартні зразки складу розчинів фторидів, солей ніобію, оксидів кремнію, алюмінію, цирконію з атестованим вмістом широкого асортименту домішок.

Автор 4 монографій, понад 100 наукових статей; має 9 авторських свідоцтв.

●
Триоксифлуорони / Соавт. В.А.Назаренко. - М.: Наука, 1973. - 180 с.

Гідроліз солей: Метод. пособие / Соавт.: О.В.Манджгаладзе, Е.М.Невская. - Тбилиси: Изд-во Тбилис. ун-та, 1977. - 47 с.

Гідроліз іонов металлов в разбавленных растворах / Соавт.: В.А.Назаренко, Е.М.Невская. - М.: Атомиздат, 1979. - 171 с.

Применение поверхностно-активных веществ в фотометрических методах анализа / Соавт.: О.В.Манджгаладзе, М.М.Новоселова. - Тбилиси: Изд-во Тбилис. ун-та, 1983. - 112 с.

Экстракция комплексных соединений висмута с тетраметилтиомочевинной / Соавт.: Е.И.Шелихина, Т.И.Кириченко, Н.Г.Лукьяненко, Т.В.Петрова // Журн. неорганической химии. - 1982. - Т. 27, № 8. - С. 2065-2069.

О связи между положением элемента в периодической системе и гидролизом его ионов / Соавт. В.А.Назаренко // Термодинамика и структура гидроксокомплексов в растворах. - Л., 1983. - С. 3-10.

Фотометрическое определение микроколичеств тантала в присутствии ниобия / Соавт.: М.А.Чернышева, Н.Н.Голик, Т.М.Малютина, М.М.Новоселова // Журн. аналитической химии. - 1984. - Т. 39, № 3. - С. 480-484.

Цериметрическое определение ниобия в присутствии тантала / Соавт.: Л.И.Винарова, И.В.Стоянова, Т.М.Малютина // Журн. аналитической химии. - 1985. - Т. 40, № 9. - С. 1645-1648.

Экстракция триоксифлуоронатов металлов IV-VI групп / Соавт.: Ю.П.Чухрий, Н.А.Вещикова, М.М.Новоселова // Журн. неорганической химии. - 1986. - Т. 31, № 6. - С. 1422-1426.

Реакции ниобия с салицилфлуороном в присутствии поверхностно-активных веществ и маскирующих лигандов / Соавт.: М.А.Чернышева, Н.Н.Голик, Т.М.Малютина, Л.И.Винарова // Журн. аналитической химии. - 1987. - Т. 42, № 11. - С. 1963-1968.

Фотометрическое определение микропримеси ванадия в диоксиде церия / Соавт.: Ю.П.Чухрий, Н.А.Чивирева, И.М.Грекова // Журн. аналитической химии. - 1989. - Т. 44, № 7. - С. 1236-1240.

Циклические тиомочевинны - новые реагенты для экстракционно-фотометрического определения висмута, сурьмы и олова / Соавт.:

И.С.Пресняк, Е.И.Шелихина, В.А.Назаренко // Журн. аналитической химии. - 1990. - Т. 45, № 8. - С. 1548-1556.

Атомно-абсорбционное определение различных форм ртути / Соавт.: Ю.В.Зелюкова, И.В.Безлуцкая, М.М.Новоселова // Журн. аналитической химии. - 1991. - Т. 46, № 1. - С. 89-94.

Избирательный экстракционно-фотометрический метод определения ниобия в природных и технических материалах / Соавт.: И.В.Стоянова, Л.И.Винарова, Е.С.Иванова // Завод. лаб. - 1992. - Т. 58, № 8. - С. 13.

О реакциях олова (II) и олова (IV) с салицилфлуороном в присутствии цетилпиридиния / Соавт.: И.С.Пресняк, Е.И.Шелихина, О.Н.Ласовская // Укр. хим. журн. - 1993. - Т. 59, № 6. - С. 622-626.

Определение содержания химических форм компонентов оптического материала на основе ZnS-Ge / Соавт.: И.В.Стоянова, Л.И.Винарова, Г.И.Кочерба // Журн. аналитической химии. - 1994. - Т. 49, № 7. - С. 764-767.

Определение различных форм ртути в объектах окружающей среды / Соавт. И.В.Безлуцкая // Журн. аналитической химии. - 1996. - Т. 51, № 1. - С. 116-123.

Методы определения форм ванадия в разных степенях окисления при совместном присутствии / Соавт.: Н.А.Чивирева, И.С.Пресняк // Журн. аналитической химии. - 1997. - Т. 52, № 6. - С. 566-571.

Некоторые вопросы химико-аналитического контроля качества вод // Химия и технология воды. - 1998. - Т. 20, № 5. - С. 461-466.

Аналитическая химия в Украине // Журн. аналитической химии. - 2000. - Т. 55, № 1. - С. 103-110.

○

Мищенко В.Т., Бельтюкова С.В., Антонович В.П. Одесская школа химиков-аналитиков // Журн. аналит. химии. - 1992. - Т. 47, № 1. - С. 223-229.

Про В.П.Антоновича. - С. 225.

Пилипенко А.Т. Развитие аналитической химии на Украине // Журн. аналит. химии. - 1992. - Т. 47, № 1. - С. 206-216.

Про В.П.Антоновича. - С. 212.

Антонович В.П., Мищенко В.Т. Аналитическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 90-105.

Про В.П.Антоновича. - С. 95-96.

БЕЛТЮКОВА Світлана Вадимівна

17 серп. 1940

Хімік-аналітик. Народилася в Одесі. Середню школу закінчила 1957 р. у Німеччині, у м. Галле. Того ж року вступила на хімічний ф-т ОДУ. Після завершення навчання (1962) працювала в Одеських лабораторіях ІЗНХ АН УРСР у відділі спектрального аналізу (лаборант, інженер, дослідник). У 1968-1971 рр. - аспірантура, відтак працювала молодшим, пізніше - старшим науковим співробітником у відділі фізико-хімічних методів аналізу (з 1977 р. - відділ ФХІ), яким керував акад. АН УРСР М.С.Полуєтков. 1972 р. захистила дисертацію "Екстракція деяких металів у вигляді іонних асоціатів з органічними електронегативними лігандами і основними барвниками і використання її в аналізі". Дисертацію "Інтенсифікація f, f-переходів іонів лантанідів при комплексоутворенні і використання їх в аналізі" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук захистила 1983 р. 1986 р. відділ був реорганізований в лабораторію аналітичної і координаційної хімії рідкісноземельних елементів. С.В.Бельтюкова керувала цією лабораторією до її закриття 1996 р. 1993 р. їй було присвоєно звання професора, і вона стала головним науковим співробітником ФХІ НАН України. З 1997 р. працює в Одеській академії харчових технологій: завідує кафедрою аналітичної хімії, читає курс аналітичної хімії. Після відкриття на хімічному ф-ті ОДУ кафедри фармацевтичної хімії читає там курс фармацевтичної хімії та веде практичні заняття. С.В.Бельтюкова - член двох спеціалізованих рад із захисту дисертацій; під її керівництвом захищено 6 кандидатських дисертацій.

Основний напрям досліджень - у галузі аналітичної і координаційної хімії рідкісноземельних елементів, спектрофотометрії, спектроскопії. Виконала ряд досліджень для пояснення впливу поля лігандів на спектроскопічні характеристики 4f-спектрів поглинання і люмінесценції трьохвалентних іонів

лантанідів у розчинах комплексів. Встановила закономірності у змінюванні інтенсивності й енергії надчутливих переходів у залежності від властивостей комплексоутворювальної речовини, розчинника, спектроскопічних характеристик переходів; розробила ряд нових експресних і високочутливих методів визначення мікрокількостей окремих лантанідів у різних об'єктах, а також у ряді біологічно активних речовин і лікарських препаратів. Понад двадцять способів визначення захищено авторськими свідоцтвами.

Автор 262 наукових праць, у т.ч. двох монографій.

●

Аналитическая химия стронция / Соавт.: Н.С.Полужков, В.Т.Мищенко. - М.: Наука, 1978. - 224 с.

Спектрофотометрические и люминесцентные методы определения лантанидов / Соавт.: Н.С.Полужков, Л.И.Кононенко, Н.П.Еврюшина. - К.: Наук. думка, 1989. - 254 с.

●

Сорбция европия полимерным сорбентом, содержащим диаза-18-краун-6 и использование ее в анализе / Соавт.: Т.Б.Кравченко, А.Х.Зицманис, А.С.Роска и др. // Журн. аналит. химии. - 1990. - Т. 45, № 6. - С. 1096-1100.

Люминесцентное определение тулия в оксидах лантанидов / Соавт.: А.В.Егорова, Т.Б.Кравченко // Завод. лаб. - 1991. - Т. 57, № 6. - С. 27-28.

Экстракционно-фотометрическое определение таллия в природных водах // Соавт.: Е.И.Целик, В.П.Антонович // Химия и технология воды. - 1991. - Т. 13, № 4. - С. 319-321.

Взаимодействие диаза-18-краун-6 и его алкилпроизводных с теоилтрифторацетонатом европия / Соавт. Е.В.Малинка // Укр. хим. журн. - 1993. - Т. 59, № 1. - С. 58-62.

Сорбционно-люминесцентное определение иттрия, иммобилизованного на пенополиуретане / Соавт: В.А.Назаренко, Н.С.Грабовская, С.Цыганкова // Журн. аналит. химии. - 1993. - Т. 48, № 1. - С. 61-64.

Люминесцентное определение тербия в горных породах / Соавт. А.В.Егорова // Журн. аналит. химии. - 1994. - Т. 49, № 10. - С. 1115-1118.

Сорбционно-люминесцентное определение иттрия в оксиде скандия / Соавт. С.Цыганкова // Высокочистые вещества. - 1994. - № 5. - С. 129-132.

Исследование сорбатов европия на полимерном сорбенте, модифицированном группировками диаза-18-краун-6 / Соавт. Г.М.Баламцарашвили // Журн. неорганической химии. - 1995. - Т. 40, № 3. - С. 412-414.

Состояние фенолкарбоната в растворе и его люминесцентное определение / Соавт.: Е.И.Целик, Г.М.Баламцарашвили // Журн. аналит. химии. - 1995. - Т. 50, № 4. - С. 427-430.

Интенсивность полос спектров поглощения и люминесценции иона Cd(II) в растворах комплексонов / Соавт.: Н.В.Русакова, Ю.А.Попков, Ю.В.Коровин, В.А.Назаренко // Журн. приклад. спектроскопии. - 1996. - Т. 63, № 5. - С. 770-776.

Люминесцентные свойства сорбатов европия и возможности их аналитического применения / Соавт. Г.М.Баламцарашвили // Укр. хим. журн. - 1996. - Т. 62, № 1. - С. 49-54.

Ускоренное титриметрическое определение скандия в алюминиевых сплавах / Соавт.: В.Перфильев, В.Мищенко // Завод. лаб. - 1996. - Т. 62, № 3. - С. 17-19.

Спектрофотометрическое определение суммы РЗЭ в алюминиевых сплавах / Соавт.: В.Перфильев, И.Бойко // Завод. лаб. - 1997. - Т. 63, № 3. - С. 10-11.

○

Мищенко В.Т., Бельтюкова С.В., Антонович В.П. Одесская школа химиков-аналитиков // Журн. аналит. химии. - 1992. - Т. 47, № 1. - С. 223-229.

Про С.В.Бельтюкову. - С. 226, 227.

Пилипенко А.Т. Развитие аналитической химии на Украине // Журн. аналит. химии. - 1992. - Т. 47, № 1. - С. 206-216.

Про С.В.Бельтюкову. - С. 212.

Антонович В.П., Мищенко В.Т. Аналитическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 90-105.

Про С.В.Бельтюкову. - С. 101.

БОГАТСЬКИЙ Олексій Всеволодович

25 серп. 1929 - 19 груд. 1983

Хімік-органік. Заслужений діяч науки УРСР. Народився в Одесі в родині проф. ОДУ В.Д.Богатського. Вищу освіту здобув на хімічному ф-ті ОДУ. 1954 р. закінчив аспірантуру при кафедрі органічної хімії і захистив дисертацію “Синтез і властивості стереоізомерних кротонових кислот та їхніх ефірів” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Працювати залишився на тій же кафедрі (1954-1982): асистент, старший викладач, доцент, завідувач. Читав курс органічної хімії.

1962 р. став деканом хімічного ф-ту. 1967 р. захистив дисертацію “Синтез деяких алкоксисполук на основі алкоксизаміщених малонових і ацетооцтових ефірів ацетилацетонів і 1,3-діолів і вивчення стереохімії, властивостей і перетворень” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. У 1970-1975 рр. був ректором ОДУ. Саме в цей період за його ініціативою була створена проблемна науково-дослідна лабораторія психотропних препаратів, науковим керівником якої він був до кінця життя. У ці роки завідував також відділом хімії азотистих гетероциклів ІОХ АН УРСР, який згодом був переданий Одеським лабораторіям ІЗНХ АН УРСР. Залишивши посаду ректора, став заступником директора з наукової роботи ІЗНХ та керівником лабораторії ін-ту. 1977 р. під його керівництвом на базі Одеських лабораторій був створений Фізико-хімічний ін-т АН УРСР (з 1984 р. носить його ім'я), який він очолював до кінця життя. Того ж року О.В.Богатський став головою Південного наукового центру АН УРСР (створений 1971). Досліджував стереохімію ряду заміщених 1,3-гетероциклоалканів. У подальшому його наукові інтереси зосередились на вивченні методів синтезу, на вивченні структури, властивостей та комплексоутворювальних здатностей краун-сполук, які містять складноефірні, амідні, тіокарбамідні та карбамідні групи (краун-ефіри). Під керівництвом

О.В.Богатського та за його безпосередньою участю провадилися успішні дослідження в галузі хімії психотропних препаратів, антипухлинних імуностимуляторів, антивірусних засобів, антигіпоксантів та актопротекторів. Автор близько 600 наукових публікацій.

Членом-кореспондентом АН УРСР обраний 1972 р., академіком - 1976 р., членом Президії АН - 1978 р. Лауреат Державної премії УРСР, має урядові нагороди та медаль ВДНГ СРСР.

Алексей Всеволодович Богатский. - К., 1986. - 104 с. - (Библиография ученых УССР).

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 105-128.

Про О.В.Богатського. - С. 114-125.

БОЛЬШАКОВ Олександр Гаврилович

7 верес. 1909 - 10 жовт. 1985

Хімік-технолог. Заслужений діяч науки і техніки УРСР. Народився в Одесі в робітничій сім'ї. Тут же закінчив українську трудову школу та 1-у торгово-промислову школу. У 1928-1933 рр. вчився в Одеському хіміко-технологічному ін-ті. Закінчив аспірантуру, короткий час працював асистентом на кафедрі фізичної хімії. 1933 р. перейшов до Одеського індустріального ін-ту (пізніше - політехнічний), де обійняв посаду старшого викладача, а за кілька років - завідувача кафедри загальної хімічної технології. 1940 р. на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук захистив дисертацію "Дифузійний опір газових плівок у процесі абсорбції газів рідинними поглиначами". Того ж року був затверджений доцентом кафедри загальної хімічної технології. Під час евакуації перебував у м. Березниках (Пермської обл.), працював на азотно-туковому заводі старшим інженером виробничо-технічного відділу, де зробив ряд раціоналізаторських пропозицій щодо виробництва важливої оборонної продукції. 1946 р. повернувся до Одеси, до політехнічного ін-ту, де обійняв посаду завідувача кафедри процесів і апаратів хімічного виробництва. Керував кафедрою понад 30 років. 1952 р. захистив докторську дисертацію "Дослідження в галузі інтенсифікації виробництва концентрованої азотної кислоти". За два роки затверджений у званні професора. Деякий час був деканом хіміко-технологічного ф-ту. У 1975-1984 рр. - в Одеському ін-ті холодильної промисловості: професор кафедри загальної хімії, у 1984 р. - завідувач цієї кафедри. Читав курси: "Процеси і апарати хімічної технології", "Гідраліка і гідралічні машини", "Корозія і корозійностійкі матеріали", "Моделювання хіміко-технологічних процесів".

О.Г.Большаков разом з проф. Г.К.Боресковим організував першу в СРСР наукову школу з вивчення адсорбційних процесів. Ре-

зультатом стала розробка методів розрахунку і дослідження газорідних апаратів батарейних циклів і змочуваності башенних насадок для ректифікаційних і адсорбційних колон. Були створені збільшені (напівзаводського типу) установки для дослідження теплових дифузійних і хімічних процесів у різних апаратах; розроблено технологію отримання з промислових відходів комбінованих добрив, які містять азот і фосфор. Велике значення мають також дослідження з інтенсифікації виробництва концентрованої азотної кислоти, розробка нових технологічних схем для виробництва дорожніх бітумів, використання теплоти хімічних реакцій.

Автор понад 250 друкованих праць.

О некоторых соотношениях для расчета энергии отрыва электронов от атомов / ОПИ. - О., 1955. - 16 с.

Диффузионное сопротивление жидких пленок при барботажной абсорбции / Соавт. И.А.Каганский // Науч. зап. ОПИ. - 1954. - Т. 2, вып. 1. - С. 55-68.

Расчет времени нагревания и охлаждения в аппаратах барботажного типа // Науч. зап. ОПИ. - 1954. - Т. 2, вып. 1. - С. 23-28.

Исследования процесса хемосорбции сернистого газа нитрозой в аппаратах газлифтного типа / Соавт. Г.О.Григорян // Науч. зап. ОПИ. - 1955. - Т. 2, вып. 1. - С. 97-115.

Исследование реакции взаимодействия хлористого магния с фосфорной кислотой / Соавт. А.В.Гринева // Тр. ОГУ. Сер. хим. наук. - 1956. - Т. 146, вып. 5. - С. 15-17.

Влияние ультразвукового поля на процессы коагуляции и осаждения в жидкой фазе / Соавт.: Н.И.Соболева, А.В.Кортнев // Науч. зап. ОПИ. - 1959. - Т. 16. - С. 9-20.

Влияние гидродинамических факторов и солевых добавок на процесс хемосорбции / Соавт.: Л.М.Козакова, Г.Н.Гасюк // Науч. зап. ОПИ. - 1960. - Т. 23. - С. 36-43.

Зависимость процесса хемосорбции углекислоты водно-аммиачными растворами от концентрации углекислого газа, температуры, степени карбонизации и концентрации аммиака в растворе / Соавт.: Л.М.Козакова, Г.Н.Гасюк // Науч. зап. ОПИ. - 1960. - Т. 23. - С. 24-35.

Теплота испарения и термодинамические свойства растворов азотнокислого аммония и фосфорной кислоты / Соавт.: Н.А.Алексеевко, А.В.Кортнев, Г.Н.Гасюк // Науч. зап. ОПИ. - 1960. - Т. 20. - С. 20-30.

Определение коэффициента смачиваемости башенных насадок при упорядоченной укладке / Соавт. А.Т.Гриневич // Хим. машиностроение. - 1965. - Вып. 2. - С. 170-176.

Исследование работы газожидкостного струйного аппарата с цилиндрической камерой смещения / Соавт. Н.Е.Моспан // Хим. машиностроение. - 1968. - Вып. 8. - С. 30-37.

Материальные соотношения в цикле синтеза метанола / Соавт. Н.А.Матвеевко // Хим. технология. - 1968. - Вып. 14. - С. 37-42.

Некоторые вопросы статики сушки гранулированного суперфосфата / Соавт. Ю.И.Андрианов // Хим. машиностроение. - 1968. - Вып. 8. - С. 25-30.

Теплообмен между жидкостью и газом в колонне с регуляторной кольцевой насадкой / Соавт. В.Д.Быков // Хим. технология. - 1970. - Вып. 16. - С. 109-113.

Экспериментальное исследование теплообмена между жидкостью и газом в колонне с неупорядоченной кольцевой насадкой: [Применение в хим. производстве] / Соавт. В.Д.Быков // Вестн.

Харьк. политехн. ин-та. Хим. машиностроение. - 1970. - № 48. - С. 3-5.

Абсорбция двуокиси углерода раствором моноэтаноламина в аппарате со слоем псевдооживленной лопастной насадки: [Производство углекислоты для применения в пищевой пром-сти] / Соавт. Ф.В.Козак // Пищ. пром-сть. - 1974. - Вып. 19. - С. 68-71.

○

Большаков Александр Гаврилович // Учені вузів Української РСР. - К., 1968. - С. 66.

Алексеева Л.А., Каганский И.М., Костюк А.П. Химическая технология // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 134-140.

Про О.Г.Большакова. - С. 136, 138-139.

БУРМАКОВ Анатолій Іванович

19 квіт. 1940

Хімік-технолог. Народився у м. Канську, Красноярського краю, в родині військовослужбовця. З 1955 р. жив в Одесі. Вищу освіту здобув на хіміко-технологічному ф-ті ОПІ (1958-1963). Закінчив аспірантуру при кафедрі технології основного органічного синтезу і органічної хімії ОПІ. Впродовж багатьох років працював на цій кафедрі (асистент, старший викладач, доцент, завідувач кафедри, старший науковий співробітник). У період з 1974 і до 1988 р. обіймав також ряд адміністративних посад: заступник декана хіміко-технологічного ф-ту, в.о. декана по роботі з іноземними студентами, проректор з міжнародних зв'язків, ректор ін-ту, проректор з навчальної роботи. 1972 р. захистив дисертацію "Фторування полікарбонічних кислот чотирьохфтористою сіркою" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. 1988 р. захистив дисертацію "Реакції окси- і карбонільних сполук з чотирьохфтористою сіркою" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. 1989 р. обійняв посаду завідувача кафедри загальної і неорганічної хімії. У 1992-1996 рр. працював в Італії. Повернувшись з-за кордону, переїхав до Києва. Нині працює у Міністерстві закордонних справ.

В ОПІ читав курси: "Загальна технологія", "Вступ до спеціальності".

Працював над застосуванням чотирьохфтористої сірки в органічному синтезі. Вивчав взаємодії чотирьохфтористої сірки з багатоатомними спиртами, оксикарбонільними, дикарбонільними сполуками окси- і оксокарбонічних кислот та їхніх ефірів. Це дозволило виявити вплив структури субстрату на напрям реакції і розробити оригінальні методи регіоселективного заміщення гідроксильних або карбонільних груп на атоми фтору в оксикетонах або оксикислотах відповідно.

Автор понад 200 наукових праць.

●

Новые пути применения четырехфтористой серы в органическом синтезе / Соавт.: Б.В.Куншенко, Л.М.Ягупольский. - М.: Наука, 1987. - 270 с.

●

Взаимодействие винной кислоты с четырехфтористой серой / Соавт.: Л.А.Алексеева, Л.М.Ягупольский, Л.А.Мотняк // Журн. орган. химии. - 1981. - Т. 17, № 4. - С. 728-736.

Взаимодействие лактонов и лактидов с четырехфтористой серой / Соавт.: Н.Н.Муратов, Б.В.Куншенко, Л.А.Алексеева // Журн. орган. химии. - 1982. - Т. 18, № 7. - С. 1403-1408.

Термическое разложение перекиси 2,2-дифторпропионила в углеводородных растворителях / Соавт.: Ф.А.Блощица, В.П.Сасс, С.В.Соколов, М.В.Журавлев // Журн. неорган. химии. - 1982. - Т. 18, № 9. - С. 1825-1827.

Алкоксипентафторацетоны / Соавт.: Ф.А.Блощица, Б.В.Куншенко, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1983. - Т. 19, № 2. - С. 1761-1765.

Взаимодействие ацетона с четырехфтористой серой в среде фтористого водорода / Соавт.: Н.Н.Муратов, Б.В.Куншенко, Л.А.Алексеева, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1983. - Т. 19, № 4. - С. 325-331.

Взаимодействие окси- и карбонильных соединений с четырехфтористой серой. X. Реакции алифатических дикетонов с SF_4 / Соавт.: И.В.Степанов, Б.В.Куншенко, Л.А.Алексеева, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1983. - Т. 19, № 2. - С. 273-279.

Фторирование 2,2-дихлор- и 2,2-диметоксидиэтиловых эфиров четырехфтористой серой в среде HF в присутствии Cl_2 / Соавт.:

Н.Н.Муратов, Б.В.Куншенко, Л.А.Алексеева // Журн. орган. химии. - 1984. - Т. 20, № 2. - С. 450-451.

Взаимодействие алифатических кетонов с SF_4 в среде HF в присутствии монохлоридной серы / Соавт.: Б.В.Куншенко, Л.А.Алексеева, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1985. - Т. 21, № 7. - С. 1414-1420.

Взаимодействие окси- и карбонильных соединений с четырехфтористой серой. Реакции алифатических оксикетонов с SF_4 / Соавт. И.В.Степанов // Журн. орган. химии. - 1985. - Т. 21, № 1. - С. 45-52.

Взаимодействие алканов, простых эфиров и алифатических кетонов с системой $\text{F}_4\text{-HF-Cl}_2$ / Соавт.: Н.Н.Муратов, В.О.Омаров, Б.В.Куншенко и др. // Журн. орган. химии. - 1986. - Т. 22, № 5. - С. 716-721.

Взаимодействие окси- и карбонильных соединений с четырехфтористой серой. Реакции эфиров фторсодержащих оксикарбоновых кислот с SF_4 / Соавт.: Ф.А.Блощица, Б.В.Куншенко, Л.А.Алексеева, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1986. - Т. 22, № 4. - С. 750-756.

Взаимодействие глицерина с четырехфтористой серой / Соавт.: Салах Мохамед Хасанейн, Ф.А.Блощица, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1987. - Т. 23, № 3. - С. 17-20.

Взаимодействие окси- и карбонильных соединений с четырехфтористой серой. Реакции гликонов с SF_4 / Соавт.: Ф.А.Блощица, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1988. - Т. 24, № 1. - С. 27-29.

○

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 105-128.
Про А.И.Бурмакова. - С. 126.

ВАРЛАМОВ Михайло Лукич

11 листоп. 1905 - 1 верес. 1991

Хімік-технолог. Заслужений діяч науки і техніки УРСР. Народився в Єлизаветграді (Кіровоград) в робітничій сім'ї. Початкову освіту здобув у народній школі, потім вчився в трудшколі. Після її закінчення працював електриком у спілці "Будівельник". У 1924-1928 рр. - студент Одеського хімічного ін-ту. Після закінчення навчання працював майстром сірчано-кислотного цеху на Бондюзькому хімічному заводі Таттресту. 1929 р. переїхав до Одеси. Короткий час працював на суперфосфатному заводі (керівник зміни, начальник сірчано-кислотного цеху). З 1930 р., за виключенням років евакуації, працював в ОПІ (у 1933-1945 рр. - індустріальний ін-т). Починав асистентом, 1939 р. став доцентом кафедри технології неорганічних речовин. 1939 р. на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук захистив дисертацію з технології сірчаної кислоти. Впродовж кількох років був також науковим співробітником хіміко-радіологічного ін-ту. В перші місяці війни виконував спецзавдання в Артуправлінні Приморської армії (Одеса), у жовтні разом з оборонним заводом Наркомбоєприпасів СРСР евакуювався на Урал - до м. Березників. Працював начальником цеху військового спорядження, керував центральною заводською лабораторією. Повернувшись 1944 р. до Одеси, знову обійняв посаду доцента кафедри технології неорганічних речовин ОПІ, з 1951 р. завідував цією кафедрою. 1955 р. захистив дисертацію "Фізико-хімічне обґрунтування окремих стадій нітрозного сірчано-кислотного процесу і деякі нові технологічні схеми". За два роки був затверджений у званні професора. Впродовж кількох років (1961-1964) був проректором ін-ту з наукової роботи. У 1966-1977 рр. завідував кафедрою технології та автоматизації хімічних виробництв. З 1977 р. і до виходу 1987 р. на пенсію - професор кафедри. Читав лекції з курсу "Технологія основного органічного синтезу і автоматизація хімічних виробництв",

"Технологія неорганічних речовин", "Виробництво сірчаної кислоти".

М.Л.Варламов працював у галузі теорії і технології виробництва сірчаної кислоти (нітрозний метод): над способами очищення промислових газів від шкідливих домішок із застосуванням фізичних і хімічних методів, а також у галузі моделювання і оптимізації хіміко-технологічних процесів. Вивчав фізико-хімічні властивості потрійної системи, яка містить сірчану кислоту і оксиди азоту. Велике практичне значення мала розробка аміачного способу очищення вихлопних газів при виробництві башенної сірчаної кислоти з використанням лугів, які утворюються в процесі сорбції. Брав участь у розробці апаратів для санітарної очистки газів від фтористих сполук.

Автор понад 200 друкованих праць.

●
О влиянии температуры скорости переноса и закрепления серной кислоты на скорость кислотообразования // Журн. приклад. химии. - 1956. - Т. 28, № 5. - С. 1001-1008.

О массопередаче и кинетике кислотообразования в жидкой фазе нітрозных сернокислотных систем / Соавт. Е.Л.Кричевская // Журн. приклад. химии. - 1956. - Т. 28, № 4. - С. 816-825.

Акустическая коагуляция аэрозолей, содержащих соединения фтора / Соавт.: Е.Л.Кричевская, Г.А.Манакин, А.А.Эннан // Сб. анот. науч.-исслед. работ ОПИ за 1959 г. - О., 1959. - С. 23-25.

Акустическая коагуляция тумана серной кислоты / Соавт.: Е.Л.Кричевская, Г.А.Манакин, Л.М.Козакова, А.Н.Господинов // Журн. приклад. химии. - 1960. - Т. 33, № 1. - С. 14-20.

Исследование массопередачи и хемосорбции в аппарате типа трубы Вентури / Соавт. О.М.Дробышева // Журн. приклад. химии. - 1960. - Т. 33, № 9. - С. 2020-2029.

Исследование очистки от фталевого ангидрида отходящих газов производства глифталевых и пентафталевых лаков / Соавт.:

К.К.Беленавичюс, Г.А.Манакин // Науч. зап. ОПИ. - 1962. - Т. 41. - С. 10-21.

Автоматический прибор для измерения акустической мощности и оптимальной настройки газоструйных генераторов звука, применяемых для акустической коагуляции // Ультразвук. техника. - 1963. - № 3. - С. 77-80.

Исследование аммиачного метода очистки газов от окислов азота низких концентраций / Соавт.: Г.А.Манакин, Я.И.Старосельский, Л.С.Зброжек // Журн. приклад. химии. - 1963. - Т. 36, № 1. - С. 8-15.

Кондуктометрическое определение низких концентраций аммиака в газах / Соавт. И.В.Кордон // Завод. лаб. - 1965. - Т. 31, № 8. - С. 940-943.

Математическое описание процесса контактирования при протекании двух последовательных необратимых экзотермических реакций / Соавт. Ю.П.Матрос // Массообменные процессы химической технологии: Сб. аннот. - М.; Л., 1965. - С. 170-171.

Производство суперфосфата без складского доразложения / Соавт.: И.М.Каганский, Г.А.Манакин, Т.Ф.Томчик // Хим. пром-сть Украины. - 1969. - № 1. - С. 5-7.

Математическое описание статистики процесса получения соды и поташа из нефелинового сырья / Соавт.: В.Д.Гогунский, Е.Л.Кричевская, Г.А.Манакин и др. // Цв. металлы. - 1974. - № 2. - С. 46-50.

Поиск оптимального технологического режима производства кальцинированной соды и поташа из нефелинов / Соавт.: Е.Л.Кричевская, В.Д.Гогунский, А.С.Романец, М.П.Трунов // Хим. пром-сть. - 1976. - № 1. - С. 35-39.

Сернокислотное разложение апатитового концентрата с добавками азотной кислоты и его математическая модель / Соавт.:

И.М.Каганский, Г.А.Манакин // Хим. технология. - 1983. - Вып. 2. - С. 14-15.

Применение соляной кислоты при производстве сложно-смешанных удобрений / Соавт.: И.М.Каганский, Г.А.Манакин // Вопр. химии и хим. технологии. - 1984. - Вып. 75. - С. 39-43.

Разработка обобщенного показателя, объединяющего оценки качества работы массообменных аппаратов / Соавт.: И.В.Кордон, Г.Г.Михайленко, О.М.Гевара // Вопр. химии и хим. технологии. - 1985. - Вып. 77. - С. 111-115.

○

Варламов Михайло Лукич // Учені вузів Української РСР. - К., 1968. - С. 84.

Алексеева Л.А., Каганский И.М., Костюк А.П. Химическая технология // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 134-140. Про М.Л.Варламова. - С. 134, 137-138.

ГАНІН

Едуард Вікторович

23 жовт. 1950

Хімік-органік. Народився в Одесі в родині службовців. 1967 р. закінчив школу і вступив до хімічного ф-ту ОДУ ім. І.І.Мечникова. Після закінчення 1975 р. навчання залишився працювати в ун-ті на кафедрі органічної хімії: інженер, старший інженер, старший науковий співробітник. 1981 р. закінчив аспірантуру. Наступного року захистив дисертацію “Вивчення реакцій заміщених циклічних імідів дикарбонових кислот та споріднених з ними сполук з основами” на здобуття наукового ступеня кандидата хімічних наук. 1986 р. одержав звання старшого наукового співробітника за фахом “органічна хімія”. У 1984-1992 рр. працював у ФХІ ім. О.В.Богатського: в лабораторії хімії і технології макрогетероциклів та їх аналогів (старший, потім провідний науковий співробітник, завідувач сектора), пізніше - у спец. конструкт.-техн. бюро з дослід. підприємством (провідний інженер). З 1992 р. - провідний науковий співробітник відділу теоретичних основ уловлювання кислих і основних газів Фізико-хімічного ін-ту захисту навколишнього середовища і людини МО і НАН України. 1999 р. захистив дисертацію “Синтез, будова, властивості макрогетероциклів та їх комплексів із донорами протонів” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук.

Основні напрями наукової діяльності - вивчення особливостей синтезів: похідних акрилової кислоти; циклічних імідів і ізоімідів полікарбонових кислот, їх взаємодії з основами; аліфатичних амінів різної будови; макрогетероциклів, комплексів включення на їх основі. Науковими досягненнями є: прямий доказ гіпотези Ван Дорпа про можливість утворення ізоімідів дикарбонових кислот безпосередньою взаємодією відповідних хлорангідридів з первинними амінами, що дозволило відкорегувати ряд неточностей, що мали місце в хімічній літературі; стабілізація в складі стійких кристалічних комплексів включення на основі краун-ефірів ряду

лабільних органічних і неорганічних молекул, що дало змогу зробити об'єктивний опис структури останніх. Ряд оригінальних розробок впроваджено у виробництві хімічних реактивів.

Автор понад 200 публікацій. Має 18 авторських свідоцтв.

Вираження повноти системного уявлення об'єктів на мові тернарного опису // Філософ. пробл. сучас. природознавства. - 1974. - Вип. 34. - С. 53-58.

До проблеми чіткості та унікальності систем / Співавт.: В.Ф.Бердников, Р.В.Валенчик, А.І.Уйомов та ін. // Філософ. пробл. сучас. природознавства. - 1974. - Вип. 34. - С. 17-25.

Некоторые особенности расщепления метоксиметилалкилмалоновых кислот / Соавт.: О.С.Степанова, Е.А.Краснова, О.А.Виноградова // Укр. хим. журн. - 1977. - Т. 43, № 2. - С. 154-157.

Особенности взаимодействия N-алкилфталимидов с гидроксидом натрия / Соавт.: В.И.Никитин, В.Ф.Аникин, А.А.Эннан, Г.Л.Камалов // Укр. хим. журн. - 1980. - Т. 46, № 6. - С. 846-847.

Новый метод синтеза макроциклических диамидов фталевой кислоты / Соавт.: В.Ф.Аникин, Г.Л.Камалов // Химия гетероцикл. соединений. - 1982. - Т. 48, № 4. - С. 405-408.

Взаимодействие фталоилхлорида с первичными аминами / Соавт.: В.Ф.Макаров, Б.В.Розынов // Журн. орган. химии. - 1985. - Т. 21, № 9. - С. 1935-1941.

N-замещенные изонафталимиды. Особенности образования и взаимодействия с аминами / Соавт.: В.Ф.Макаров, В.И.Никитин // Журн. орган. химии. - 1985. - Т. 21, № 11. - С. 2415-2423.

Ацилирование азакраун-эфиров N-замещенными изофталимидами / Соавт.: В.Ф.Макаров, Н.Г.Лукьяненко, С.А.Котляр // Химия гетероцикл. соединений. - 1987. - № 4. - С. 536-539.

Взаимодействие фталимида с полиэтиленполиаминами / Соавт.: В.Ф.Макаров, В.И.Никитин // Журн. орган. химии. - 1987. - Т. 23, № 2. - С. 370-372.

Выделение и разделение *цис-син-цис* и *цис-анти-цис*-диастереомеров дициклогексано-18-краун-6 комплексообразованием с HN-кислотными органическими молекулами / Соавт.: В.Ф.Макаров, С.А.Котляр, Н.Г.Лукьяненко // Журн. общ. химии. - 1988. - Т. 58, вып. 6. - С. 1309-1313.

Stabilization of silicon tetrafluoride by crown ether complexation. Crystal and molecular structure of host: guest complex 1:1:2 between *trans*-tetrafluoro-bis(aqua)silicon, 18-crown-6, and water / Coaut.: Yu.A.Simonov, A.A.Drovkin, M.S.Fonari a.others // Supramolec. Chem. - 1994. - Vol. 3. - P. 185-189.

Кристаллические структуры молекулярных комплексов 4-нитроанилина с 18-краун-6 и *цис-анти-цис*-изомером дициклогексано-18-краун-6 / Соавт.: Ю.Симонов, Я.Липковский, К.Сувинска и др. // Кристаллография. - 1995. - Т. 40, № 1. - С. 55-62.

Inclusion compounds: The products of the interaction of silicon, germanium, and boron fluorides with crown ethers / Coaut.: Yu.A.Simonov, M.S.Fonari, J.Lipkowski, V.O.Gelmboldt // J. Inclusion Phenom. - 1996. - Vol. 24. - P. 149-161. - (Review Article).

Взаимодействие краун-эфиров с фторидами бора (III), кремния, германия, олова (IV), сурьмы (III) в присутствии воды // Журн. общ. химии. - 1997. - Т. 67, вып. 9. - С. 1419-1421.

Изоимиды 1,2-бензолди- и 1,8-нафталидикарбоновой кислот. Условия образования // Химия гетероцикл. соединений. - 1997. - № 9. - С. 1251-1253.

Комплексы краун-эфиров "гость-хозяин". Требования к протонодонорной молекуле // Журн. общ. химии. - 1997. - Т. 67, вып. 6. - С. 891-892.

Синтез, термическая стабильность и взаимодействие с аминами N-арилизоимидов 2,3-дихлормалеиновой кислоты // Укр. хим. журн. - 1997. - Т. 63, № 9. - С. 39-42.

Heterocalixarene inclusion chemistry. Structure of a crystalline host-guest complex including endo-calix ethyl acetate and exo-calix clustering of water / Coaut.: Ed.Weber, J.Trepte, V.Ch.Kravtsov a.others // J. Inclusion Phenom. Macrocyclic Chem. - 2000. - Vol. 36, N 3. - P. 247-257.

Crystal structures of N-phenyl-2-(1,4,7,10-tetraoxa-13-azacyclopentadecane-13-carbonyl)benzamide and N-(4-ethoxyphenyl)-2-(1,4,7,10-tetraoxa-13-azacyclopentadecane-13-carbonyl)benzamide / Coaut.: S.T.Malinovskii, Yu.A.Simonov // Kristallografiya. - 2001. - Vol. 46, N 3. - P. 469-474.

○

Очерки развития науки в Одессе / НАН Украины. ЮНЦ. - О., 1995. - 576 с.

Про Е.В.Ганіна. - С. 510.

Синтез макроциклических соединений / К.Б.Яцимирский, А.Г.Кольчинский, В.В.Павлишук, Г.Г.Таланова. - К.: Наук. думка, 1987. - 311 с.

Про Е.В.Ганіна. - С. 193-194, 199.

ГЕЛЬМБОЛЬДТ Володимир Олегович

9 лют. 1951

Хімік-неорганік. Народився в Одесі в родині військовослужбовця. Вищу освіту здобув на хімічному ф-ті ОДУ (1968-1973). Після закінчення навчання короткий час працював стажистом-дослідником Ін-ту фізики при ОДУ, а потім - в лабораторії неорганічних полімерів в Ін-ті загальної та неорганічної хімії ім. М.С.Курнакова (Москва). 1978 р. закінчив аспірантуру, через два роки захистив дисертацію “Стереохімія фторокомплексів кремнію і германію із змішаною координаційною сферою” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук і розпочав працювати на кафедрі неорганічної хімії та хімічної екології ОДУ. Докторську дисертацію “Координаційні можливості і стереохімія кремнію у фторидних комплексах” захистив 1992 р. Того ж року обійняв посаду завідувача лабораторії, а 1997 р. - відділу у Фізико-хімічному ін-ті захисту навколишнього середовища та людини Міносвіти та НАН України при ОДУ.

Наукові інтереси - у галузі хімії фторокомплексів кремнію (IV), германію (IV) та сполук типу “гість-хазяїн” фторокомплексів неперехідних елементів III-IV груп періодичної системи з краун-ефірами та їх аналогами; а також у галузі теоретичних стереохімічних моделей.

Автор понад 200 праць.

Стереохімія и реакционная способность фторокомплексов кремния / Соавт.: А.А.Эннан, Л.А.Гаврилова. - М.: ВИНТИ, 1989. - 100 с. - (Итоги науки и техники. Сер. неорган. химии; Т. 19).

Возможности и проблемы модели Гиллеспи-Найхольма // Координац. химия. - 1984. - Т. 10, № 10. - С. 1299-1316.

Пентакоординационные фторокремниевые анионы / Соавт. А.А.Эннан // Успехи химии. - 1989. - Т. 58, № 4. - С. 626-643.

Теоретические модели и расчетные методы в анализе относительной стабильности геометрических изомеров двенадцатиэлектронных комплексов непереходных элементов // Координац. химия. - 1993. - Т. 19, № 9. - С. 667-675.

Стереохимия и электронное строение гексакоординационных фторокомплексов кремния / Соавт. А.А.Эннан // Журн. неорган. химии. - 1994. - Т. 39, № 3. - С. 424-434.

Синтез, кристаллическая структура и колебательные спектры гексафторосиликата дипротонированного диаза-15-краун-5 / Соавт.: Э.В.Ганин, Л.В.Остапчук // Журн. неорган. химии. - 1996. - Т. 41, № 6. - С. 1041-1046.

Химия фторокомплексов германия (IV) // Координац. химия. - 1997. - Т. 23, № 5. - С. 323-335.

ГОГУНСЬКИЙ Віктор Дмитрович

2 лют. 1946

Хімік-технолог. Народився в с. Преслав, Запорізької обл. Вищу освіту здобув на хіміко-технологічному ф-ті ОПІ, який закінчив 1969 р. за фахом “Технологія неорганічних речовин та мінеральних добрив”. Працював стажистом-дослідником на кафедрі технології та автоматизації хімічних виробництв. У 1971-1974 рр. вчився в аспірантурі. Після її закінчення працював старшим науковим співробітником тієї ж кафедри. 1975 р. захистив дисертацію “Моделювання та оптимізація виробництв кальцинованої соди та поташу при комплексній переробці нефелінів” на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук. Після захисту дисертації продовжив працювати на кафедрі технології та автоматизації хімічних виробництв (старший викладач, доцент). У 1983-1987 рр. - декан хіміко-технологічного ф-ту. 1991 р. захистив дисертацію “Моделювання та управління гнучким виробництвом соди та поташу при комплексній переробці нефелінів” на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук і того ж року обійняв посаду завідувача кафедри екології та безпеки виробництва. 1993 р. йому було присвоєно вчене звання професора. Продовжує працювати на цій кафедрі дотепер. Читає курси лекцій “Екологія біосфери і людини”, “Основи екології та природокористування”, “Безпека життєдіяльності”. В.Д.Гогунський - член науково-методичної ради з екології і екологічної освіти М-ва освіти України, член трьох спецрад з присудження вченого ступеня доктора наук, член Одеської екологічної асоціації та громадської ради з екології при облдержадміністрації.

В.Д.Гогунський працює над математичним моделюванням і оптимізацією виробництва кальцинованої соди та поташу при комплексній переробці нефелінів. Зробив математичний опис діаграм розчинності багатоконпонентних сольових систем, математичні моделі виробництва соди з використанням типових апаратурно-

технологічних блоків. Визначив критерії оптимізації складного технологічного процесу і умови проведення його в оптимальному режимі. Розробляє моделі процесів розсіювання домішок в атмосфері. Працює над комплексною оцінкою якості заселеного середовища на основі концепції екологічного ризику.

Автор понад 130 публікацій.

●

Риск и экологическая безопасность в береговой зоне моря: [Концептуал. основы] / Сост.: Л.Л.Круглякова, В.Н.Степанов; Ин-т проблем рынка и экон.-экол. исслед. - О., 1993. - 52 с.

●

Математическое моделирование степени разделения многокомпонентной солевой системы с целью оптимизации процесса / Соавт.: М.Л.Варламов, Е.Л.Кричевская // Цв. металлы. - 1969. - № 11. - С. 39-43.

Узагальнення даних про розчинність у чотирьохкомпонентних системах $KNa^+ // CoCl + H_2O$ та $KNa // CoCl + H_2O$ / Співавт.: Г.А.Манакин, М.Л.Варламов, Е.Л.Кричевська // Фізика та хімія: Зб. - О., 1970. - С. 113-117.

Математическое описание статистики процесса получения соды и поташа из нефелинового сырья / Соавт.: Е.Л.Кричевская, М.Л.Варламов, Г.А.Манакин и др. // Цв. металлы. - 1974. - № 2. - С. 46-50.

Поиск оптимального технологического режима производства кальцинированной соды и поташа из нефелинов / Соавт.: Е.Л.Кричевская, М.Л.Варламов, А.С.Романец, М.П.Трунов // Хим. пром-сть. - 1976. - № 1. - С. 35-39.

Применение моделей типовых технологических блоков на стадии вариантного проектирования для процессов разделения многокомпонентных солевых систем / Соавт.: Е.Л.Кричевская, М.П.Трунов

// Математические методы в проектировании производств основной химии / НИИОХим. - X., 1976. - С. 71-74.

Сопоставление вариантов технологических схем разделения многокомпонентных солевых систем на стадии предварительного проектирования сложных химико-технологических систем // Математические методы в проектировании производств основной химии / НИИОХим. - X., 1976. - С. 37-41.

Методика расчета соотношения объемов в производстве кальцинированной соды и поташа из нефелинового сырья / Соавт. Е.Л.Кричевская // Хим. пром-сть. - 1977. - № 4. - С. 284-286.

Определение предельной концентрации солей при выпаривании морской воды / Соавт.: Е.Л.Кричевская, М.Л.Варламов // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1977. - Т. 20, вып. 6. - С. 112-115.

Алгоритмизация расчетов обобщенного технологического блока процессов разделения солевых систем / Соавт.: М.П.Трунов, Е.Л.Кричевская // Тр. Науч.-исслед. проект. ин-та основ химии. - 1979. - Т. 49. - С. 14-19.

Анализ и разработка методов определения риска в сферах опасности / Соавт.: А.К.Машков, Е.В.Малахов, Ф.М.Грайжевский // Экологичность технологических процессов и охрана окружающей среды. - О., 1997. - С. 27-29.

Конкурс расчетных методик рассеяния загрязняющих веществ в атмосферном воздухе / Соавт.: Н.А.Левченко, А.М.Евстратьев // Тр. ОПУ. - 1997. - Вып. 2. - С. 136-139.

Риск сокращения продолжительности жизни: рабочая зона / Соавт.: Е.Е.Басиль, С.А.Изотов // Тр. ОПУ. - 1997. - Вып. 2. - С. 133-135.

○

Алексеева Л.А., Каганский И.М., Костюк А.П. Химическая технология // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 134-140.

Про В.Д.Гогуньского. - С. 138.

ГОЛЬМОВ Всеволод Петрович

24 лип. 1907 - 1 лют. 1961

Хімік-органік. Народився в с. Вика, Ардатовського повіту, Нижегородської губернії. Після смерті батьків виховувався у тітки в Ставрополі. Там 1924 р. закінчив середню школу, 1927 р. - с.-г. технікум, де короткий час працював лаборантом-хіміком. У 1928-1932 рр. вчився на агрономічному ф-ті Московського ін-ту агрохімії та ґрунтознавства (пізніше - Тімірязєвська с.-г. академія), спеціалізувався з агрохімії. Після закінчення навчання працював у ВНДІ добрив (Москва) (науковий співробітник) та у Тімірязєвській с.-г. академії (науковий співробітник і асистент кафедри органічної хімії). Впродовж кількох років був старшим хіміком контрольної лабораторії тресту "Мурманриба". Закінчив аспірантуру при хімічному ф-ті МДУ, його науковим керівником був академік Б.О.Казанський. 1941 р. захистив дисертацію "Дослідження у галузі похідних тритетраметилену. Про природні сполуки з потрійним зв'язком" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук і був затверджений у званні доцента. Короткий час працював асистентом кафедри органічної хімії МДУ. Під час війни евакуювався до Ставрополя. Працював у ВНДІ вівчарства і козівництва (молодший науковий співробітник, завідувач хімічної лабораторії). У 1944-1952 рр. завідував кафедрою хімії (після реорганізації - кафедра загальної хімії) Ставропольського медичного ін-ту. Короткий час працював науковим співробітником у протичумному ін-ті. 1953 р. переїхав до П'ятигорська, де працював у фармацевтичному ін-ті (доцент кафедри органічної хімії, завідувач кафедри аналітичної хімії). 1955 р. на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук захистив дисертацію "Реакція утворення циклічних сполук за допомогою малонового чи ацетооцтового ефіру". З 1956 р. жив в Одесі. Працював в ОДУ: очолював кафедру органічної хімії, пізніше був професором кафедри. Короткий час завідував кафедрою хімії в Одеському інженерно-

будівельному ін-ті. Читав лекції з органічної хімії та спецкурс "Аналіз і визначення будови органічних сполук".

В.П.Гольмов вивчав механізм малонового синтезу, синтез та стереохімію аліциклічних сполук, природні речовини з потрійними зв'язками. Провів синтез малонового ефіру та інших β-дикарбонільних сполук, що дало змогу одержати дуже розгалужені аліфатичні сполуки, похідні циклобутану і біцикло-[3,2,0] гептану. Синтез на основі похідних β-дикарбонільних сполук широко використовувався для одержання похідних аліфатичного ряду і для синтезу різноманітних гетероциклічних сполук. Працював над розробкою методу добування α-алкілакрилових кислот з алкоксизаміщених малонових ефірів.

Автор понад 50 наукових публікацій.

О природе кристаллического эфирного масла из *Lachnophyllum gessyrium* Vge / Соавт.: В.В.Вильямс, В.С.Смирнов // Журн. общ. химии. - 1935. - Т. 5-, вып. 7. - С. 1195-1197.

Материалы к химическому изучению порчи рыбы // Вопр. питания. - 1937. - № 3. - С. 96-99.

Определение триметиламина как метод оценки доброкачественного мяса трески // Рыб. хоз-во. - 1939. - № 7. - С. 36-38.

О теплотах горения алифатических и полиметиленовых углеводородов в связи с особенностями их строения // Журн. общ. химии. - 1941. - Т. 11, вып. 5-6. - С. 405-409.

Об изобутилциклобутане и дициклобутилметане / Соавт. Б.А.Казанский // Докл. АН СССР. - 1949. - Т. 214, № 34. - С. 214-216.

О γ-бромпропилацетоуксусном эфире // Журн. общ. химии. - 1950. - Т. 20, вып. 10. - С. 1881-1883.

О присоединении бромистого водорода к диаллилу // Журн. общ. химии. - 1952. - Т. 22, вып. 12. - С. 2132-2134.

Об избирательном малоновом синтезе // Журн. общ. химии. - 1952. - Т. 22, вып. 12. - С. 1944-1947.

Об избирательном малоновом синтезе. II. Действие натрий-малонового эфира на 4-бром-3-бром-метил-2-метилбутана / Соавт. А.М.Афанасьев // Журн. общ. химии. - 1952. - Т. 22, вып. 12. - С. 1953-1956.

Синтез циклогептан-1,1-дикарбоновой кислоты с помощью малонового эфира // Журн. общ. химии. - 1952. - Т. 22, вып. 8. - С. 809-812.

К вопросу об определении конфигураций молекул с третичным ассиметрическим углеродным атомом // Журн. общ. химии. - 1953. - Т. 23, вып. 6. - С. 560-564.

Об избирательном малоновом синтезе. III. Действие натрий-малонового эфира на 1-бром-2-бром-метилгексан / Соавт. А.М.Афанасьев // Журн. общ. химии. - 1953. - Т. 23, вып. 9. - С. 1188-1192.

Об избирательном малоновом синтезе. IV. Действие натрий-малонового эфира на 1,5-дибромгексан // Журн. общ. химии. - 1953. - Т. 23, вып. 9. - С. 1192-1195.

Синтез производных циклогептана с помощью ацетоуксусного эфира // Журн. общ. химии. - 1953. - Т. 23, вып. 8. - С. 991-995.

○

История Одесского университета за 100 років. - К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1968. - 423 с.

Про В.П.Гольмова. - С. 226.

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 105-128.

Про В.П.Гольмова. - С. 113-114.

ГРЕНЬ Андрій Іванович

10 лип. 1928

Хімік-органік. Заслужений діяч науки і техніки України. Народився у м. Вислі (повят Тешин, Польща) у робітничій родині. Вчився в початковій школі. У період окупації Польщі впродовж кількох років брав участь в антифашистському опорі. Після закінчення Другої світової війни деякий час працював у лісництві. Вчився на підготовчих курсах у Катовіце, на вступних курсах у Кракові, на біологічному ф-ті Ягеллонського ун-ту (Краків), 1949 р. виїхав на навчання до СРСР, де і залишився після закінчення (1954) біологічного ф-ту ОДУ. Впродовж кількох років учителював: викладав хімію в середніх школах у с. Старі Трояни (нині Кілійський р-н, Одеської обл.) та Одесі. 1967 р. закінчив аспірантуру при кафедрі органічної хімії ОДУ. Під керівництвом О.В.Богатського 1967 р. захистив дисертацію "Синтез деяких алкоксисполук на основі алліл- α -алкоксиетилмалонового та алліл- α -алкоксиацетооцтового ефірів та 2- α -алкоксипропандіолів-1,3, вивчення їх стереохімії та властивостей" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. З 1966 р. і дотепер працює на кафедрі органічної хімії ОДУ: старший викладач, доцент, професор. Був також заступником декана хімічного ф-ту. Читає курс органічної хімії, спецкурс "Фізико-хімічні методи ідентифікації органічних сполук". 1974 р. захистив докторську дисертацію "Деякі питання конформаційного аналізу і динамічної стереохімії гетероаналогів циклогексану". З 1975 р. - заступник директора з наукової роботи ФХІ та завідувач відділу молекулярної структури та спектроскопії.

Працював над тонким органічним синтезом, будовою і стереохімією органічних речовин, зокрема, шестичленних насичених 1,3-гетероциклічних сполук і зв'язком будови речовин з їхніми властивостями. Вивчав методи синтезу алліл- α -алкоксималонових і алліл- α -алкоксиацетооцтових ефірів, відновлення їх алюмогідридом

літію до відповідних 1,3-діолів та конденсації останніх з карбонільними сполуками. Вивчив і узагальнив стереохімічні особливості ряду замієних 1,3-діоксанів, 1,3-дитіанів і 1,3-оксотіанів, їх конформаційну і конфігураційну ізомеризацію, стереохімію послідовних перетворень з утворюванням 1,3-гетероциклічних систем. 1978 р. А.І.Грень разом з О.В.Богатським одержав премію ім. Л.В.Писаржевського АН України за цикл праць “Синтез і стереохімія гетероаналогів циклогексану”. 1991 р. за цикл праць “Макроциклічні сполуки: синтез, структура, властивості” спільно з групою авторів одержав Державну премію України в галузі науки і техніки. Нагороджений кількома медалями, Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР. Автор близько 200 наукових праць.

Химия вкуса и запаха мясных продуктов / Соавт.: Л.Е.Высоцкая, Т.В.Михайлова. - К.: Наук. думка, 1985. - 98 с.: ил.

Химия циклических эфиров борных кислот / Соавт. В.В.Кузнецов. - К.: Наук. думка, 1988. - 156 с.

Комплексы макроциклического полиэфира дибенз-18-краун-6 с нитратами некоторых РЗЭ / Соавт.: Н.Ф.Захария, Н.В.Витюк, В.С.Калишевич // Укр. хим. журн. - 1984. - Т. 50, № 5. - С. 517-519.

Исследование конформации замещенных 1,3,2-оксатиаборинанов методом спектроскопии ПМР / Соавт.: В.А.Бачериков, К.С.Захаров // Журн. общ. химии. - 1987. - Т. 57, вып. 9. - С. 2016-2019.

Синтез нитропроизводных дибенз-18-краун-6 / Соавт.: В.С.Калишевич, О.С.Тимофеев, К.С.Захаров // Журн. орган. химии. - 1988. - Т. 24, № 2. - С. 396-400.

Структурные и электронные особенности органических гетероароматических соединений с ароматом мяса / Соавт.:

Л.Е.Высоцкая, Т.В.Михайлова, О.В.Степанова и др. // Die Nahrung. - 1988. - Vol. 92, N 5. - P. 461-463.

Взаимодействие 1,3,2-оксаборинанов с кетонами / Соавт.: А.Р.Камоский, В.В.Кузнецов // Журн. общ. химии. - 1989. - Т. 59, вып. 6. - С. 1438-1441.

Изучение конформации алкилзамещенных 1,3,2-дितिборинанов методом спектроскопии ПМР / Соавт.: В.А.Бачериков, Е.Б.Топчая, В.Я.Горбатюк, О.С.Тимофеев // Журн. общ. химии. - 1990. - Т. 60, вып. 1. - С. 119-123.

Масс-спектры изомерных бициклических краун-эфиров / Соавт.: А.В.Мазепа, А.В.Лобач, Н.Г.Лукьяненко, О.С.Тимофеев // Химия гетероцикл. соединений. - 1991. - № 3. - С. 323-326.

Спектры ЯМР ¹H, ¹³C и конформации 2,5-2,5-алкилзамещенных оксатіанов / Соавт.: А.М.Турянская, О.С.Тимофеев, В.В.Кузнецов // Журн. орган. химии. - 1992. - Т. 28, № 1. - С. 79-86.

Нитрование краун-эфира ДБ-18-К-6 в присутствии нитратов, РЗЭ / Соавт.: В.С.Калишевич, О.С.Тимофеев // Журн. орган. химии. - 1993. - Т. 29, № 5. - С. 179-183.

Фрагментация биядерных краун-эфиров под электронным ударом // Organic Mass-spectrometry. - 1993. - Vol. 28. - P. 265-266.

Одесский университет. 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 159 с.
Про А.І.Греня. - С. 98-99.

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 105-128.
Про А.І.Греня. - С. 125.

ДАВТЯН Оганес Каранетович

17 верес. 1911 - 28 груд. 1999

Фізико-хімік. Народився у Вірменії, в с. Ахур'ян, в селянській родині. Вчився у сільській школі та в семирічці у Ленінакані. 1930 р. закінчив педагогічний технікум. Впродовж року вчився на хімічному ф-ті Єреванського ун-ту, продовжив навчання на хімічному ф-ті МДУ, який закінчив 1936 р. Ще студентом розпочав працювати у НДІ фізичної хімії ім. Карпова та в Московському нафтовому ін-ті ім. Губкіна (в останньому до 1939 - молодший науковий співробітник лабораторії фізичної та колоїдної хімії). 1938 р. захистив дисертацію "Дослідження асоціації молекул" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. У 1939-1946 рр. - завідувач лабораторії Московського енергетичного ін-ту АН СРСР. 1944 р. захистив дисертацію "Проблема безпосереднього перетворення хімічної енергії палива в електричну" на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук. У 1946-1953 рр. - директор і науковий співробітник лабораторії фізичної хімії АН Вірменії. Деякий час паралельно завідував кафедрою фізики у Вільнюському педагогічному ін-ті. 1953 р. затверджений в ученому званні професора. Того ж року переїхав до Одеси. Працював в ОДУ: завідував кафедрою фізичної хімії та керував проблемною лабораторією паливних елементів. Читав лекції з каталізу, квантової хімії, електрохімії. 1968 р. повернувся до Вірменії. Обіймав посаду провідного наукового співробітника лабораторії з джерел струму АН. З 1984 р. був консультантом Ін-ту радіофізики та електроніки АН Вірменської РСР та Московського ін-ту електрохімії.

О.К.Давтян вивчав пряме перетворення хімічної енергії в електричну - процес електрохімічного горіння. Організована ним на хімічному ф-ті ОДУ проблемна лабораторія працювала над створенням придатних для практичного використання електрохімічних генераторів струму (ЕХГ), які знайшли застосування у супутниках і

космічних кораблях, підводних транспортних засобах. В ЕХГ перших поколінь для електродних мас використовувалися благородні і дефіцитні метали. Завдяки дослідженням О.К.Давтяна і його співробітників ефективно діючі електроди для ЕХГ почали вироблятися на базі каталітично активних оксидів металів, вугілля і скелетних систем нікелю. Він першим у нашій країні почав досліджувати паливні елементи. Існує, навіть, міжнародний термін "паливний елемент Давтяна". О.К.Давтян вивчав також адсорбційні і каталітичні властивості місцевих глин. Розробляв теоретичні питання квантової хімії, йому належить ряд цікавих розробок щодо застосування теорії груп у квантовій хімії.

●
Проблема непосредственного превращения химической энергии топлива в электрическую / АН СССР. Энергет. ин-т им. Г.М.Кржижановского. - М.; Л., 1947. - 144 с.: черт.

Квантовая химия: (Курс лекций, прочит. в ОГУ). - М.: Высш. шк., 1962. - 783 с.: черт.

Кинетика и катализ химических и электродных процессов / АН АрмССР; Армян. отд-ние ВНИИ источников тока. - Ереван, 1984. - 385 с.: черт.

Теория инерциального поля и квантовой корреляции / Соавт. Г.Г.Карамян; АН АрмССР; Ин-т радиофизики и электроники. - Ереван, 1987. - 134 с.

●
О хемосорбции и окислении сернистого ангидрида на твердых катализаторах при нормальной температуре // ДАН СССР. - 1955. - Т. 104, № 6. - С. 23-27.

Окисление сернистого газа на активированном угле при нормальной температуре // Журн. физ. химии. - 1956. - № 6. - С. 11-14.

Разработка нового метода обнаружения течи в вакуумных установках и аппаратах высокого давления // Журн. физ. химии. - 1958. - № 4. - С. 31-32.

Исследование кислородного электрода на хромо-никелевом носителе / Соавт.: Д.Н.Измайлова-Ратушная, Б.А.Манакин // Науч. ежегодник Одес. ун-та. Хим. ф-т. - 1961. - Вып. 2. - С. 117-120.

Исследование одесских зеленых глин как основного компонента формовочной смеси для литья / Соавт.: С.И.Бурштейн, Т.И.Пономаренко // Науч. ежегодник Одес. ун-та. Хим. ф-т. - 1961. - Вып. 2. - С. 125-128.

Электрохимическая энергетика // Наука і життя. - 1963. - № 3. - С. 26-29.

○

Давтян Оганес Карапетович // Учені вузів Української РСР. - К., 1968. - С. 137.

Історія Одеського університету за 100 років. - К., 1968. - 423 с.
Про О.К.Давтяна. - С. 234.

Одесский университет. 1965-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.
Про О.К.Давтяна. - С. 101-102.

Очерки развития науки в Одессе / НАН Украины. ЮНЦ. - О., 1995. - 576 с.
Про О.К.Давтяна. - С. 131-132.

ДАШЕВСЬКИЙ Мойсей Миронович

27 трав. 1889 - 29 черв. 1975

Хімік-технолог. Народився в Єлизаветграді (Кіровоград) в робітничій сім'ї. Трудове життя розпочав п'ятнадцятирічним. Працював лаборантом на хімічній фабриці у Кременчуці та на хімічному заводі в Єлизаветграді. 1917 р. був призваний до армії, але вже наступного року був демобілізований. Працював завідувачем експедиції Наркомздорову у Москві. 1925 р. вступив до Одеського хіміко-фармацевтичного ін-ту. Після закінчення навчання (1929) працював старшим хіміком в Ін-ті прикладної хімії у Харкові. У 1934-1938 рр. завідував кафедрою хімії у педагогічному ін-ті в Полтаві. 1938 р. на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук захистив дисертацію "Хімія аценафтену". Того ж року переїхав до Одеси і обійняв посаду завідувача кафедри органічної та аналітичної хімії Одеського індустріального ін-ту (пізніше ОПІ). Під час війни, перебуваючи в евакуації, завідував кафедрами хімії в педагогічному ін-ті в Уральську, пізніше - в ін-ті інженерів залізничного транспорту в Ташкенті. Повернувшись 1945 р. до Одеси, знову очолив в ОПІ кафедру органічної та аналітичної хімії (пізніше - кафедра технології основного органічного синтезу та органічної хімії). З 1964 р. М.М.Дашевський - доцент цієї кафедри. 1966 р. надрукував монографію "Аценафтен", яка стала докторською дисертацією. Після захисту, який відбувся наступного року, обійняв посаду професора, того ж року був затверджений у званні професора. Впродовж останніх двох років життя був старшим науковим співробітником НДСу кафедри технології основного органічного синтезу та органічної хімії і професором кафедри процесів та апаратів хімічних виробництв. Читав лекції з органічної хімії. Розробив курс напівмікрометоду якісного аналізу, підготував для студентів заочного навчання цикл лекцій з хімії вуглецю, хімії металів.

Вивчав галоїдопохідні бензолу і аценафтену. Працював також у галузі хімії поліциклічних вуглеводнів. Досліджував процеси їх окислення, ацилювання, амінування. Це дало змогу синтезувати ряд нових продуктів - дикарбонові кислоти, діаміни, які застосовуються у синтезі полімерів. Успішно працювала у цьому напрямі створена М.М.Дашевським науково-дослідна лабораторія синтетичних матеріалів.

Автор близько 170 праць.

Аценафтен. - М.: Химия, 1966. - 460 с.: черт.

Ацилирование ароматических углеводородов / Соавт. Е.М.Шамис. - Л.: Наука, 1967. - 275 с.

Печи в производстве вторичного алюминия: [Обзор]. - М.: Цветметинформ., 1973. - 65 с.: черт.

Использование полихлоридов бензола. Ст. 1 / Соавт. А.И.Киприанов // Укр. хим. журн. - 1930. - Т. 5. - С. 241-243.

Использование полихлоридов бензола. Ст. 2 / Соавт. А.И.Киприанов // Укр. хим. журн. - 1932. - Т. 7. - С. 379-382.

Окисление аценафтена в аценафтенхинон / Соавт. А.И.Киприанов // Журн. приклад. химии. - 1934. - Т. 7, № 2. - С. 151-153.

О некоторых нитропроизводных аценафтена / Соавт.: А.П.Каришин, О.С.Михайлова // Журн. приклад. химии. - 1947. - Т. 20, № 5. - С. 1019-1024.

О бромзамещенных гемимеллитовых кислотах / Соавт. Г.П.Петренко // Науч. зап. ОПИ. - 1953. - Т. 2, вып. 2. - С. 49-52.

О смешанных полигалоидопроизводных аценафтена / Соавт. Г.П.Петренко // Журн. общ. химии. - 1955. - Т. 25, вып. 10. - С. 1978-1983.

Окисление 4-нитро-аценафтена // Журн. общ. химии. - 1960. - Т. 30, вып. 7. - С. 1271-1274.

Диацилирование аценафтена / Соавт. Е.М.Шамис // Журн. общ. химии. - 1963. - Т. 33, вып. 9. - С. 1573-1575.

Строение ароматических углеводородов / Соавт. Е.М.Шамис // Журн. орган. химии. - 1966. - Т. 4, № 1. - С. 280-284.

Хлорметилирование дифенилметана / Соавт. Г.Ц.Голивец // Изв. вузов. Хим. и хим. технология. - 1967. - № 1. - С. 38-43.

Хлорметилирование бензойной и толуиловой кислот / Соавт. Ю.Ф.Бартковская // Журн. приклад. химии. - 1968. - Т. 41, № 7. - С. 1203-1207.

Окисление фенантрена до фенантрехинона / Соавт. Л.А.Алексеева // Журн. приклад. химии. - 1969. - Т. 42, № 3. - С. 625-628.

Синтез ацетатів ароматичних спиртів з α -галоїдалкілароматичних сполук // Фізика та хімія: Наук.-техн. зб. / ОПІ. - О., 1970. - С. 72-74.

Хлорметилування 2,5-диметилбензойної кислоти / Співавт.: Ю.Ф.Бартківська, Л.А.Чумакова // Фізика та хімія: Наук.-техн. зб. / ОПІ. - О., 1970. - С. 75-78.

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 105-128.

Про М.М.Дашевського. - С. 125.

ДОВГАНЬ
Ірина Валентинівна

21 груд. 1953

Хімік-технолог. Народилася в Одесі. Вищу освіту здобула в ОПШ. Від часу закінчення навчання працює в Одеському інженерно-будівельному ін-ті (нині Академія будівництва та архітектури): старший лаборант, асистент, доцент - на кафедрі хімії, при тій же кафедрі закінчила аспірантуру за фахом "біоорганічна хімія; хімія природних і фізіологічно активних речовин". 1993 р. стала професором, наступного року - завідувачем кафедри хімії та екології. 1995 р. їй було присвоєне вчене звання професора. Читає курси лекцій з органічної хімії, неорганічної хімії, хімії полімерів, основ промислової екології. 1982 р. захистила дисертацію "Лігнин бурій водорості цистозіри" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. У 1982-1987 рр. працювала в кількох провідних біохімічних лабораторіях Лісотехнічної академії (Ленінград), Ін-ту хімії рослинних речовин (Ташкент), Ін-ту органічної хімії (Київ), Сільськогосподарської академії (Познань, Польща), де провадила дослідження будови біополімерів різних рослинних груп. 1993 р. захистила докторську дисертацію "Лігнини водоростей і морських трав". На підставі цих досліджень визначені і розроблені комплексні технології використання водоростевих лігнінів для одержання різноманітних екологічно безпечних будівельних матеріалів з високою біо- і термостійкістю.

Автор понад 150 наукових праць.

Основы физики и химии полимеров: (Учеб.-метод. пособие) / Соавт.: Е.И.Медведева, В.Н.Шарыгин, В.А.Колесников. - О., 1995. - 120 с.

Физика и химия полимеров / М-во образования Украины. - К., 1998. - 63 с.

Гистохимическое изучение бурой водоросли различного возраста / Соавт. Е.И.Медведева // Гидробиол. журн. - 1982. - № 5. - С. 17-23.

Выделение и исследование лигнинов бурой водоросли / Соавт.: Е.И.Медведева, З.Н.Крейцберг // Химия древесины. - 1983. - № 2. - С. 31-33.

ПМР-спектры лигнинов водоросли / Соавт. Е.И.Медведева // Химия природ. соединений. - 1983. - № 1. - С. 15-20.

Особенности биотрансформации лигнинов водорослей грибами белой гнили // Превращение древесины при энзиматическом и микробиологическом воздействии: Сб. - Рига, 1988. - С. 17-23.

Биодеструкция природных и модифицированных лигнинов водорослей / Соавт.: Е.И.Медведева, Н.Р.Озолина // Модификация древесины-89: Сб. тр. - Познань, 1989. - С. 201-207.

Использование нетрадиционного растительного сырья для получения композиционных материалов, активных углей / Соавт.: Е.Медведева, М.Лавничак, М.Килчевский // Модификация древесины-93: Сб. тр. - Познань, 1993. - С. 37-44.

Особенности размягчения растворимых препаратов лигнина / Соавт. А.А.Леонович // Лесн. журн. - 1993. - № 1. - С. 90-96.

Термомеханические исследования препаратов лигнина / Соавт. А.А.Леонович // Химия древесины. - 1993. - № 4. - С. 91-96.

ДУДКІН Мар Сергійович

28 лип. 1919

Хімік-органік. Народився в Омську. Вищу освіту здобув на хімічному ф-ті Алма-Атинського ун-ту (1937-1942). Учасник війни. Після демобілізації вчився в аспірантурі ОПІ, де його науковим керівником був професор А.К.Лопатко. 1947 р. захистив дисертацію "Одержання пропіолової кислоти, її метилового та етилового ефірів" на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук. Працював на кафедрі природознавства Одеського учительського ін-ту (доцент, завідувач). З 1952 р. його діяльність пов'язана з кафедрою органічної хімії Академії харчових технологій ім. М.В.Ломоносова (тоді Одеський ін-т інженерів борошномельної промисловості): доцент, у 1954-1991 - завідувач кафедри, з 1991 - професор. 1963 р. захистив докторську дисертацію "Дослідження хімічного складу, будови, властивостей полісахаридів та використання відходів переробки зерна". 1992 р. М.С.Дудкіну присвоєно звання заслуженого професора. Читав курси органічної хімії, працював з аспірантами: керував підготовкою 26 кандидатських дисертацій. Нині - на пенсії.

М.С.Дудкін протягом багатьох років був членом Наукової ради АН СРСР з проблеми "Хімія деревини та її основних компонентів", членом Всесоюзної ради з хімії та технології використання пентозанвмісної сировини, членом Ради з біоорганічної хімії АН України, членом кількох рад із захисту дисертацій, членом редколегії журналу АН СРСР "Хімія деревини". Нагороджений трьома орденами і медалями.

Головний напрям наукової роботи - структурна хімія вуглеводів, переважно полісахаридів, вивчення їхніх властивостей, синтез на їхній основі нових речовин. Об'єктами дослідження були полісахариди ендосперми і поверхневих шарів стеблин зернових культур, бобових, трав, очерету, водоростей, морських трав, ряду овочів, фруктів, листяної деревини та ін. На основі вуглеводів

нетрадиційної рослинної сировини - відходів переробки зерна та іншої сільськогосподарської сировини, вторинних ресурсів харчової промисловості - створив хімію й технологію одержання ряду нових харчових і кормових добавок (глікосечовин, харчових волокон тощо). Показав можливість ефективного використання побічних продуктів переробки млинів, крупозаводів та іншої сировини для виробництва різноманітних дріжджів. Працював у галузі створення нових кормових препаратів на основі карбаміду, розробив методи підвищення ефективності його використання у тваринництві. Працював над створенням дієтичних продуктів профілактичного і лікувального характеру, в основі яких - харчові волокна, виділені із вторинних продуктів переробки зерна, пшеничних, кукурудзяних висівків і очищених пивних хлібопекарських дріжджів.

Автор понад 400 наукових статей. Має 40 авторських свідоцтв.

Получение кормовых продуктов из отходов переработки зерна. - М., 1963. - 56 с.: ил.

Связующие вещества при гранулировании комбикормов / Соавт. П.М.Дарманьян; ЦНИИТЭИ Минзага СССР. - М., 1973. - 38 с.

Введение в химию углеводов: Учеб. пособие для студентов техн. специальностей вузов. - К.: Выща освіта, 1976. - 176 с.

Производство и использование заменителя кормового протеина / Соавт.: С.И.Гриншпун, П.М.Дарманьян; ЦНИИТЭИ Минзага СССР. - М., 1976. - 41 с.: схем.

Карбамид и его использование в комбикормах / Соавт. П.М.Дарманьян. - М.: Колос, 1982. - 54 с.: ил.

Химические методы повышения качества кормов и комбикормов. - М.: Агропромиздат, 1986. - 349 с.: ил.

Пищевые волокна / Соавт.: Н.Черно, С.Казанская. - К.: Урожай, 1988. - 148 с.: ил.

●
Строение ксилоглюканов листьев / Соавт.: М.А.Парфентьева, Н.К.Черно // Химия природ. соединений. - 1984. - № 1. - С. 12-14.

Новое направление улучшения качества продуктов питания / Соавт. Н.К.Черно // Пищ. пром-сть. - 1988. - № 5. - С. 12-13.

Комплексне використання зернових відходів / Співавт.: Н.А.Денисюк, Т.А.Качан, С.П.Решта // Харч. пром-сть. - 1992. - № 8. - С. 12-14.

Пищевые волокна отходов переработки винограда / Соавт.: Л.Ф.Щелкунов, В.Н.Худякова // Садоводство и виноградарство Молдавии. - 1992. - № 1. - С. 10-12.

Производство хлебопекарных дрожжей на гидролизатах зерно-перерабатывающей промышленности / Соавт.: Т.А.Качан, Н.А.Денисюк, С.П.Решта // Пищ. пром-сть. - 1992. - № 8. - С. 12-14.

Виробництво, властивість харчових волокон бурякового жому та їх уведення в харчові продукти / Співавт. Р.А.Соніна // Харч. пром-сть. - 1994. - № 4. - С. 10-13.

○

Дудкін Мар Сергійович // Учені вузів Української РСР. - К., 1968. - С. 153.

Черно Н.К., Безусов А.Т., Капрелянц Л.В. Профессор М.С.Дудкин // Видные ученые Одессы: К 200-летию г. Одессы. - О., 1994. - Вып. 4/5. - С. 137-144.

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 105-128.

Про М.С.Дудкіна. - С. 127-128.

ЕННАН

Алім-Абдул Амідович

25 лют. 1935

Хімік-неорганік, заслужений діяч науки і техніки. Народився в Одесі. Вищу освіту здобув на хіміко-технологічному ф-ті ОПІ (1953-1958). Після закінчення ін-ту працював на кафедрі технології та автоматизації хімічних виробництв ОПІ (асистент), короткий час - в одному з цехів Одеського суперфосфатного заводу (начальник зміни, майстер). З 1962 р. працював на хімічному ф-ті ОДУ, на кафедрі неорганічної хімії (старший викладач, пізніше - доцент). 1964 р. захистив дисертацію "Дослідження акустичної коагуляції аерозолей при безперервному та імпульсивному озвученні стосовно виробництва гранульованого суперфосфату" на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук. Впродовж кількох років виконував обов'язки заступника декана хімічного ф-ту, у 1970-1978 рр. - декан по роботі з іноземними студентами. 1973 р. очолив створену з його ініціативи кафедру хімічних методів захисту навколишнього середовища (у подальшому була об'єднана з кафедрою неорганічної хімії і стала кафедрою неорганічної хімії та хімічної екології). 1975 р. захистив дисертацію "Координаційні сполуки чотирьохфтористого кремнію і гідрофториди азотвмісних основ" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Читав лекції з хімічної технології та моделювання технологічних процесів, спецкурси: "Фізико-хімічні основи уловлювання та утилізування газоподібних токсичних речовин", "Екологізація хімічних виробництв". Керував підготовкою 22 дисертацій, у т.ч. 3 докторських. 1988 р. очолив створений на базі кафедри Інженерний центр "Екологія в зварювальному виробництві". 1992 р. Інженерний центр був реорганізований у Фізико-хімічний ін-т захисту навколишнього середовища і людини. Він директор ін-ту.

А.-А.А.Еннан працює у галузі хімії неорганічних фторидів та екології навколишнього середовища і людини. Створена ним наукова

школа провела систематичне дослідження процесів комплексоутворення тетрафториду кремнію і кремнійфтороводневої кислоти з різними типами азот- і кисеньвмісних органічних основ; вивчено спектральні, структурні, термохімічні характеристики продуктів взаємодії, виявлено особливості структурної реорганізації зазначених комплексів у ході реакцій дегідрофторування, що призводять до утворення мономерних та полімерних похідних тетраедричного кремнію з ковалентними зв'язками кремній-азот та кремній-кисень, які мають важливе практичне значення. Другий важливий напрям - вивчення теоретичних і практичних аспектів сорбційного та низькотемпературного каталітичного знешкодження токсичних газів. На цій основі вперше в Україні були розроблені іонообмінні волокнисті матеріали (ІВМ), нанесені хемосорбенти кислих газів і парів, металокомплексні каталізатори низькотемпературного окислення (КНТО) монооксидів вуглецю та азоту, фосфіну, арсину, парів фосфору і відновлення озону. Це дозволило організувати виробництво в СРСР необхідних ІВМ, КНТО, ряду установок санітарного очищення газів, засобів індивідуального захисту органів дихання різного функціонального призначення.

Важливу науково-практичну діяльність А.-А.А.Еннан поєднує з активною експертною роботою: він голова секції "Техніка безпеки та гігієна праці у зварювальному виробництві", заступник голови Експертної ради з охорони навколишнього середовища та раціонального використання природи М-ва освіти України, позаштатний консультант комісії Верховної Ради України з питань екологічної політики, член громадської ради при Держкомприроді України. Дійсний член Академії інженерних наук України та Міжнародної академії наук, екології, безпеки людини і природи.

Має почесні грамоти, урядові нагороди.

Стереохимия и реакционная способность фторокомплексов кремния / Соавт.: В.О.Гельмбольдт, Л.А.Гаврилова. - М.: ВИНТИ, 1989. - 100 с. - (Итоги науки и техники. Сер. Неорганическая химия; Т. 19).

Катализаторы низкотемпературного окисления монооксида углерода / Соавт.: Т.Л.Ракитская, В.Я.Паина. - М.: ЦИНТИ Химнефтемаш, 1991. - 35 с.

Физико-химические основы очистки газов от фосфина и фосфора / Соавт. Т.Л.Ракитская. - М.: ЦИНТИ Химнефтемаш, 1995. - 95 с.

Акустическая коагуляция тумана, содержащего соединения фтора / Соавт.: М.Л.Варламов, Е.Л.Кричевская // Журн. приклад. химии. - 1961. - Т. 34, № 1. - С. 78-84.

Санитарно-гигиенические и экономические проблемы улавливания фтористых соединений из отходящих газов суперфосфатного производства / Соавт.: А.В.Скориченко, В.А.Аникеев // Техн. и экон. информация / НИИТЭХим. Сер. Охрана труда и техника безопасности. Очистка сточных вод и отходящих газов в хим. пром-сти. - 1969. - Вып. 1. - С. 6-10.

Аддукты тетрафторида кремния / Соавт. Б.М.Кац // Успехи химии. - 1974. - Т. 43, вып. 7. - С. 1186-1206.

Ионообменные волокнистые материалы на основе целлюлозы в газоочистке / Співавт.: О.Д.Куриленко, С.Ф.Некряч, В.І.Бліндер // Вісн. АН УРСР. - 1975. - Т. 39, № 7. - С. 37-45.

Способы очистки воздуха в цехах суперфосфатных производств / Соавт.: З.А.Роговин, А.И.Ганш // Хим. пром-сть. - 1975. - № 11. - С. 846-848.

Гидрофильность ионообменных волокнистых материалов на основе целлюлозы / Соавт.: С.Ф.Некряч, О.Д.Куриленко // Укр. хим. журн. - 1976. - Т. 42, № 7. - С. 702-708.

О низкотемпературном окислении окиси углерода в присутствии нанесенных металлокомплексных катализаторов / Соавт.: Т.Л.Ракитская, В.Я.Паина // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1978. - Т. 21, вып. 7. - С. 1007-1010.

Координационные соединения тетрафторида кремния с двужядерными мостиковыми диаминами / Соавт.: Л.В.Остапчук,

Л.А.Гаврилова // Журн. неорган. химии. - 1981. - Т. 26, № 8. - С. 2059-2066.

О перспективах применения ионообменных волокнистых материалов в технике газоочистки / Соавт. В.И.Блиндер // Хим. пром-сть. - 1982. - № 11. - С. 22-24.

Дегидрофторирование комплексов тетрафторида кремния с азот- и кислородсодержащими лигандами / Соавт.: Л.А.Гаврилова, В.О.Гельмбольдт // Успехи химии. - 1986. - Т. 55, вып. 9. - С. 1480-1494.

Состав и каталитическая активность гидроксобромидных комплексов палладия (II) в реакциях окисления монооксида углерода / Соавт.: Т.Л.Ракитская, В.Я.Паина // Координац. химия. - 1987. - Т. 13, вып. 1. - С. 1396-1397.

Пентакоординационные фторкремниевые анионы / Соавт. В.О.Гельмбольдт // Успехи химии. - 1989. - Т. 58, вып. 4. - С. 626-643.

Стерохимия и электронное строение гексакоординационных фторкомплексов кремния / Соавт. В.О.Гельмбольдт // Журн. неорган. химии. - 1994. - Т. 39, № 3. - С. 424-434.

Облегченные респираторы для работы в экстремальных условиях / Соавт.: В.И.Байденко, Д.А.Большаков // Экотехнологии и ресурсосбережения. - 1995. - № 4. - С. 65-70.

○

Чеботарев О., Соломонов В. Поздравляемо: [3 присвоениям вченого ступеня д-ра хім. наук] // За наук. кадри. - 1976. - 4 черв. - Портр.

Одесский университет. 1865-1990 / Отв. ред. И.П.Зелинский. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.

Про А.-А.А.Еннана. - С. 101, 103-104.

Очерки развития науки в Одессе / В.А.Адамян, Л.А.Алексеева, Ю.А.Амброз и др.; НАН Украины. ЮНЦ. - О.: Титул, 1995. - 576 с.
Про А.-А.А.Еннана. - С. 89-90.

Ракитская Т.Л., Березина Л.П. Беспокойный человек: (К 60-летию А.А.Эннана) // Одес. ун-т. - 1995. - 21 берез.

ЕРАЙЗЕР Леонід Миколайович

17 квіт. 1938

Хімік-технолог. Народився в Запоріжжі. Середню школу закінчив у Кагулі (Молдавія). Вищу освіту здобув на хіміко-технологічному ф-ті ОПІ (1955-1960). 1963 р. закінчив аспірантуру на кафедрі технології неорганічних речовин того ж ін-ту. Короткий час працював лаборантом проблемної лабораторії ОПІ. Понад десять років працював у Северодонецькому філіалі Державного ін-ту азотної промисловості: старший науковий співробітник, керівник сектора, завідувач лабораторії азотної кислоти та добрив. 1974 р. повернувся до Одеси. Відтоді працює в ОПІ на кафедрі технології неорганічних речовин: старший науковий співробітник, асистент, старший викладач, доцент, завідувач, з 1997 р. - професор. Кандидатську дисертацію “Дослідження фізико-хімічних основ і технологій рідких азотовуглекислих добрив” захистив 1970 р. 1991 р. захистив докторську дисертацію “Одержання рідких азотних та комплексних добрив, концентрованих фосфорних добрив і азотнокарбонатних консервантів. Технологія і фізико-хімічний аналіз”. Читає курси лекцій “Теоретичні основи технології хімічних виробництв” і “Технологія мінеральних добрив”; здійснює наукове керівництво аспірантами і здобувачами. Член двох спеціалізованих рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій.

Основний напрям наукових досліджень - розробка фізико-хімічних основ технології нових видів добрив і консервантів сільськогосподарської продукції. Результати деяких його досліджень впроваджені головним галузевим інститутом при створенні виробництв рідких комплексних добрив на ряді хімічних підприємств.

Автор близько 100 публікацій, йому належать також 12 авторських свідоцтв. Нині працює над монографією з технології карбаміду. Дійсний член Нью-Йоркської академії наук.

●
Исследование состава жидких углеаммонийно-мочевинных удобрений / Соавт.: И.М.Каганский, Т.А.Воробьева // Журн. приклад. химии. - 1969. - Т. 42, № 11. - С. 2471-2474.

Технология производства жидких углеаммонийно-мочевинных удобрений / Соавт.: И.М.Каганский, Г.И.Вилесов // Журн. приклад. химии. - 1969. - Т. 42, № 11. - С. 2402-2404.

Получение аммонизирующих растворов для производства сложно-смешанных удобрений / Соавт.: И.М.Каганский, Ю.А.Вахрушев // Исследование в области неорганической технологии. - Л., 1972. - С. 29-35.

Химико-технологическая оценка условий образования хлора и хлорангидридов азотной и азотистой кислот в псевдобинарной системе HCl-HNO_3 / Соавт. Б.П.Сукачев // Хим. технология. - 1976. - № 3. - С. 375-377.

Получение жидких азотно-фосфорных удобрений на основе базисных растворов полифосфатов аммония / Соавт.: И.М.Каганский, В.Н.Кочетков // Хим. технология. - 1980. - № 12. - С. 717-720.

Растворимость в системе $\text{CaO-P}_2\text{O}_5\text{-H}_2\text{O}$ в области образования конденсированных фосфатов / Соавт.: И.М.Каганский, Т.И.Завертяева // Неорганические материалы. - 1986. - № 8. - С. 1359-1364.

Анализ технологии производства углеаммонийных солей по динамической схеме / Соавт.: И.М.Каганский, Т.С.Ефимцева // Развитие производства аммонийно-карбонатных соединений и их использование в сельском хозяйстве. - К., 1986. - С. 133-141.

Построение процесса получения углеаммонийных солей в тройной диаграмме системы $\text{NH}_3\text{-CO}_2\text{-H}_2\text{O}$ / Соавт.: И.М.Каганский, Е.Л.Кричевская // Развитие производства аммонийно-карбонатных соединений и их использование в сельском хозяйстве. - К., 1986. - С. 147-150.

Определение движущей силы хемосорбции диоксида углерода растворами углеаммонийных солей / Соавт.: А.П.Митропов, В.А.Гориев // Тр. Одес. политехн. ун-та. - 1997. - Вып. 1. - С. 49-52.

ЄВДОКИМОВ
Дмитро Якович

28 жовт. 1905 - 28 лют. 1987

Хімік-технолог. Народився в с. Фурсово (нині Біляївський р-н Тульської обл.) в робітничій родині. Одинадцятирічним почав працювати на шахтах Донбасу. Був вибірником породи, мастильником машин, машиністом. Початкову освіту здобув у рудничній школі, 1924 р. закінчив у Кадіївці (нині - м. Стаханов) вечірню горно-технічну школу. Закінчив два вузи: 1930 р. - виробниче відділення Одеського хіміко-фармацевтичного ін-ту, 1931 р. - ф-т основної хімічної промисловості Одеського хіміко-технологічного ін-ту. Після завершення навчання працював у Хіміко-технологічному ін-ті. Читав курс електрохімії. Водночас (1932-1934) вчився в аспірантурі Одеського науково-дослідного хімічного ін-ту. У 1938-1941 рр. працював головним інженером Одеського облхімпромсоюзу. 1940 р. захистив дисертацію "Порівняльна оцінка основних методів окислення миш'яковистого ангідриду в технології миш'якових сполук" на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук. У 1941-1943 рр. був науковим співробітником і викладав у Московській військово-хімічній академії, з 1943 р. був у діючій армії. Після демобілізації дістав призначення до Одеського хіміко-фармацевтичного ін-ту, завідував там кафедрою загальної та неорганічної хімії. Впродовж двох років був докторантом при Ін-ті загальної та неорганічної хімії АН УРСР. 1954 р. захистив дисертацію "Окислення неорганічних сполук миш'яку в рідкій фазі" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. 1957 р. був затверджений у вченому званні професора. Наступного року став завідувачем кафедри хімії (пізніше - кафедри хімії та електроматеріалів) Одеського електротехнічного ін-ту зв'язку. Читав лекції з курсів "Корозія металів", "Захист металів від корозії", "Хімічна кінетика", "Окислювально-відновні реакції". З 1975 р. - професор-консультант кафедри радіопередавальних

пристроїв. Був членом конкурсної комісії ін-ту, членом вчених рад свого та політехнічного ін-тів.

Досліджував фізико-хімічні властивості напівпровідникових речовин. Розробив сорбційні методи добування і очищення германію і миш'яку.

Автор понад 150 друкованих праць.

Адсорбция мышьяковистой кислоты адсорбированным углем // Тр. Одес. фармацевт. ин-та. - 1948. - Вып. 1. - С. 57-61.

О замене иодистого калия при приготовлении иодной настойки // Мед. пром-сть СССР. - 1949. - № 6. - С. 18-20.

Об окислении мышьяковистокислого натрия в водных растворах // Укр. хим. журн. - 1951. - Т. 17, № 2. - С. 181-185.

Кинетика отдельной и смешанной адсорбции мышьяковистой и мышьяковой кислот на древесном угле из водных растворов // Укр. хим. журн. - 1952. - Т. 18, № 4. - С. 413-417.

О зависимости адсорбции мышьяковистой и мышьяковой кислот от температуры // Укр. хим. журн. - 1952. - Т. 18, № 5. - С. 563-564.

К вопросу о механизме реакций окисления щелочных растворов мышьяковистой кислоты в присутствии катализаторов // Некоторые вопросы фармации. - К., 1956. - С. 54-57.

Об устойчивости водно-спиртовых растворов иода, содержащих бромистый калий / Соавт. А.П.Белая // Некоторые вопросы фармации. - К., 1956. - С. 108-111.

Об устойчивости щелочных растворов мышьяковистой кислоты при хранении // Мед. пром-сть СССР. - 1958. - № 4. - С. 39-45.

Исследование состояния германия при адсорбции его из водных и шавелевокислых растворов активными углями / Соавт. Е.А.Коган // Журн. приклад. химии. - 1966. - Т. 39, № 10. - С. 1927-1931.

Влияние шавелевой кислоты на адсорбцию германия активированным углем / Соавт. Е.А.Коган // Укр. хим. журн. - 1967. - Т. 33, № 9. - С. 858-864.

Применение адсорбционно-комплексобразовательного метода для извлечения германия из разбавленных растворов / Соавт. Е.А.Коган // Укр. хим. журн. - 1968. - Т. 34, № 10. - С. 1069-1072.

Кинетика отдельной и смешанной сорбции германия и мышьяка на углях, пропитанных гидратом окиси железа и винной кислоты / Соавт. Е.А.Коган // Журн. приклад. химии. - 1969. - Т. 42, № 12. - С. 2745-2748.

Исследование взаимодействия германия с о-оксинолином адсорбционно-комплексобразовательным методом / Соавт. Е.А.Коган // Журн. неорганической химии. - 1970. - Т. 15, № 1. - С. 191-194.

Сорбция германия из растворов активированным углем, пропитанным лимонной кислотой / Соавт. Е.А.Коган // Журн. приклад. химии. - 1970. - Т. 43, № 11. - С. 2012-2015.

Євдокимов Дмитро Якович // Учені вузів Української РСР. - К., 1968. - С. 159.

ЖАРНОВСЬКИЙ Авраам Михайлович

3 серп. 1900 - 2 листоп. 1974

Фізико-хімік. Народився в Одесі. Закінчив реальне училище та хіміко-технологічний ін-т. Ще студентом почав працювати на кафедрі фізичної хімії (асистент), продовжував там працювати і після закінчення аспірантури (1930): доцент, професор, завідувач кафедри. 1934 р. перейшов до Одеського індустріального ін-ту (пізніше - політехнічний), завідував кафедрою фізичної хімії. 1940 р. захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук, але у званні затверджений не був. Під час війни перебував в евакуації в Ташкенті, читав курс фізичної хімії в ун-ті. Після звільнення Одеси повернувся до ОІІ і знову очолив кафедру фізичної хімії. У 1949-1972 рр. працював на кафедрі фізичної хімії в ОГМІ (старший викладач, доцент, обіймав посаду професора). Читав лекції з неорганічної та фізичної хімії. 1957 р. захистив дисертацію “Вплив катіонів зовнішньої сфери на стійкість і природний зв’язок у комплексних аніонах” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. 1972 р. вийшов на пенсію.

Основний напрям наукових досліджень - вивчення комплексних сполук з йодистими металами у зв’язку з валентністю останніх і добування гідратів галогенокисневих кислот з тривалентними металами і вивчення їхніх властивостей. Вивчав проблему впливу катіонів зовнішньої сфери на природу зв’язку і стійкість комплексних аніонів.

Автор близько 100 друкованих праць.

О комплексных тройных солях треххлористого таллия с хлоридами других металлов / Соавт. В.А.Гризо. - О., 1956. - 8 с. - Отд. отт. из: Тр. Одес. гидрометеорол. ин-та. - 1956. - Вып. 8.

Против идеалистических извращений закона сопряженности массы и энергии. - О., 1956. - 18 с. - Отд. отт. из: Тр. Одес. гидрометеорол. ин-та. - 1956. - Вып. 8.

О сравнительной стойкости гидратных форм двойных солей гидразин- и хлористой меди // Укр. хим. журн. - 1932. - Т. 7, № 3. - С. 115-117.

Моногидрат двойной закиси меди и гидросиламина // Укр. хим. журн. - 1933. - Т. 8, № 2. - С. 91-93.

О двойных солях пироны // Укр. хим. журн. - 1933. - Т. 8, № 2. - С. 71-74.

Прочность комплексных ядер двойных солей в зависимости от строения внешней среды // Укр. хим. журн. - 1933. - Т. 8, № 3. - С. 32-36.

Дипольный момент внешней сферы и прогноз комплекса // Укр. хим. журн. - 1935. - Т. 10, № 4. - С. 17-23.

Влияние на прочность комплексного ядра дипольного момента аминов во внешней среде // Науч. тр. ОГУ. Хим. сб. - 1938. - Вып. 1. - С. 25-31.

О природе координационной связи // Науч. тр. ОГУ. Хим. сб. - 1941. - Вып. 3. - С. 71-74.

К вопросу о микроструктуре туманов / Соавт. С.И.Кублановский // Тр. Одес. гидрометеорол. ин-та. - 1953. - Вып. 5. - С. 5-26.

Эффективный потенциал ионов // Тр. Одес. гидрометеорол. ин-та. - 1957. - Вып. 17. - С. 193-220.

ЖЕРЕБІН Юрій Львович

24 лют. 1945

Хімік-органік. Народився у Нальчику в родині військовослужбовця. Середню школу закінчив в Одесі. У 1963-1968 рр. вчився на хіміко-технологічному ф-ті ОПІ. Після закінчення ін-ту працював інженером-конструктором на Одеському суперфосфатному заводі. Закінчив аспірантуру при Охтинському науково-виробничому об'єднанні "Пластполімер" (Ленінград). Короткий час працював там молодшим науковим співробітником. 1972 р. захистив дисертацію "Синтез і дослідження олігоперекисних ініціаторів радикальної полімеризації та блоксополімеризації" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. 1973 р. повернувся до Одеси. Працював молодшим науковим співробітником лабораторії пластмас при кафедрі технології машинобудування і конструкційних матеріалів ОТІХП ім. М.В.Ломоносова. Короткий час читав курси "Фізколоїдна хімія" та "Органічна хімія" в одеській філії Київського торгово-економічного ін-ту, деякий час працював асистентом в ОСГІ. 1976 р. перейшов до лабораторій ІЗНХ АН УРСР, які згодом були реорганізовані у Фізико-хімічний ін-т АН УРСР. Був молодшим, потім старшим науковим співробітником. 1984 р. очолив структурну лабораторію хімії природних сполук при відділі хімії біологічно активних речовин. Наступного року захистив дисертацію "Меланінові пігменти винограду і виноградних вин" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. 1987 р. затверджений у званні професора. Того ж року обійняв посаду завідувача кафедри аналітичної хімії ОТІХП ім. М.В.Ломоносова. 1994 р. Ю.Л.Жеребін став членом Української технологічної академії (відділення "Технологія харчової промисловості"). З 1996 р. мешкає у США.

Фахівець у галузі хімії природних сполук. Дослідження проводив у галузі хімії і технології фітомеланінових пігментів, зокрема, їх використання як органічних реагентів, сорбентів та

електроноіонообмінників. У своїх дослідженнях вирішував дві основні проблеми: аналітичні реагенти і біологічно активні речовини на основі вторинної рослинної сировини, експрес-методи визначення основних і токсичних компонентів харчової сировини, тари, стічних вод. Ю.Л.Жеребін розробив методи виділення із виноградних вичавок еномеланіну - природного пігменту, який має широкий спектр цінних властивостей. Еномеланін ефективний як освітлюючий засіб для обробки важкоосвітлюваних вин і соків.

Ю.Л.Жеребін брав активну участь у роботі з учнями Малої академії наук "Прометей", був нагороджений знаком "Відмінник народної освіти УРСР".

Автор понад 200 праць і багатьох винаходів.

●
Синтез алифатических диацильных олигоперекисей с различающимися по термоустойчивости перекисными группами / Соавт.: С.С.Иванчев, В.И.Галибей // Журн. орган. химии. - 1971. - Т. 7, № 8. - С. 1660-1664.

К вопросу синтеза алифатических моно- и диперкислот / Соавт.: С.С.Иванчев, Ю.Н.Анисимов // Журн. орган. химии. - 1972. - Т. 8, № 1. - С. 41-44.

Липиды вина и быстрый метод их выделения / Соавт.: А.В.Богатский, А.А.Колесник // Виноделие и виноградарство СССР. - 1978. - № 8. - С. 26-29.

Окислительно-восстановительные полимеры из виноградных выжимок / Соавт.: В.Д.Ковтун, А.В.Богатский // Журн. аналит. химии. - 1981. - Т. 36, № 9. - С. 1850-1853.

Исследование антиокислительных свойств эномеланина / Соавт.: В.М.Сава, А.А.Колесник, А.В.Богатский // ДАН СССР. - 1982. - Т. 263, № 1. - С. 112-115.

Хлорофиллы виноградной ягоды / Соавт. А.А.Колесник // Химия природ. соединений. - 1983. - № 5. - С. 663-664.

Изучение противосудорожных свойств эномеланина / Соавт.: Г.Н.Крыжановский, Л.Б.Барцевич, Б.А.Лобасюк и др. // Бюл. эксперим. биологии и медицины. - 1986. - № 1. - С. 174-177.

Липиды плодов / Соавт.: А.А.Колесник, Т.А.Кахниашвили, В.Н.Голубев, Л.Н.Пилипенко // Химия природ. соединений. - 1986. - № 4. - С. 423-427.

Прогнозирование окислительной коллоидной стабильности продуктов переработки винограда / Соавт.: В.Н.Куев, З.Н.Кишковский // Пищ. пром-сть. - 1988. - № 3. - С. 13-16.

Способы извлечения беталаиновых пигментов из свекольных выжимок / Соавт.: В.В.Капустина, Л.В.Веселова // Изв. вузов. Пищ. технология. - 1989. - № 5. - С. 31-34.

Адсорбционно-кулонометрический метод прогнозирования окислительной стойкости соков / Соавт. Е.В.Лозанова // Сб. материалов Всесоюз. конф. по пищевой химии. - М., 1991. - С. 71-72.

Межмолекулярные взаимодействия в системах биополимеров по данным спектров ПМР / Соавт.: Т.Д.Пилипенко, Е.Н.Полуэктова // Изв. вузов. Пищ. технология. - 1992. - Т. 35, № 2. - С. 21-24.

Осветление и повышение коллоидной стабильности фруктово-ягодных соков фитомеланинами / Соавт. Т.М.Литвина // Пищ. пром-сть. - 1992. - № 6. - С. 17-19.

●

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 105-128.

Про Ю.Л.Жеребіна. - С. 124-125.

Антонович В.П., Мищенко В.Т. Аналитическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 90-105.

Про Ю.Л.Жеребіна. - С. 104.

ЖИЛИНА Зінаїда Іванівна

6 листоп. 1936

Хімік-органік. Народилась у с.Рівнець, Орловської обл., у селянській сім'ї. Закінчила Львівський технікум харчової промисловості. Відтак працювала на жиркомбінаті в Одесі. Закінчивши 1964 р. вечірнє відділення хімічного ф-ту ОДУ, перейшла на роботу до ун-ту. Працювала інженером, згодом - старшим інженером лабораторії біологічних проблем (кафедра органічної хімії). Водночас заочно вчилася в аспірантурі. 1972 р. захистила дисертацію "Синтез і вивчення властивостей деяких похідних 1,2-дигідро-3Н-1,4-бенздіазепінів" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Після захисту дисертації обійняла посаду старшого наукового співробітника проблемної лабораторії синтезу лікарських препаратів ОДУ, з 1972 р. - завідувача сектору, а з 1985 р. - завідувача лабораторії. Працює там дотепер. 1992 р. захистила докторську дисертацію "Мезозаміщені порфірини, синтез, їхні властивості". Того ж року їй було присвоєно звання професора. На хімічному ф-ті читала курс лекцій "Фізіологічно активні речовини". Під її керівництвом підготовлено та успішно захищено 4 кандидатські дисертації.

Основні наукові інтереси - у галузі фундаментальних досліджень синтезу лікарських засобів. Найважливішим практичним результатом цих досліджень стало створення і впровадження в медичну практику високоєфективних лікарських засобів: транквілізатора феназепаму та анксиолітичного засобу - гїдазепаму. Їй належить також ряд цікавих розробок у галузі лікарських препаратів, які в майбутньому можуть бути впроваджені у медичну промисловість та клінічну практику.

Автор понад 200 праць, має 6 авторських свідоцтв і один патент.

●

Гидазепам / Соавт.: С.А.Андронати, Т.А.Воронина, Н.Я.Головенко. - К.: Наук. думка, 1992. - 187 с.

●

Иммунотропные свойства синтетических порфиринов / Соавт.: Н.Я.Головенко, Т.О.Филиппова // Физиологически актив. вещества. - 1990. - № 22. - С. 9-13.

Антигипоксические свойства мезо-замещенных порфиринов / Соавт.: В.И.Мельник, С.Э.Шарапова // Хим.-фармац. журн. - 1990. - Т. 24, № 7. - С. 43-45.

Монофункциональные производные тетрафенилпорфирина / Соавт.: В.И.Мельник, С.А.Андронати // Укр. хим. журн. - 1991. - Т. 57, № 9. - С. 960-965.

Цикл-краун-порфирины - фотокатализаторы восстановления воды до водорода / Соавт.: Е.А.Малинка, В.И.Мельник // Журн. общ. химии. - 1991. - Т. 61, вып. 5. - С. 1256-1257.

Поданд-порфирины с периферийными металлхелатирующими центрами / Соавт.: В.И.Мельник, С.А.Андронати // Химия гетероцикл. соединений. - 1991. - № 4. - С. 457-479.

Пероксидное окисление ароматических аминов в водной и мицеллярной средах при участии замещенных железопорфиринов / Соавт.: А.Н.Еремин, О.Г.Петруша // Весці АН БССР - 1991. - № 4. - С. 207-211.

Порфирины и их производные. XVI. Синтез и свойства непредельных альдегидов тетрафенилпорфирина / Соавт. Ю.В.Ишков // Журн. орган. химии. - 1993. - Т. 29, № 11. - С. 2270-2274.

Жидкофазное окисление дибензилового эфира в присутствии закрепленных комплексов. I. Закрепление на аминопропилаэросиле комплексов железа (III) и кобальта (II) с макроциклическими лиган-

дами / Соавт.: Г.Л.Камалов, О.В.Заколядаяжная, А.В.Манолова // Журн. общ. химии. - 1994. - Т. 64, вып. 6. - С. 994-997.

Порфирины и их производные. XVII. Внутримолекулярная циклизация комплексов 2-формилтетрафенилпорфирина / Соавт. Ю.В.Ишков // Журн. орган. химии. - 1995. - Т. 31, вып. 1. - С. 136-139.

Синтез и спектрально-люминесцентные свойства иттербиевых комплексов порфиринов / Соавт.: С.В.Водзинский, Д.М.Пыхтеев // Укр. хим. журн. - 1995. - Т. 61, № 8. - С. 8-13.

Порфирины и их производные. XVIII. Викариозное нуклеофильное замещение водорода в 2-нитро-5,10,15,20 - ТФП / Соавт.: В.Л.Малиновский, С.В.Водзинский, С.А.Андронати, А.В.Мазепа // Журн. орган. химии. - 1996. - Т. 32, № 1. - С. 119-123.

Оловянные и германиевые комплексы мезо-тетрахинолинилпорфиринов / Соавт.: С.В.Водзинский, В.Л.Малиновский, С.А.Андронати // Укр. хим. журн. - 1997. - Т. 63, № 1. - С. 43-48.

Порфирины и их производные. XIX. Изучение возможности синтеза 5-формил-10,15,20-трифенилпорфиринов / Соавт.: Ю.В.Ишков, В.А.Кривушко // Журн. орган. химии. - 1997. - Т. 34, № 11. - С. 836-841.

Порфирины и их производные. XX. Синтез и свойства 2-нитро-5,10,15,20-тетрагетерилпорфиринов / Соавт.: С.В.Водзинский, В.Л.Малиновский // Журн. орган. химии. - 1997. - Т. 34, № 12. - С. 1112-1115.

○

Одесский университет. 1865-1990. - К.:Лыбидь, 1991. - 160 с.
Про З.І.Жиліну. - С. 99.

Андронати С.А.,Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - 576 с.

Про З.І.Жиліну. - С. 120, 125.

“Зінаїда Іванівна Жиліна працює в Одеському держуніверситеті...” // Одес. ун-т. - 1996. - 16 трав.

ЗАДОРОЖНИЙ Василь Георгійович

13 січ. 1948

Хімік-технолог. Народився у м. Новоселищах, Чернівецької області, в робітничій родині. 1965 р. вступив до Кишинівського політехнічного ін-ту. За два роки перевівся до ОПІ, який закінчив 1971 р. Відтоді, виключаючи період навчання в аспірантурі, працює на кафедрі фізики ОТХП ім. М.В.Ломоносова: інженер, молодший, старший, згодом - провідний науковий співробітник НДС, асистент, доцент, професор. 1978 р. захистив дисертацію “Одержання тонких плівок та покриттів з фторопластів у вакуумі і дослідження їхніх властивостей” на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук. 1990 р. захистив дисертацію “Фізико-хімічні процеси при осаджуванні полімерів у вакуумі і створення нових технологій на їхній основі” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук.

Читає курс лекцій із загальної фізики. У 1990-1996 рр. працював також в ОДУ (професор кафедри молекулярної електроніки). Читав курси лекцій: “Будова речовини”, “Органічні напівпровідники”, “Молекулярна електроніка”.

Основний науковий напрям - фізико-хімічні процеси при структуроутворенні тонких полімерних плівок, одержаних у вакуумі. Вивчення цих процесів дозволяє одержати надтонкі покриття спеціального призначення для потреб електронної оптики і точного машинобудування. Властивості цих плівок перевищують існуючі аналоги. Розроблена ним технологія повторної полімеризації у вакуумі під впливом електронних пучків височастотних розрядів теж не має аналогів.

Автор понад 150 наукових праць, має патенти та авторські свідоцтва.

Влияние обработки поверхности стали тлеющим разрядом в среде аргона на адгезию / Соавт.: А.А.Модзалевский, Д.М.Рафалович // Электрон. обработка материалов. - 1975. - № 1. - С. 53-57.

Получение тонких полимерных покрытий испарением полимеров в вакууме / Соавт.: И.Л.Ройх, Е.С.Рыбин // Лакокрасоч. материалы и их применение. - 1977. - № 3. - С. 43-57.

Диэлектрическая проницаемость и диэлектрические потери тонких пленок из фторопластов, полученных в вакууме / Соавт. С.Г.Полищук // Электрон. техника. Сер. Материалы. - 1979. - № 10. - С. 106-108.

Методика определения пористости полимерной пленки в системе металл-полимер-металл / Соавт.: С.Г.Полищук, Д.М.Рафалович // Электрон. техника. Сер. Материалы. - 1980. - № 2. - С. 112-115.

Электрические свойства тонких фторопластовых пленок, полученных осаждением в вакууме / Соавт. С.Г.Полищук // Пласт. массы. - 1981. - № 4. - С. 27-28.

Исследование температурной зависимости емкости и диэлектрических потерь пленок из фторопластов, полученных испарением в вакууме / Соавт.: О.К.Славинский, С.Г.Полищук // Конструктивно-технологические методы миниатюризации высокочастотной аппаратуры. - М., 1982. - С. 111-118.

Получение тонких полимерных пленок в вакууме / Соавт.: А.И.Силантьев, С.А.Приббе // Лакокрасоч. материалы и их применение. - 1985. - № 6. - С. 38-40.

Исследование зависимости диэлектрических характеристик полимерных пленок, осажденных в вакууме, от условий осаждения / Соавт.: Е.В.Захаров, С.Г.Полищук // Конструирование и исследование радиоэлементов и узлов на основе машинного проектирования. - М., 1987. - С. 160-165.

Получение тонких пленок при испарении полиэтилена в вакууме / Соавт.: Ю.А.Кругляк, И.М.Киров // Вакуумные покрытия-87. - Рига, 1987. - С. 140-145.

Особенности испарения органических полимеров в вакууме / Соавт.: И.М.Киров, Е.А.Януш // Пласт. массы. -1990. - № 5. - С. 25-26.

Расчетно-графические задания в курсе общей физики / Соавт.: Н.А.Литовченко, Л.М.Снитковская, А.И.Файнштейн // Проблемы высш. шк. - 1990. - Вып. 10. - С. 88-90.

Одесский университет. 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.
Про В.Г.Задорожного. - С. 105.

ІВАНЧОВ
Сергій Степанович

3 груд. 1934

Фізико-хімік. Народився в Ужгороді. Вищу освіту здобув у Львівському ун-ті (закінчив 1956 р.). Там закінчив і аспірантуру. Переїхав після цього до Одеси, працював в ОДУ на кафедрі фізико-хімії полімерів та колоїдів: старший викладач, доцент, з 1968 р. - професор. 1962 р. захистив дисертацію "Вплив добавок солей нижчих кислот на процес полімеризації стиролу в емульсії" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. 1968 р. захистив докторську дисертацію "Фізико-хімічні дослідження органічних перекисних сполук як ініціаторів радикальної полімеризації". Читав курси лекцій: "Високомолекулярні сполуки", "Фізична та колоїдна хімія", "Полімерні композиційні матеріали". 1970 р. переїхав до Ленінграда, відтоді працює в НВО "Пластополімер": завідувач відділу, заступник генерального директора з наукової роботи, генеральний директор об'єднання. 1997 р. був обраний членом-кореспондентом РАН.

Основний напрям наукових досліджень - вивчення закономірності процесів ініціювання полімеризації у масі й емульсії, пошук найбільш ефективних ініціюючих систем. Досліджував процес ініціювання при полімеризації етилену, вінілхлориду та інших полімерів, високоєфективні процеси емульсійної полімеризації, працював над одержанням протиударних полімерів. Приділяв увагу підготовці наукових кадрів: керував роботою над 3 докторськими та 14 кандидатськими дисертаціями.

Автор понад 300 наукових публікацій, має понад 50 авторських свідоцтв.

●
Эмульсионная полимеризация и ее применение в промышленности / Соавт.: В.И.Елисева, А.В.Лебедев, С.И.Кучанов. - М.: Химия, 1976. - 240 с.

Радикальная полимеризация. - Л.: Химия, 1985. - 280 с.: ил. - Библиогр.: 452 назв.

●
Влияние солей кислот жирного ряда на процесс полимеризации стирола в эмульсии / Соавт. А.И.Юрженко // Коллоид. журн. - 1960. - Т. 22, вып. 1. - С. 120-127. - Библиогр.: 11 назв.

Сравнительная иницирующая активность диацильных перекисей парафинового ряда при полимеризации стирола / Соавт.: А.И.Юрженко, О.С.Заречнюк // Сб. науч. работ / Ин-т физ.-орг. химии АН БССР. - 1960. - Вып. 8. - С. 70-75. - Библиогр.: 7 назв.

Сравнительная иницирующая активность перекисей фенолкарбоновых кислот при полимеризации стирола / Соавт. А.И.Юрженко // Сб. науч. работ / Ин-т физ.-орг. химии АН БССР. - 1960. - Вып. 8. - С. 63-69.

Влияние солей низших жирных кислот на дисперсность раствора эмульгатора и синтетических латексов, получающихся на их основе / Соавт. А.И.Юрженко // Коллоид. журн. - 1961. - Т. 23, вып. 6. - С. 706-711. - Библиогр.: 8 назв.

Полимеризация стирола, инициированная пероксидами на основе гидроперекиси третбутила и некоторых парафиновых и фенолкарбоновых кислот / Соавт.: В.И.Галибей, А.И.Юрженко // Укр. хим. журн. - 1963. - Т. 29, № 12. - С. 1282-1289. - Библиогр.: 12 назв.

Полимеризация стирола в эмульсии, стабилизированной двухкомпонентными смесями эмульгаторов / Соавт.: А.И.Юрженко, Н.И.Соломко // Коллоид. журн. - 1964. - Т. 26, вып. 6. - С. 670-674. - Библиогр.: 12 назв.

Эмульсионная полимеризация стирола, инициированная диацильными перекисями / Соавт.: Н.И.Соломко, А.И.Юрженко // Укр. хим. журн. - 1965. - Т. 31, № 6. - С. 603-607. - Библиогр.: 6 назв.

Количественное определение диацильных перекисей методом инфракрасной спектроскопии / Соавт.: Ю.Н.Анисимов, А.И.Юрженко // Журн. аналит. химии. - 1966. - Т. 21, № 1. - С. 113-118.

Роль перекисных инициаторов в образовании разветвлений в полистироле в процессе полимеризации / Соавт.: Ю.Н.Анисимов, А.И.Юрженко // ДАН СССР. - 1966. - Т. 168, № 5. - С. 1072-1075.

Влияние перекиси третичного бутила на синтез ударопрочного полистирола / Соавт.: Н.И.Ханукаева, А.И.Юрженко, Н.И.Соломко // Пласт. массы. - 1967. - № 10. - С. 12-15.

Диперекисные соединения с различными по термоустойчивости перекисными группами / Соавт. А.И.Присяжнюк // ДАН СССР. - 1968. - Т. 179, № 4. - С. 859-861.

Изучение фотолитического разложения гидроперекисей методом ЭПР / Соавт.: В.В.Коноваленко, Ю.В.Гак // ДАН СССР. - 1968. - Т. 178, № 3. - С. 634-637.

Диперекиси ацилов на основе незамещенных алифатических диоксидов как инициаторы радикальной полимеризации / Соавт. С.Г.Еригова // Высокомолекул. соединения. Сер. А. - 1969. - Т. 11, № 9. - С. 1875-1880.

Использование диперекисных и триперекисных соединений для получения блок-сополимеров / Соавт.: Т.А.Толпыгина, А.И.Присяжнюк, В.И.Галибей // Высокомолекул. соединения. Сер. Б. - 1970. - Т. 12, № 6. - С.466-468.

Полярографическое исследование дитрет-бутиловых перэфиров пероксиантарной и диглутаровой кислот / Соавт.: М.А.Ковбуз, Р.Е.Теодорович, Т.А.Толпыгина // Журн. общ. химии. - 1971. - Т. 41, вып. 1. - С. 235-236.

○

Історія Одеського університету за 100 років / Київ ун-т. - К., 1968. - 423 с.

Про С.С.Іванчова. - С. 236.

Одесский университет. 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.

Про С.С.Іванчова. - С. 102.

Скрылев Л.Д. Физическая и коллоидная химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - 576 с.

Про С.С.Іванчова. - С. 132.

КАГАНСЬКИЙ Йосип Маркович

28 берез. 1920

Хімік-технолог. Народився в Одесі. 1936 р. закінчив середню школу, 1941 р. - хіміко-технологічний ф-т Одеського індустріального ін-ту (пізніше ОПІ). Працював на електрохімічному комбінаті у м. Чирчик (УзРСР): начальник зміни двох цехів, старший інженер. 1945 р. повернувся до Одеси. Закінчив аспірантуру ОПІ (кафедра "Процеси та апарати хімічних виробництв"). Навчання в аспірантурі поєднував з роботою на кафедрі технології неорганічних речовин (асистент). 1950 р. захистив дисертацію "Дифузійний опір рідких плівок при барботажній абсорбції" на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук. У 1950-1956 рр. працював в Єреванському політехнічному ін-ті: старший викладач, доцент кафедри технології неорганічних та електрохімічних виробництв, доцент кафедри технології силікатів. Близько десяти років працював у Северодонецькій філії Науково-дослідного і проектного ін-ту азотної промисловості (начальник лабораторії, заступник директора з наукової роботи). У 1965-1994 рр. - в ОПІ, на кафедрі технології та автоматизації хімічних виробництв: доцент, професор, завідувач кафедри (1982-1993). 1973 р. захистив дисертацію "Дослідження фізико-хімічних основ і технології напіврідких і комплексних твердих добрив із застосуванням карбаміду і напівпродуктів його синтезу" на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук. В ОПІ читав курси лекцій "Технологія зв'язаного азоту", спецкурси "Технологія неорганічних речовин", "Загальна хімічна технологія". Під його керівництвом підготовлено одну докторську та 13 кандидатських дисертацій. 1994 р. виїхав з України.

Й.М.Каганський - фахівець у галузі хімічної технології неорганічних речовин, провадив дослідження у галузі технології виробництва мінеральних добрив. Разом із співробітниками він розробив також технологію виробництва спеціальних препаратів -

консервантів сільськогосподарської продукції на основі доступних і дешевих вуглекислих солей амонію. Ці консерванти - екологічно чисті і застосовуються при зберіганні цукрового буряка, соковитих кормів, фуражного зерна. Велике значення мають також дослідження вченого в галузі технології виробництва концентрованої азотної кислоти. Ряд розробок (нітроолема абсорбція під тиском і прямиий синтез міцної азотної кислоти) впроваджено у промисловість вперше в світовій практиці.

Й.М.Каганський - автор понад 300 наукових праць. Має 43 авторських свідоцтва.

●
Интенсификация процесса получения азотной кислоты. - К.: Техника, 1964. - 57 с.

●
Дозировка малых количеств газа в потоке / Соавт. Д.Гернет // Азот. пром-сть. - 1965. - № 2. - С. 89-92.

К вопросу получения азотной кислоты повышенной концентрации / Соавт.: М.М.Караваяев, Г.А.Скворцов // Журн. приклад. химии. - 1965. - Т. 38, № 9. - С. 1530-1531.

Растворимость в системе мочевины - азотная кислота - вода / Соавт.: В.М.Харламова, З.К.Федосеева, А.С.Маркова // Журн. приклад. химии. - 1966. - Т. 39, № 8. - С. 1320-1326.

Изучение взаимной растворимости в системе мочевины - нитрат калия - вода / Соавт.: А.М.Бабенко, Ю.А.Вахрушев // Журн. приклад. химии. - 1970. - Т. 43, № 4. - С. 627-631.

Определение предельной концентрации солей при выпаривании морской воды / Соавт.: В.Дябло, Е.Кричевская, Н.Михайлова // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1977. - Вып. 6. - С. 842-844.

Исследование взаимной растворимости карбамида, нитрата и полифосфатов аммония / Соавт.: Л.Н.Эрайзер, В.Н.Кочетков, Н.Б.Манзон // Хим. пром-сть. - 1980. - № 10. - С. 76-80.

Исследование процесса нейтрализации смесей фосфорной и серной кислот аммиаком в производстве жидких удобрений / Соавт.: В.Т.Чумак, Н.Н.Малахов // Журн. приклад. химии. - 1982. - Т. 54, № 12. - С. 2102-2106.

Кинетика дегидратации и поликонденсации полифосфатов аммония / Соавт.: Р.П.Риле, Е.П.Самохвалов // Журн. приклад. химии. - 1983. - Т. 55, № 4. - С. 679-681.

Сернокислотное разложение апатита с добавлением азотной кислоты / Соавт.: М.Л.Варламов, Г.А.Манакин, Т.Ф.Томчик // Хим. пром-сть. - 1983. - № 1. - С. 203-205.

Анализ технологии процесса производства углеаммонийных солей по циклической схеме / Соавт.: Л.Н.Эрайзер, Т.С.Ефимцев, А.Г.Удовенко, Б.С.Гринченко // Развитие производства аммонийкарбонатных соединений в сельском хозяйстве. - К., 1986. - С. 64-67.

Растворимость в системе $\text{CaO-P}_2\text{O}_5\text{-H}_2\text{O}$ при высоких температурах в области образования конденсированных фосфатов / Соавт.: Л.Н.Эрайзер, Т.И.Завертяева // Неорганич. материалы. - 1986. - № 8. - С. 1359-1361.

Суспензионные азотно-фосфорные удобрения / Соавт.: Л.Н.Эрайзер, Г.А.Манакин, Е.С.Медведева и др. // Химия в сел. хоз-ве. - 1987. - № 4. - С. 17-22.

Взаимная растворимость в системах, образующихся при азотно-кислотной переработке ортофосфатов с повышенным содержанием магния / Соавт.: И.М.Попова, В.Ф.Кармышов, А.Г.Жабокрицкая, Л.П.Барбарий // Журн. приклад. химии. - 1988. - Т. 60, № 11. - С. 1701-1704.

О взаимодействии формиата кадмия с карбамидом в водной среде / Соавт.: К.А.Наджарян, Л.Н.Эрайзер, Э.И.Скульская // Журн. неорганич. химии. - 1989. - Т. 34, № 8. - С. 17-24.

○

Эрайзер Л.Н. Профессор Иосиф Маркович Каганский // Видные ученые Одессы: К 200-летию г. Одессы / Одес. ун-т; Одес. филиал Укр. ком. по истории и философии, естествознанию и технике при АН Украины; ЮНЦ АН Украины. - О., 1994. - Вып. 4/5. - С. 150-152.

Алексеева Л.А., Каганский И.М., Костюк А.П. Химическая технология // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 134-140.
Про И.М.Каганского. - С. 139-140.

КАМАЛОВ

Герберт Леонович

8 черв. 1940

Хімік-органік. Заслужений діяч науки і техніки України. Народився в Баку. Там же закінчив середню школу. У 1953-1963 рр. вчився на хімічному ф-ті ОДУ. Після закінчення навчання працював на кафедрі органічної хімії ОДУ (асистент, викладач, старший викладач, доцент, заступник завідувача кафедри). Під науковим керівництвом О.В.Богатського підготував і 1969 р. захистив дисертацію “Синтез і каталітичні перетворення деяких ефірів і ацеталей” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. 1978 р. перейшов до Фізико-хімічного ін-ту АН УРСР, в якому обійняв посаду завідувача відділу каталізу. Працює там дотепер. 1981 р. захистив дисертацію “1, 3-діоксепани. Синтез, стереохімія, властивості” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. З 1985 р. очолює і створений при ФХІ філіал кафедри органічної хімії ОДУ. 1995 р. був обраний членом-кореспондентом НАН України за фахом “Хімічний каталіз”. 1996 р. став Соросівським професором. В ОДУ читає спецкурси: “Теоретичні основи органічної хімії”, “Фізико-хімічні методи дослідження органічних сполук”, “Каталітичні методи в органічному синтезі”. Керував підготовкою однієї докторської та 17 кандидатських дисертацій. Г.Л.Камалов - член двох спеціалізованих рад із захисту докторських дисертацій: при ФХІ НАН України та експертної ради з неорганічної хімії ВАК України.

Г.Л.Камалов працював над розробкою каталітичних процесів за участю “малих молекул” (H_2O , CO , H_2 , O_2), над дослідженням зв'язку між структурою і реакційною здатністю (в т.ч. каталітичними властивостями) органічних координаційних і металоорганічних сполук, над формуванням активної фази каталізатора на поверхні неорганічних носіїв. Спільно з О.В.Богатським довів можливість парофазного гідролізу складних ефірів моно-, ди- і кетокарбонових кислот на оксиді алюмінію. На підставі всебічного дослідження

методів синтезу, стереохімічних властивостей, реакційної здатності, хімічних і спектральних властивостей заміщених 1,3-діоксепанів Г.Л.Камалов створив новий науковий напрям у хімії циклічних ацеталей. Нині працює над моделюванням і оцінкою просторових факторів реакційної здатності органічних і координаційних сполук. Важливе практичне значення мають розробки каталітичних методів комплексної утилізації ДБЕ-відходу ряду виробництв, каталітичних систем, які прискорюють окислення гудронів до битумів різних марок; каталізаторів окислювального очищення і стабілізації дизельних палив та ін. Спільно з науковцями кафедри розробив і удосконалив промислові і лабораторні методи одержання і очищення понад 50 органічних і координаційних сполук, які впроваджені у виробництво в Україні та країнах СНД.

Автор понад 350 наукових праць, 35 винаходів. Учасник численних конференцій та симпозіумів, на яких виступав з доповідями. Нагороджений знаком “Винахідник СРСР”.

●
Синтезы на основе алкоксиэтилалкилмалоновых эфиров. XI. Дезалкоголирование алкоксикислот на окиси алюминия / Соавт.: А.В.Богатский, Н.А.Горячук, Ю.Ю.Самитов и др. // Журн. орган. химии. - 1965. - Т. 1, № 1. - С. 248-251.

4-фенил-м-диоксан / Соавт. А.В.Богатский // Методы получения химических реактивов и препаратов: Сб. - М., 1966. - Вып. 1. - С. 125-128.

Алкоксисоединения. XXX. О некоторых каталитических превращениях алкоксикислот / Соавт.: А.В.Богатский, Л.Н.Вострова // Журн. орган. химии. - 1969. - Т. 5, № 12. - С. 2147-2151.

Стереохимические особенности реакции щелочного гидролиза алкилметоксиэтилмалоновых эфиров / Соавт. Л.Я.Глинская // Вопр. стереохимии. - 1971. - Вып. 1. - С. 201-203.

Метилизопропилкетон / Соавт. А.В.Богатский // Методы получения химических реактивов и препаратов: Сб. - М., 1974. - Вып. 26. - С. 372-375.

Некоторые превращения замещенных 1,3-диоксепанов в условиях кислотного катализа / Соавт.: Н.Г.Лукьяненко, С.А.Котляр // *Вопр. стереохимии.* - 1976. - Вып. 5. - С. 79-82.

Изучение реакции образования и свойств ряда фурилзамещенных этиленов / Соавт.: Л.Г.Богатская, Т.Кюне, Н.Г.Лукьяненко, А.В.Богатский // *ДАН СССР.* - 1977. - Т. 232, № 5. - С. 302-304.

Количественная оценка стереоселективности реакции восстановления метилзамещенных ацетоуксусных эфиров / Соавт. В.Е.Кузьмин // *Вопр. стереохимии.* - 1978. - Вып. 7. - С. 113-116.

Щелочное расщепление N-алкилфталимидов / Соавт.: В.Ф.Аникин, Э.В.Ганин // *Укр. хим. журн.* - 1982. - Т. 48, № 4. - С. 439-440.

Реакційна здатність етоксикарбонільних груп ариден-і-алкіліденмалонових ефірів у лужному гідролізі / Співавт. Р.М.Лозицька // *Доп. АН УРСР. Сер. Б. Геол., хім. та біол. науки.* - 1983. - № 10. - С. 43-46.

Влияние строения лиганда β-дикарбонильных хелатов меди (III) на сорбцию их гидратированным диоксидом титана / Соавт.: В.П.Нехорошков, А.В.Манолова, О.В.Заколяжная и др. // *Координац. химия.* - 1988. - Т. 14, № 9. - С. 1184-1187.

Изокинетические зависимости в щелочном гидролизе малоновых эфиров / Соавт.: Р.Н.Лозицкая, В.Е.Кузьмин // *Журн. общ. химии.* - 1988. - Т. 58, вып. 1. - С. 150-157.

Взаимодействие трис-β-дикетонатов железа с поверхностью носителей, модифицированных аминами / Соавт.: О.В.Заколяжная, О.А.Силантьева // *Укр. хим. журн.* - 1989. - Т. 55, № 7. - С. 691-695.

Гидрирование монооксида углерода на восстановленных гетерополисоединениях / Соавт.: С.И.Реут, Е.Ю.Поволоцкий,

О.А.Силантьева // *Кинетика и катализ.* - 1989. - Т. 30, № 1. - С. 253-256.

Анализ структуры медных комплексов 1,2-дикарбоновых кислот методом молекулярной механики / Соавт.: Д.В.Позигун, В.Е.Кузьмин // *Координац. химия.* - 1990. - Т. 16, № 3. - С. 380-384.

Каталитические свойства дикетонатокарбоксилатов марганца в реакции жидкофазного окисления дибензилового эфира кислородом воздуха / Соавт.: Е.Е.Крисс, В.К.Бухтияров, Д.Г.Чичихин // *Укр. хим. журн.* - 1990. - Т. 56, № 2. - С. 138-142.

Теоретический анализ конформаций субстратов и тетраэдрических промежуточных продуктов щелочного гидролиза диэтилмалонатов / Соавт.: Д.В.Позигун, В.Е.Кузьмин // *Теорет. и эксперим. химия.* - 1990. - Т. 26, № 6. - С. 675-681.

Генезис смешанного карбонила родия и кобальта на оксидных носителях / Соавт.: С.И.Реут, Е.Ю.Поволоцкий, Г.И.Голодец // *Кинетика и катализ.* - 1991. - Т. 32, № 1. - С. 218-221.

О

Одесский университет. 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.
Про Г.Л.Камалова. - С. 98.

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // *Очерки развития науки в Одессе.* - О., 1995. - С. 105-128.
Про Г.Л.Камалова. - С. 115-116.

КРУГЛЯК

Юрій Олексійович

14 лют. 1937

Фізико-хімік. Народився в Харкові. Там же закінчив середню школу, хімічний ф-т ун-ту (1959) та аспірантуру при кафедрі фізичної хімії ун-ту. Короткий час працював асистентом на цій кафедрі. 1963 р. захистив дисертацію “Вивчення сольватації протону та іонів металів I та II груп періодичної системи на основі квантової механіки” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Того ж року переїхав до Києва і обійняв посаду завідувача лабораторії квантової хімії в Ін-ті фізичної хімії АН УРСР. 1969 р. захистив дисертацію “Дослідження в теорії спряжених систем у парамагнітних станах” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. 1979 р. переїхав до Одеси. Працював старшим науковим співробітником у ФХІ АН УРСР. Водночас був професором кафедри органічної хімії ОДУ. 1981 р. перейшов до ОТХП ім. М.В.Ломоносова (професор кафедри фізики), де читав курс загальної фізики. З 1988 р. працює в ОДУ: професор кафедри загальної хімії і хімії полімерів, завідувач кафедри молекулярної електроніки (1989-1997), з 1997 - професор кафедри неорганічної хімії та хімічної екології. Деякий час працював заступником декана хімічного ф-ту з наукової роботи.

Читає загальний курс “Квантова механіка і квантова хімія”, спецкурси: “Теоретична хімія та молекулярна електроніка”, “Молекулярні і електронні процеси на межі розподілу фаз”, “Фізика тонких полімерних плівок”.

Основні напрями наукової роботи: квантові аспекти теорії сольватації іонів, електронна будова основ нуклеїнових кислот, теорія молекулярних систем з відкритими електронними оболонками, молекулярні перегрупування і реакції розпаду молекулярних іонів у зовнішніх електричних полях. Працює над обчислювальними методами у квантовій та теоретичній хімії (атомні і молекулярні

інтеграли). Розробив першу вітчизняну комплексну програму для розрахунку числа молекул. Застосовує методи квантової хімії в технології виділення діацетилену з газів, що відходять внаслідок процесу одержання ацетилену, в новій вакуумній технології одержання тонких полімерних композиційних плівок.

Ю.О.Кругляк - дійсний член АН вищої школи України, керівник секції квантової хімії Наукової ради АН України, член Наукової ради з фізики неупорядкованих систем АН вищої школи України. Він також є членом багатьох наукових товариств, зокрема Української асоціації з теоретичної органічної хімії, Американського фізичного товариства (відділення фізичної хімії).

Автор близько 300 наукових праць, зокрема, 5 монографій. Має 3 авторських свідоцтва.

●
Таблицы интегралов квантовой химии. Т. 1 / Соавт. Д.Р.Уитмен; ВЦ АН СССР. - М., 1965. - 440 с.

Таблицы интегралов квантовой химии. Т. 2 / Харьк. ун-т. - Х., 1966. - 260 с.

Методы вычисления в квантовой химии: Расчет пи-электронной структуры молекул простыми методами молекулярных орбиталей / Соавт.: В.С.Квакуш, Г.Г.Дядюша, В.И.Хильченко. - К.: Наук. думка, 1967. - 150 с.

Методы расчета электронной структуры и спектров молекул / Соавт.: Г.Г.Дядюша, В.А.Куприевич, Л.М.Подольская, Г.И.Каган. - К.: Наук. думка, 1967. - 307 с.

Численный расчет молекулярных интегралов с функциями от межэлектронного расстояния / Соавт.: Г.С.Гордадзе, Л.М.Подольская, С.Б.Цинаури, Г.Б.Шарашидзе; Тбилис. ун-т. - Тбилиси, 1971. - 135 с.

●

Неортогональное представление вторичного квантования / Соавт. Е.С.Крячко // Докл. АН УРСР. - 1976. - № 3. - С. 249-252.

Роль сигма-остова в описании свойств молекул нафталина и его фторзамещенных в основном состоянии / Соавт.: Л.Н.Щеголева, И.И.Захаров // Журн. структур. химии. - 1978. - Т. 19, № 1. - С. 20-27.

Универсальная программа для вычисления декартовых координат атомов в молекулах / Соавт. Л.П.Тригуб // Журн. структур. химии. - 1983. - Т. 24, № 1. - С. 167-170.

Квазичастичный Лагранжев метод в теории атомов и ионов / Соавт. А.В.Глушков // Актуальные проблемы спектроскопии. - М., 1985. - С. 291-293.

Релятивистская квазиэлектронная модель атома / Соавт. А.В.Глушков // Оптика и спектроскопия. - 1985. - Т. 58, № 5. - С. 1152-1154.

Расчет энергии и длин химических связей и модели квазиэлектронов / Соавт. А.В.Глушков // Журн. физ. химии. - 1986. - Т. 60, № 5. - С. 1259-1261.

Осаждение тонких пленок из полиэтилена в вакууме / Соавт.: В.Г.Задорожный, И.М.Киров, В.М.Вернов, Ж.Д.Бахтин // Конструирование и исследование радиоэлементов и узлов на основе машинного проектирования. - М., 1987. - С. 166-174.

К перечислению изомеров замещения плоских молекул органических соединений / Соавт. М.Э.Дохтманов // Журн. орган. химии. - 1989. - Т. 25, № 9. - С. 1817-1823.

Регистрация быстрых нейтронов диэлектрическими трековыми детекторами в электрической ячейке палладий-дейтериево-третиевая вода / Соавт.: В.Д.Русов, Т.Н.Зеленцова, М.Ю.Семенов и др. // Письма в Журн. техн. физики. - 1989. - Т. 15, № 19. - С. 9-13.

Теоретический анализ взаимодействия H_2 с OH / Соавт. О.З.Сейфуллина // Журн. физ. химии. - 1990. - Т. 64, № 11. - С. 2945-2948.

○

Развитие органической химии на Украине / Под ред. А.В.Кирсанова. - К.: Наук. думка, 1979. - 241 с.
Про Ю.О.Кругляка. - С. 205.

Развитие неорганической химии на Украине / Под ред. А.В.Городыского. - К.: Наук. думка, 1987. - 222 с.
Про Ю.О.Кругляка. - С. 63.

Развитие физической химии на Украине / Под ред. В.Д.Походенко. - К.: Наук. думка, 1989. - 260 с.
Про Ю.О.Кругляка. - С. 69, 192.

Одесский университет. 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.
Про Ю.О.Кругляка. - С. 104-105.

КУНШЕНКО
Борис Васильович

19 листоп. 1938

Хімік-органік. Народився у Ростові-на-Дону. Середню школу закінчив в Одесі. У 1958-1963 рр. вчився на хіміко-технологічному ф-ті ОПІ (фах “технологія основного органічного синтезу і синтетичного каучуку”). Після закінчення 1967 р. аспірантури розпочав працювати на кафедрі технології органічного синтезу ОПІ: асистент, старший викладач, доцент, з 1986 р. і дотепер - завідувач кафедри. 1973 р. захистив дисертацію “Фторування карбонільних і карбоксильних похідних нафталіну та аценафтену чотирьохфтористою сіркою” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. 1994 р. захистив дисертацію “Взаємодія органічних сполук з системою SF₄-HF-галогенуючий агент” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Читає лекції з курсу “Органічна хімія”, “Хімія фторорганічних сполук”, “Технологія лікарських препаратів”.

Основні наукові праці присвячені хімії фторорганічних сполук. Систематичне вивчення взаємодії чотирьохфтористої сірки з багатоатомними спиртами, оксикарбонільними, дикарбонільними сполуками окси- і оксокарбоневих кислот та їхніх ефірів дало змогу виявити вплив структури субстрату на спрявленість реакції і розробити оригінальні методи регіоселективного заміщення гідроксильних чи карбонільних груп на атоми фтору в оксикетонах чи оксикислотах відповідно. Нині вчений працює над спрявленим синтезом високоефективних фторвмісних лікарських препаратів і фізіологічно активних сполук. Це дало можливість здійснити синтез фторвмісних протизапальних препаратів нестероїдного типу та інгаляційних анестетиків, які проходять випробування на фізіологічну активність в Ін-ті фармакології НАН України. Зокрема, проводяться дослідження з синтезу фторвмісного інгаляційного анестетика фторопану.

Б.В.Куншенко - член спеціалізованої ради з хімічних наук при ФХІ ім. О.В.Богатського НАН України, науково-експертної ради з

хімії, хімічної технології і хімічного машинобудування Мінвузу України; член експертної ради з хімічних наук (органічна хімія) ВАК України.

Автор 86 наукових публікацій, двох монографій, має 6 авторських свідоцтв. Частина праць опублікована за кордоном.

●
Новые фторирующие реагенты в органическом синтезе / Соавт.: А.И.Бурмаков, Л.А.Алексеева, Л.М.Ягупольский. - Новосибирск: Наука, 1987. - 200 с.

●
Взаимодействие органических соединений с системой SF₄-HF в присутствии галогенирующих агентов / Соавт.: В.О.Омаров, А.И.Бурмаков, Л.А.Алексеева, Л.М.Ягупольский // Тез. докл. на VI Всесоюз. конф. по химии фторорган. соединений. Новосибирск, 1990 г. - Новосибирск, 1990. - С. 22.

Взаимодействие сложных эфиров фурандикарбоновых кислот с системой SF₄-HF в присутствии галогенирующих агентов / Соавт.: А.В.Белоножко, В.В.Лялин, Л.А.Мотняк // Тез. докл. на VI Всесоюз. конф. по химии фторорган. соединений. Новосибирск, 1990 г. - Новосибирск, 1990. - С. 114.

Взаимодействие органических соединений с SF₄-HF в присутствии галогенирующих агентов. VI. Взаимодействие бензола и его замещенных с SF₄-HF в присутствии хлора или брома / Соавт.: В.О.Омаров, Н.Н.Муратов, С.М.Михайловский, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1991. - Т. 27, № 1. - С. 125-129.

Взаимодействие органических соединений с SF₄-HF в присутствии галогенирующих агентов. VII. Реакции олефинов с SF₄-HF-Cl₂(Br₂) / Соавт.: М.М.Нагиб, В.О.Омаров, Н.Н.Муратов, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1992. - Т. 28, № 4. - С. 672-680.

Взаимодействие органических соединений с SF₄-HF в присутствии галогенирующих агентов. VIII. Взаимодействие малонового эфира с системой SF₄-HF-S₂Cl₂ / Соавт.: В.О.Омаров, Н.Н.Муратов, Л.А.Алексеева, Л.М.Ягупольский // Журн. орган. химии. - 1992. - Т. 28, № 5. - С. 888-891.

Синтез и противовирусная активность краун-содержащих пуринов / Соавт.: Э.И.Иванов, Г.В.Федорова, А.В.Мазепа // Хим.-фармац. журн. - 1992. - № 9-10. - С. 66-68.

Взаимодействие органических соединений с системой SF₄-HF-галогенирующий агент. IX. Реакции перфторолефинов с системой SF₄-HF-S₂Cl₂ // Журн. орган. химии. - 1993. - Т. 29, № 10. - С. 1927-1935.

Реакции фенилизотиоцианатов с системой SF₄-HF-Cl₂ / Соавт.: Л.А.Алексеева, Н.П.Брыжак // Укр. хим. журн. - 1995. - Т. 61, № 2. - С. 71-75.

Взаимодействие органических соединений с системой SF₄-HF-галогенирующий агент. XII. Реакции алифатических спиртов с системой SF₄-HF-Cl₂ // Журн. орган. химии. - 1996. - Т. 32, № 10. - С. 1473-1476.

Взаимодействие производных толуиловых кислот с системой SF₄-HF-Br₂ / Соавт.: У.Маджумдер, Л.М.Ягупольский // Тез. докл. на VI Рос.-герм.-укр. симп. по химии фтора. Новосибирск, 1996 г. - Новосибирск, 1996. - С. 31-32.

Реакции алифатических нитрилов с SF₄-HF-Cl₂(S₂Cl₂) / Соавт.: Ю.А.Останин, И.А.Левченко, Н.Н.Муратов, Л.М.Ягупольский // Тез. докл. на VI Рос.-герм.-укр. симп. по химии фтора. Новосибирск, 1996 г. - Новосибирск, 1996. - С. 29-30.

○

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 105-128.

Про Б.В.Куншенка. - С. 126-127.

ЛЕГЕНЧЕНКО

Іван Олександрович

1 берез. 1915

Хімік-технолог. Народився в с. Кривому, нині - Климівичського р-ну Могильовської обл., в селянській родині. Закінчив Дніпропетровський педтехнікум. Вищу освіту здобув у Дніпропетровському хіміко-технологічному ін-ті. Вступив до аспірантури при Ін-ті фізичної хімії АН УРСР, але війна перешкодила навчанню. За станом здоров'я не зміг евакуюватись і роки окупації прожив у Дніпропетровську. У 1944-1950 рр. працював у Дніпропетровському хіміко-технологічному ін-ті: старшим лаборантом кафедри фізичної хімії, асистентом кафедри технології неорганічних речовин. 1948 р. захистив дисертацію "Нітриди і кінетика розкладу аміаку на залізних каталізаторах" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Впродовж десяти років працював на Стерлітамацькому содовому заводі (Башкирія): був начальником ЦЗЛ, керував науково-виробничим відділом, був заступником головного інженера. 1960 р. переїхав до Одеси. Працював в Ін-ті загальної і неорганічної хімії АН УРСР: спочатку старшим науковим співробітником Одеських лабораторій ІЗНХ, потім керівником відділу іонного обміну. 1972 р. захистив дисертацію "Дослідження статистики, кінетики і динаміки обміну іонів рідкісноземельних елементів на іонітових смолах" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Наступного року йому було присвоєно звання професора. 1977 р. перейшов до ОДУ (професор кафедри фізичної хімії), 1981 р. - до ОПІ (професор кафедри технології води і палива). З 1995 р. - на пенсії. Розробив програми і курси лекцій з трьох дисциплін: "Теоретичні основи хіміко-технологічних процесів на електростанціях", "Основи наукових досліджень", "Теорія корозії та інших поверхневих явищ", спецкурс "Фізична хімія поверхневих явищ".

Наукові інтереси - у галузі кінетики і динаміки процесів технології одержання азоту, кальцинованої соди, рідкісноземельних і паливних елементів. У галузі технології одержання азоту досліджував кінетику створення нітридів у системі аміак-залізний каталізатор; у виробництві соди - динаміку добування розсолу. У галузі паливних елементів досліджував водневі електроди. Вирішив ряд складних теоретичних питань стосовно обміну іонів рідкісноземельних елементів на синтетичних іонообмінних смолах. Досліджував рівновагу обміну комплексних етилендіамінтетраацетатних іонів РЗЕ на різних іонітах. Вивчав рівновагу сорбції катіонів РЗЕ на КУ-2, КУ-6, КФ-11. Розробив теорію молекулярної сорбції, яка супроводжує іонний обмін на іонітах. Вивчав також кінетику і динаміку іонообмінного процесу очищення води.

Автор понад 150 наукових праць.

●
Нитриды и кинетика разложения аммиака на железных катализаторах // Журн. физ. химии. - 1950. - Т. 24, № 1. - С. 311-315.

Опыт очистки рассола на содовом заводе / Соавт. О.Д.Демичева // Хим. пром-сть. - 1954. - № 3. - С. 521-526.

К вопросу о добыче рассола с помощью прямоточно-противоточных скважин // Хим. пром-сть. - 1956. - № 8. - С. 756-758.

Сорбция редкоземельных катионов на катионите. 2. Кинетика сорбции редкоземельных катионов из разбавленных растворов на катионите КУ-2 в кислой форме / Соавт. М.Э.Корнелли // Укр. хим. журн. - 1963. - Т. 29, № 1. - С. 709-712.

Сорбция этилендиаминтетраацетатных комплексов редкоземельных элементов анионитами / Соавт. Н.П.Хромова // Укр. хим. журн. - 1966. - Т. 32, № 4. - С. 325-328.

Равновесие обмена этилендиаминтетраацетатных комплексов редкоземельных элементов с анионами хлора и ацетата в системе

раствор-анионит АН-2Ф / Соавт. Н.П.Хромова // Журн. физ. химии. - 1969. - Т. 43, № 5. - С. 1238-1242.

Решение задач динамики ионообменной хроматографии с помощью ЭВМ применительно к технологии редких элементов. IV. Динамика обмена двух катионов РЗЭ в присутствии H_4Edta // Журн. физ. химии. - 1971. - Т. 45, № 2. - С. 663-666.

О кондиционировании ионитов / Соавт. М.Э.Корнелли // Укр. хим. журн. - 1972. - Т. 38, № 2. - С. 573-575.

Сорбция ионов металлов из хлоридных сред анионитовыми смолами / Соавт. Б.Х.Кацман // Журн. физ. химии. - 1974. - Т. 48, № 6. - С. 2263-2268.

Скорость поглощения ионов кальция и лантана монтмориллонитом / Соавт.: В.М.Рутковский, З.П.Суранова, Л.А.Пикало // Журн. физ. химии. - 1975. - Т. 49, № 5. - С. 1799-1801.

К вопросу о каталитическом разложении H_2O_2 в щелочной среде. 5. Кинетика процесса на саже / Соавт. Н.Ф.Семизорова // Журн. физ. химии. - 1976. - Т. 50, № 1. - С. 391-393.

К механизму флотации ионов тяжелых металлов с помощью жирнокислотных собирателей / Соавт.: Л.Д.Скрылев, В.Ф.Сазонова, С.М.Кернер // Коллоид. журн. - 1979. - Т. 41, № 3. - С. 507-509.

Кинетика флотационного выделения урана из его разбавленных карбонатных растворов / Соавт.: Л.Д.Скрылев, В.В.Менчук, С.С.Кондратьева // Журн. приклад. химии. - 1981. - Т. 54, № 8. - С. 2137-2142.

Гидрирование α -бром-кетоновой кислоты на скелетном никеле / Соавт.: С.Г.Дырикова, Н.Н.Паламарчук // Укр. хим. журн. - 1984. - Т. 50, № 2. - С. 190-193.

Исследование влияния условий процесса на скорость умягчения природной воды катионитом КБ-4 / Соавт. А.В.Перлов // Журн. приклад. химии. - 1987. - Т. 60, № 4. - С. 935-938.

Влияние концентрации раствора на скорость сорбции анионов природных вод ионитом АН-31 при 25°C / Соавт.: А.В.Перлов, Т.И.Пишенина // Изв. вузов. Сер. энергетика. - 1988. - Вып. 9. - С. 83-87.

Динамика обмена ионов в системе анионита АН31-ОНС1 / Соавт. А.В.Перлов // Журн. приклад. химии. - 1990. - Т. 63, № 8. - С. 1680-1687.

Метод технологического расчета ионитового фильтра / Соавт. А.В.Перлов // Химия и хим. технология воды. - 1990. - Т. 12, № 4. - С. 368-374.

Сорбция ионов натрия карбоксильным катионитом КБ-12П в H^+ форме их щелочных вод / Соавт. А.В.Перлов // Химия и хим. технология воды. - 1990. - Т. 12, № 3. - С. 211-213.

*ЛЕНАРСЬКИЙ
Іван Іванович*

15 квіт. 1903 - 12 верес. 1963

Хімік-органік. Народився у с. Вершина (нині Дніпропетровської обл.) в селянській сім'ї. Закінчив 1920 р. сільськогосподарську профшколу. Працював старшим робітником у радгоспі, головою правління сільськогосподарського кооперативу, служив в армії. У 1929-1934 рр. вчився на агрохімічному ф-ті (відділення хімії рослин) Московської сільськогосподарської академії ім. Тімірязєва. Короткий час завідував райземвідділом у м. Талдомі (Московська обл.). 1937 р. закінчив аспірантуру при кафедрі органічної хімії академії. Навчання в аспірантурі поєднував з викладанням органічної хімії. Кандидатську дисертацію "Каталітичне окислення циклогексилметиламіну і борніламіну та способи одержання циклогексилметиламіну" готував під керівництвом академіка М.Я.Дем'янова. Захист відбувся 1937 р. Наступного року переїхав до Одеси. Працював в Одеському борошномельному ін-ті (пізніше ОТІХП): доцент кафедри хімії зерна, декан технологічного ф-ту. 1939 р. був затверджений у званні доцента. 1941 р. разом з ін-том евакуювався до Новочеркаська. Того ж року був призначений інструктором з якості у "Східзерно" (Омськ). Деякий час був начальником політвідділу МТС Павлограда (Омська обл.). Після закінчення курсів Упродпостачу Політуправління Червоної Армії служив помічником завідувача продвідділу Харківського військового округу. 1945 р. повернувся до Одеси. До 1956 р. працював у борошномельному ін-ті: доцент, завідувач кафедри органічної хімії. 1952 р. захистив дисертацію "Денатурація білків і зміна властивостей зерна при сушінні і тепловій обробці" на здобуття вченого ступеня доктора біологічних наук. Наступного року був затверджений у званні професора. Читав лекції з органічної хімії. 1956 р. переїхав до Ужгорода. Був ректором ун-ту, залишався на цій посаді до кінця життя.

Основний напрям наукової роботи - теоретичні і експериментальні дослідження у галузі денатурації білків, що знайшли застосування у зерносушінні та при термічній обробці зерна.

Каталитическое окисление борниламина / Соавт. Н.Я.Демьянов // Изв. АН СССР. Сер. хим. - 1937. - № 5. - С. 11-14.

Каталитическое окисление циклогексилметиламина и способы его получения // Журн. общ. химии. - 1939. - Т. 9, вып. 2. - С. 21-23.

Об обратимости тепловой денатурации белков зерна // ДАН СССР. - 1951. - Т. 28, № 4. - С. 9-11.

Денатурация белков изменения поврежденного нагреванием зерна / Соавт. С.Шихман // Тр. Одес. мукомол. ин-та. - 1952. - Вып. 3. - С. 17-19.

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 103-128.
Про І.І.Ленарського. - С. 127.

ЛУК'ЯНЕНКО

Микола Григорович

16 жовт. 1947

Хімік-органік. Народився в Одесі. Вищу освіту здобув на хімічному ф-ті ОДУ (1965-1970). 1974 р. закінчив аспірантуру при кафедрі органічної хімії, де після цього впродовж кількох років працював асистентом. 1975 р. захистив дисертацію "Синтез, властивості і стереохімія заміщених 1,3-діоксепанів" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. 1977 р. перейшов до щойно створеного ФХІ: молодшим науковим працівником відділу біоорганічної хімії. Пізніше був там старшим науковим працівником, з 1981 р. очолює відділ. 1983 р. захистив дисертацію "Поліфункціональні макрогетероцикли. Синтез, структура, властивості" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Паралельно працює в ОДУ: з 1984 р. - професор кафедри органічної хімії, звання професора було присвоєно 1985 р. 1992 р. обраний членом-кореспондентом НАН України.

М.Г.Лук'яненко працює в галузі тонкого органічного синтезу, вивчення структури і властивостей, а також стереохімії та конформаційного аналізу гетероциклічних сполук. Успішно працює в галузі хімії поліфункціональних макрогетероциклів. Його дослідження присвячені розробленню засобів синтезу нових макроциклічних комплексонів, вивченню їхньої структури та властивостей, взаємодії з іонами металів і деяких органічних сполук. Основна увага спрямована на встановлення взаємозв'язку структури макрогетероциклів з їхньою комплексоутворювальною властивістю з метою розвитку направлених засобів синтезу високоселективних лігандів.

Наукові досягнення вченого відзначені 1991 р. Державною премією України.

М.Г.Лук'яненко поєднує наукову діяльність з педагогічною: викладає спеціальні курси лекцій для студентів 4 і 5-го курсів

хімічного ф-ту ОНУ, керує підготовкою наукових праць. Під його керівництвом підготовлено і захищено 19 кандидатських дисертацій. Він член Міжнародного консультативного комітету з макроциклічної хімії.

Автор понад 300 наукових публікацій та великої кількості авторських свідоцтв.

●
Синтетические макроциклы - новые реагенты и материалы настоящего и будущего / Соавт. А.В.Богатский. - К.: Знание, 1981. - 48 с.: ил.

●
Стереохимия гетероциклов. XIV. Синтез некоторых 1,3-диоксепанов на основе замещенных 1,4-диолов / Соавт.: А.В.Богатский, Г.Л.Камалов, Е.А.Донец // Химия гетероцикл. соединений. - 1972. - № 1. - С. 193-197.

Стереохимические особенности реакций образования 4-метил-6-алкокси-1,3-диоксепанов / Соавт.: Г.Л.Камалов, И.О.Гончарова, С.А.Котляр, Ю.Ю.Самитов // Вопр. стереохимии. - 1974. - Вып. 4. - С. 24.

О стереохимии замещенных фурил-этиленов / Соавт.: А.В.Богатский, Г.Л.Камалов, Л.Г.Богатская // Докл. АН УССР. Сер. Б. Геол., хим. и биол. науки. - 1976. - № 10. - С. 896-899.

2-метокси- и 2-этокси-1,4-диацетоксипентаны / Соавт.: А.В.Богатский, Г.Л.Камалов // Реактивы и особо чистые вещества: Реф. сб. / НИИТЭХим. - 1977. - Вып. 6. - С. 24-26.

Синтез новых макроциклических сложных эфиров / Соавт.: А.В.Богатский, В.А.Шапкин // Докл. АН СССР. - 1978. - Т. 242, № 3. - С. 613.

Краун-эфир, иммобилизованный на силохром-новый гетерогенный катализатор / Соавт.: А.В.Богатский, В.Н.Пастушок // Докл. АН СССР. - 1979. - Т. 247, № 5. - С. 1153.

Экстракция пикратов щелочных и щелочноземельных металлов макроциклическими сложными эфирами / Соавт.: А.В.Богатский, М.У.Мамина, В.А.Шапкин, Д.Тауберт // Докл. АН СССР. - 1980. - Т. 250, № 6. - С. 1389-1392.

Макрогетероциклы. VIII. Синтез и комплексообразующая способность трикарбонильных аналогов краун-эфиров / Соавт.: А.В.Богатский, Ю.А.Попков, К.С.Захаров, В.М.Варава // Журн. орган. химии. - 1981. - Т. 17, вып. 5. - С. 1062-1064.

Экстракция актинидов и азотной кислоты краун-эфирами / Соавт.: А.М.Розен, З.И.Николотова, Н.А.Карташева, А.В.Богатский // Докл. АН СССР. - 1982. - Т. 263, № 5. - С. 1165-1169.

Бензоиновая конденсация, катализируемая тиамином и тиаминпирофосфатом / Соавт.: А.А.Ясников, А.И.Вовк, А.З.Мурадов, А.В.Богатский // Биоорган. химия. - 1983. - Т. 9, № 7. - С. 971-974.

О взаимосвязи структурных особенностей макроциклических полиэфиров и ионной проницаемости жидких мембран / Соавт.: В.Н.Голубев, А.Д.Гуцол, А.В.Богатский и др. // Докл. АН СССР. - 1983. - Т. 271, № 3. - С. 642-644.

Дибензо-18-краун-6-алкил- и арилкилпроизводные / Соавт.: А.В.Богатский, В.Н.Пастушок, И.В.Петровский // Реактивы и особо чистые вещества: Реф. сб. / НИИТЭХим. - 1983. - Вып. 3. - С. 34-37.

Краун-эфиры и криптанды / Соавт.: А.В.Богатский, Т.И.Кириченко // Журн. Всесоюз. хим. о-ва им. Д.И.Менделеева. - 1985. - Т. 30. - С. 487-499.

Макрогетероциклы. 33. Биядерные хиральные краун-эфиры / Соавт.: А.В.Лобач, Л.Н.Лямцева, Н.Ю.Назарова // Журн. орган. химии. - 1988. - Т. 24, вып. 1. - С. 324-331.

Макрогетероциклы. 43. Синтез $(3n+1)$ -краун- n -эфиров / Соавт. О.Т.Мельник // Журн. орган. химии. - 1989. - Т. 25, вып. 11. - С. 2186-2195.

Макрогетероциклы. 50. Макроциклические полиоксиэтилен-тиомочевинны со структурно-жесткими фрагментами / Соавт.: Т.И.Кириченко, В.Н.Пастушок, А.А.Дворкин и др. // Журн. общ. химии. - 1990. - Т. 60, вып. 2. - С. 405-410.

Ионселективные электроды на основе полифункциональных макрогетероциклов / Соавт. Н.Ю.Титова // Журн. аналит. химии. - 1994. - Т. 49, вып. 3. - С. 662-675.

Новые методы и подходы к эффективному синтезу краун-эфиров и криптандов // Укр. хим. журн. - 1999. - Т. 65, вып. 1. - С. 17-24.

О

50-річчя члена-кореспондента НАН України М.Г.Лук'яненка // Вісн. НАН України. - 1997. - Вип. 9-10. - С. 106-107.

МЕДВЕДЄВА
Олена Іванівна

3 черв. 1928 - 7 верес. 1996

Хімік-органік. Народилася в Одесі. Середню школу закінчила 1945 р. у Красноармійську, Саратовської обл. Вищу освіту здобула на хімічному ф-ті ОДУ. Після закінчення навчання впродовж двох років працювала хіміком в Ін-ті епідеміології і мікробіології ім. І.І.Мечникова, науковим співробітником - в Українському експериментальному ін-ті очних хвороб ім. В.П.Філатова. 1952 р. перейшла на технологічний ф-т Ін-ту інженерів борошномельної промисловості та елеваторного господарства (пізніше ОТХП): асистент на кафедрі органічної хімії, завідувач науково-дослідної лабораторії з переробки нехарчової рослинної сировини у білкові продукти, доцент, старший науковий співробітник. 1960 р. захистила дисертацію “Зміна фізико-хімічних властивостей гліадину при тепловому впливі” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Дисертацію “Дослідження білкових речовин червоних водоростей і кормових дріжджів” на здобуття вченого ступеня доктора біологічних наук захистила 1971 р. З 1972 р. працювала в інженерно-будівельному ін-ті (нині Академія будівництва і архітектури): завідувач кафедри хімії (пізніше кафедра хімії та екології), з 1993 р. - професор тієї ж кафедри. Читала курси лекцій: “Органічна хімія”, “Хімія води і мікробіологія”, “Проблеми екології в будівництві”.

Досліджувала характеристики, специфіку властивостей, будову і можливі шляхи використання білкових речовин ряду нижчих рослин. Працювала над технологією одержання амінокислот і пептидів з відходів переробки філофори. Вивчала можливості інтенсифікації процесу сушіння кормових дріжджів. У процесі науково-дослідної роботи систематично впроваджувала нові методи дослідження біополімерів - гельфільтрація, електрофорез та ін. О.І.Медведева розробила ряд ресурсозбережних технологій, відзначених на ВДНГ СРСР трьома срібними медалями.

О.І.Медведева була членом ради ін-ту із захисту докторських дисертацій, членом методичної комісії з хімії М-ва освіти України, учасником розробки одеської обласної програми “Екологія-2005”, членом комісії Мінвузу “Світовий океан”, членом правління Одеської екологічної асоціації. 1995 р. була обрана членом Української екологічної академії.

Автор близько 300 наукових праць.

●
Основы физики и химии полимеров: (Учеб.-метод. пособие) / Соавт.: И.В.Довгань, В.Н.Шарыгин, В.А.Колесников. - О.: Одаба, 1995. - 120 с.

●
О методе выделения гліадина // Изв. вузов. Пищ. технология. - 1958. - № 4. - С. 163-166.

Вирощування кормових дріжджів на гідролізатах очерету / Співавт. М.С.Дудкін // Мікробіол. журн. - 1961. - Т. 23, вип. 5. - С. 45-52.

О механической денатурации белков зерна // Изв. вузов. Пищ. технология. - 1962. - № 2. - С. 18-21.

Об аминокислотном составе некоторых видов непищевого растительного сырья / Соавт.: М.С.Дудкин, И.С.Казанская // Науч. докл. высш. шк. Сер. Биол. науки. - 1964. - № 4. - С. 140-145.

Об однородности ксиланов поверхностных слоев зерна / Соавт. М.С.Дудкин // Журн. приклад. химии. - 1965. - Т. 38, № 1. - С. 221-224.

Влияние штамма и условий культивирования кормовых дрожжей на содержание в них азотистых веществ / Соавт.: Р.В.Зайденберг, С.З.Хаит, З.В.Левина, С.В.Красильникова // Прикл. биохимия и микробиология. - 1966. - Т. 2, вып. 4. - С. 372-375.

Об азотистых веществах *Phylophora nervosa* / Соавт. И.В.Арешидзе // Науч. докл. высш. школы. Сер. Биол. науки. - 1966. - Т. 2, вып. 4. - С. 154-157.

Гистохимическое изучение бурой водоросли различного возраста / Соавт. И.В.Довгань // Гидробиол. журн. - 1982. - № 5. - С. 17-23.

Выделение и исследование лигнинов бурой водоросли / Соавт. И.В.Довгань // Химия древесины. - 1983. - № 2. - С. 31-33.

ПМР-спектры лигнинов водоросли / Соавт. И.В.Довгань // Химия природ. соединений. - 1983. - № 1. - С. 15-20.

Биодеструкция природных и модифицированных лигнинов водорослей / Соавт.: И.В.Довгань, Н.Р.Озолия // Модификация древесины-89: Сб. тр. - Познань, 1989. - С. 200-207.

Использование нетрадиционного растительного сырья для получения композиционных материалов, активных углей / Соавт.: И.Довгань, М.Лавничак, М.Килчевский // Модификация древесины-93: Сб. тр. - Познань, 1993. - С. 37-44.

МИХАЙЛЕНКО Геннадій Георгійович

18 листоп. 1927

Хімік-неорганік. Народився в Одесі. Вчився в Одесі і м. Чирчик (Узбекистан), де перебував в евакуації. 1945 р. закінчив військово-повітряну школу (Одеса). Служив в авіації. Після демобілізації вчився в ОПІ (1952-1958). Відтак працював у проектно-конструкторському ін-ті “Харчопром” (технік, інженер). З 1959 р. - в ОПІ: аспірант кафедри процесів і апаратів хімічних виробництв, старший викладач, доцент цієї кафедри. З 1978 р. - на кафедрі технології неорганічних речовин: доцент, з 1993 р. - професор. 1971 р. захистив дисертацію “Дослідження гідродинаміки і бризковинесення дірчастих провальних тарілок при підвищенні навантаження по газу і рідинах” на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук. 1992 р. захистив дисертацію “Теорія і практика створення ефективних систем очищення газів від фтористих сполук” на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук. Читає курси: “Колоїдна хімія”, “Процеси і апарати хімічних виробництв”, “Фізична хімія”, “Теоретичні основи хіміко-технологічних процесів на ТЕС і АЕС”.

Працює у новому напрямі у техніці пилогазоуловлювання - над пошуком шляхів ефективного використання апаратів типу ПРА для санітарного очищення газів від фтористих сполук, над створенням нової, високопродуктивної, суцільнофакельної форсункової техніки. Саме Г.Г.Михайленко завершив розробку теоретичних основ створення систем промислового очищення газів від фтористих сполук.

Автор понад 120 наукових праць, має 29 авторських свідоцтв.

●

Разработка обобщенного показателя, объединяющего оценки качества работы массообменных аппаратов / Соавт.: И.В.Кордон,

М.Л.Варламов, О.М.Гевара // Вопр. химии и хим. технологии. - 1985. - Вып. 77. - С. 111-115.

Форсунки нового типа в системе газоочистки от фтористых соединений / Соавт.: В.М.Задорский, В.Н.Мартынов, С.П.Соломаха // Хим. технология. - 1989. - № 4. - С. 61-66.

Дисперсные характеристики цельнофакельной форсунки с двумя вводами // Журн. приклад. химии. - 1991. - Т. 62, № 9. - С. 1899-1903.

Рациональный метод монтажа форсунок через крышки полых форсуночных абсорбентов // Хим. пром-сть. - 1991. - № 3. - С. 53-55.

Моделирование процесса абсорбции фторсодержащих газов в полых распыливающих аппаратах // Теорет. основы хим. технологии. - 1993. - Т. 27, № 4. - С. 422-424.

Эффективная аппаратура для мокрой пылегазоочистки // Тр. ОПУ. - 1996. - № 1. - С. 83-84.

○

Алексеева Л.А., Каганский И.М., Костюк А.П. Химическая технология // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 134-140.

Про Г.Г.Михайленка. - С. 137-138.

МОРОЗОВ

Олександр Олександрович

7 верес. 1907 - 16 берез. 1991

Хімік-аналітик. Народився в Омську. Після закінчення школи деякий час працював у техно-хіміко-фармацевтичній лабораторії при Сибірському відділенні Російського т-ва Червоного Хреста, конторським учнем в омській конторі "Уралмет" Уральського гірничозаводського синдикату, журналістом-реєстратором у тому ж синдикаті. 1926 р. вступив до Омського медичного ін-ту. Паралельно з навчанням працював препаратором на кафедрі загальної хімії. Після закінчення ін-ту короткий час працював старшим лаборантом на кафедрі загальної хімії Уральського хіміко-технологічного ін-ту (Свердловськ, нині Єкатеринбург). 1931 р. переїхав до Москви і впродовж чотирьох років був науковим співробітником фізико-хімічної лабораторії ЦНДІ шкіряної промисловості, асистентом і завідувачем лабораторії при кафедрі фізичної і колоїдної хімії Все-союзного ін-ту шкіряної промисловості. Протягом року працював у Воронежі: консультант відділу органічних колоїдів ДНДІ колоїдної хімії, дослідник у центральній лабораторії Воронежського цукробуряк-тресту. У 1936-1945 рр. жив і працював в Іванові: науковий співробітник кафедри технології лаків і фарб хіміко-технологічного ін-ту, керівник фізико-хімічної групи НДІ бавовняної промисловості, доцент кафедри загальної хімії медичного ін-ту. 1938 р. захистив дисертацію "Застосування в'язкості неводних розчинів целюлози при зберіганні" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. 1945 р. переїхав до Москви і деякий час працював у зоотехнічному ін-ті конярства: завідувач кафедри неорганічної та аналітичної хімії, декан. Наступного року захистив дисертацію "Фізико-хімічне обґрунтування замаслювання і емульсування бавовни" на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук і був затверджений у вченому званні професора. 1947 р. був переведений до Чернівцького ун-ту, де створив і очолив кафедру колоїдної хімії; керував також

кафедрою неорганічної хімії, був деканом хімічного ф-ту. У 1956-1968 рр. жив в Одесі. Працював в ОДУ: завідувач кафедри аналітичної хімії, у 1956-1963 рр. - декан хімічного ф-ту. Читав курс лекцій з хроматографічного аналізу розчинів, фізико-хімічних методів аналізу, історії хімії. 1968 р. переїхав до Калініна (Тверь), завідував кафедрою загальної хімії медичного ін-ту. Пізніше жив і працював у Калінінграді.

Фахівець у галузі колоїдної прикладної хімії. Основний напрям досліджень - застосування хроматографічного аналізу для розділення сумішей катіонів германію та миш'яку, хрому й заліза, галію та цинку, кадмію, міді, індію та сурми. Вивчив іонообмінне концентрування мікроелементів на катіонах, окисленому вугіллі та аніонітах. Встановив наявність основних мікроелементів у морській і лиманській водах, електролітах. Практичні результати досліджень впроваджені у виробництво.

Автор понад 200 наукових праць.

●

Практикум по коллоидам: Учеб. пособие / Соавт. И.Н.Путилова. - М.: Гизлегпром, 1933. - 263 с.

Практикум по физической химии. - М.: Изд-во ВИКП, 1934. - 217 с.

Нафталин и его применение в борьбе с амбарными клещами в свекловичных хозяйствах / Соавт.: И.С.Фишкис, В.А.Матвеев. - Воронеж: Обл. книгоизд-во, 1936. - 191 с.

Практическое руководство по хроматографическому анализу / ОГУ. - О., 1961. - 60 с.

Хроматография в неорганическом анализе. - М.: Высш. шк., 1972. - 240 с.

●

Влияние поверхностно-активных веществ на структурообразование в зольях агар-агара / Соавт. В.П.Руди // Укр. хим. журн. - 1950. - Т. 15, № 4. - С. 480-483.

К вопросу о влиянии кислорода воздуха на вязкость медноаммиачных растворов хлопковой целлюлозы // Укр. хим. журн. - 1953. - Т. 19, № 6. - С. 687-697.

Зміна фізико-хімічних властивостей агарових драглів в присутності спиртових добавок / Співавт. В.П.Руди // Наук. зап. Чернівець. ун-ту. Сер. хім. - 1955. - Т. 11, № 2. - С. 21-38.

Влияние катионов на свойства черноморского агарида / Соавт. С.А.Ставров // Коллоид. журн. - 1958. - Т. 20, № 2. - С. 194-198.

Количественное определение цинка методом осадочной хроматографии / Соавт.: И.Н.Григоренко, Н.Л.Оленович // Журн. аналит. химии. - 1960. - Т. 15, № 1. - С. 115-117.

Разделение железа и хрома в присутствии трилона Б на анионитах и катионитах / Соавт.: З.П.Суранова, Л.А.Найде // Науч. ежегодник ОГУ. Хим. ф-т. - О., 1961. - Вып. 2. - С. 63-65.

Спектральный анализ растворов методом искрового возбуждения аэрозолей / Соавт. А.Н.Баклановская // Завод. лаб. - 1962. - Т. 28, № 11. - С. 1332-1333.

Определение стойкости к окислителям некоторых катионитов / Соавт.: З.П.Суранова, О.Я.Грабчук // Исследование свойств ионообменных материалов: Сб. ст. - М., 1964. - С. 133-137.

Экстракция хлоридного комплекса кадмия фазой жидких анионитов / Соавт. Н.А.Кисель // Укр. хим. журн. - 1965. - Т. 31, № 4. - С. 411-417.

Обмен ионов в водно-ацетоновой среде на смоле КУ-1 в Са-
форме / Соавт.: В.Э.Поладян, Э.Я.Полунина // Укр. хим. журн. -
1966. - Т. 32, № 10. - С. 1056-1060.

○

Історія Одеського університету за 100 років. - К., 1968. - 423 с.
Про О.О.Морозова. - С. 232.

Морозов Олександр Олександрович // Учені вузів Української
РСР. - К., 1968. - С. 300.

Развитие аналитической химии на Украине. - К.: Наук. думка,
1982. - 360 с.

Про О.О.Морозова. - С. 44-45.

Антонович В.П., Мищенко В.Т. Аналитическая химия // Очерки
развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 90-105.

Про О.О.Морозова. - С. 102.

НОВОХАТСЬКИЙ Ігор Олександрович

16 верес. 1932

Фізико-хімік. Народився у Сталінграді (з 1961 - Волгоград). Се-
редню школу закінчив у Первоуральську (нині - Єкатеринбурзька
обл.). У 1950-1955 рр. - студент Уральського політехнічного ін-ту
(Свердловськ, нині Єкатеринбург). Після закінчення ін-ту працював
майстром на заводі п/с 45 у Челябінську, 1961 р. закінчив
аспірантуру в Уральському політехнічному ін-ті і став старшим нау-
ковим співробітником лабораторії фізико-хімічних досліджень НДІ
металургії у Челябінську. Наступного року захистив дисертацію
“Дослідження дифузії і розчинності водню у розплавлених шлаках”
на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук. 1965 р.
переїхав до Запоріжжя, де короткий час працював на кафедрі
фізичної хімії Запорізького філіалу Дніпропетровського
металургійного ін-ту. Наступного року переїхав до Донецька, працю-
вав у Фізико-технічному ін-ті АН УРСР: старший науковий
співробітник, керівник відділу. 1968 р. захистив дисертацію “Фізико-
хімічні особливості поведінки газів у металургійних системах” на
здобуття вченого ступеня доктора технічних наук. 1975 р. переїхав
до Одеси, відтоді працює в ОПІ: професор кафедри загальної та
неорганічної хімії, завідувач кафедри технології та автоматизації
хімічних виробництв, професор кафедри технології основного
органічного синтезу, у 1986-1993 рр. - декан хіміко-технологічного
ф-ту, з 1994 р. і дотепер - завідувач кафедри теоретичних основ хімії.
Читає курс фізичної хімії; керував підготовкою двох докторських та
11 кандидатських дисертацій.

Працює над вивченням тонкої структури і фізико-хімічних вла-
стивостей металічних рідин. Запропонував квазіполікристалічну
модель рідких фаз. Виявив і пояснив явище поліморфізму в рідких
металах, явище нерівномірного розподілу атомів домішкових
компонентів між їхніми структурними складовими (кластерами та

розупорядкованою зоною); явище кластерної адсорбції у металічних рідинах на міжфазних межах; ефект квазігазової в'язкої течії металевих розплавів при великих перегрівках. Пояснив комплекс фізико-хімічних властивостей рідких металів, а також ефекти впливу на них домішок, температури та інших фізичних факторів. Вивчає також тонку структуру металевого скла, одержаного з розплавів при надшвидкому охолодженні. Практичне значення має також дослідження поведінки газів (водню та кисню) в металургійних системах. Свідченням важливості наукових результатів, одержаних ученим, є те, що його обрано дійсним членом кількох галузевих академій: Інженерної академії України, Академії інженерних наук України, Міжнародної інженерної академії.

Автор 200 наукових праць.

Газы в окисных расплавах. - М.: Металлургия, 1975. - 216 с.

Водород в процессах электрошлакового переплава сталей / Соавт.: В.Я.Кожухарь, О.Н.Романов, В.В.Брем. - О.: Астропринт, 1997. - 211 с.

Коррозионно-электрохимическое поведение быстрозакаленных сплавов Fe-Si с высоким содержанием кремния / Соавт.: В.И.Колотыркин, С.А.Соколов, В.М.Княжева и др. // Защита металлов. - 1987. - Т. 23, № 1. - С. 75-81.

Методы определения содержания водорода во флюсах ЭШП / Соавт.: В.Я.Кожухарь, О.Н.Романов, С.Л.Савич и др. // Изв. вузов. Черн. металлургия. - 1987. - № 7. - С. 67-71.

Связь строения расплавов с фазовым составом многокомпонентных сплавов / Соавт. В.З.Кисунько // Наследственность в литых сплавах. - Куйбышев, 1987. - С. 15-18.

Особенности атомной и электронной структуры быстрозакаленных лент $Ni_{81}P_{19}$ / Соавт.: В.П.Чураков, А.П.Пиковец, В.Я.Баянкина,

В.И.Ладыанов // Поверхность и новые материалы. - Ижевск, 1988. - С. 38.

Структура и коррозионно-электрохимическое поведение быстрозакаленных сплавов Fe-Si / Соавт.: В.А.Колотыркин, К.Е.Нилов, В.М.Княжева, Н.С.Колпаков // Защита металлов. - 1988. - Т. 24, № 4. - С. 582-587.

О механизме поверхностных явлений при стекловании / Соавт. Н.А.Гагкаева // Журн. физ. химии. - 1990. - Т. 64, № 2. - С. 1116-1118.

Формирование химической неоднородности в аморфных лентах при спиннинговании металлических расплавов // Изв. АН СССР. Сер. металлы. - 1990. - № 2. - С. 111-116.

Исследование кинетики термической десорбции водорода из металлов группы железа / Соавт.: В.Я.Кожухарь, О.Н.Романов, С.Л.Савич, Б.Ф.Белов // Изв. вузов. Сер. Черн. металлургия. - 1991. - № 3. - С. 19-23.

О кластерной адсорбции в суспензиях на основе жидких металлов / Соавт. Н.А.Гагкаева // Журн. физ. химии. - 1991. - Т. 65, № 8. - С. 2152-2158.

Водород в процессах электрошлакового переплава с жидким стартом / Соавт.: О.Н.Романов, В.Я.Кожухарь // Изв. вузов. Сер. Черн. металлургия. - 1992. - № 9. - С. 11-17.

Термодинамические и структурные особенности переохлажденных жидких металлов / Соавт.: В.З.Кисунько, А.И.Погорелов // Изв. РАН. Металлы. - 1992. - № 5. - С. 65-72.

Коррозионно-электрохимическое поведение быстрозакаленных вторичных алюминиевых сплавов / Соавт.: Л.А.Янов, С.А.Соколов, С.Л.Петрунин, Ю.Ф.Каверин // Защита металлов. - 1993. - Т. 29, № 3. - С. 515-518.

○

Новохатский Игорь Александрович // Справочник / Междунар. инженер. акад. - М., 1993. - С. 110.

ОПАЛОВСЬКИЙ Аркадій Анатолійович

1 жовт. 1926 - 2 берез. 1998

Хімік-неорганік. Народився на ст. Пролетарська, Сальського р-ну, Ростовської обл. Шістнадцятирічним юнаком став бійцем винищувального батальйону віськ НКВС, служив в Орджонікідзе (нині Владикавказ). 1944 р. вступив до Північно-Кавказького гірничо-металургійного ін-ту, але вже наступного року став студентом хімічного ф-ту Чернівецького ун-ту. Після закінчення навчання впродовж кількох років керував хімічною лабораторією комплексної геологічної експедиції Далекосхідного геологічного управління (Амурська обл.). Закінчив аспірантуру Московського ін-ту загальної і неорганічної хімії ім. М.С.Курнакова АН СРСР. У 1958-1972 рр. працював у Сибірському відділенні АН СРСР (Новосибірськ): молодший, згодом - старший науковий співробітник, завідувач лабораторії, завідувач відділу Ін-ту неорганічної хімії. Впродовж кількох років працював паралельно в Новосибірському ун-ті: доцент, завідувач створеної за його участі кафедри аналітичної хімії. 1970 р. захистив дисертацію "Дослідження в галузі хімії неорганічних фторидів" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. 1972 р. йому було присвоєно звання професора. В Одесі жив і працював у 1972-1978 рр.: був завідувачем, пізніше - професором кафедри неорганічної хімії ОДУ. Читав лекції з курсу неорганічної хімії, розробив ряд нових спецкурсів з сучасних напрямів хімії. 1978 р. переїхав до Москви: працював у Московському ін-ті мінералогії, геохімії і кристалохімії рідкісних елементів, завідував лабораторією техногеохімії; впродовж кількох років - в Ін-ті підвищення кваліфікації керівних працівників і фахівців М-ва геології СРСР - заступником директора з навчальної роботи. Читав курс з комплексного і раціонального використання мінеральних ресурсів, охорони навколишнього середовища. 1993 р. вийшов на пенсію.

А.А.Опаловський працював над синтезом і фізико-хімічним дослідженням нових неорганічних матеріалів на базі фторидів і халькогенідів рідкісноземельних елементів. Провадив дослідження в галузі хімії і технології, пов'язані з охороною довкілля, раціональним використанням природних ресурсів: розробляв безвідходні технології переробки мінеральної сировини. Був одним з відповідальних редакторів міжнародного журналу з термічного аналізу, членом академічної наукової ради з термічного аналізу, членом секції ради з неорганічної хімії АН СРСР.

Автор понад 350 наукових праць. Нагороджений орденом "Знак пошани".

●

Галогениды молибдена / Соавт.: И.И.Тычинская, З.М.Кузнецова, П.П.Самойлов. - Новосибирск: Наука, 1972. - 260 с.

Гидрофториды / Соавт. Т.Д.Федотова. - Новосибирск: Наука, 1973. - 148 с.

На краю периодической системы: [О фторе]. - М.: Химия, 1985. - 220 с.

Планета глазами химика / Отв. ред. И.В.Тананаев. - М.: Наука, 1990. - 222 с.: ил. - (Сер. "Наука и техн. прогресс").

●

Система $\text{CH}_3\text{COOH-RbF-H}_2\text{O}$ / Соавт.: Н.Н.Вивденко, В.Ф.Дементьева // Журн. неорган. химии. - 1976. - Т. 21, № 11. - С. 3086-3092.

Сольватация фторидов щелочных металлов уксусной кислотой / Соавт.: Н.Н.Вивденко, В.Н.Шевченко // Журн. неорган. химии. - 1976. - Т. 21, № 11. - С. 3042-3049.

Системы $\text{CH}_3\text{COOH-Rb}_2\text{SnF}_6\text{-H}_2\text{O}$ и $\text{CH}_3\text{COOH-(NH}_4)_2\text{SnF}_6\text{-H}_2\text{O}$ при 25°C / Соавт.: Т.Ф.Гудимович, Л.Д.Ишкова, М.Х.Ахмадеев // Журн. неорган. химии. - 1977. - Т. 22, № 9. - С. 2570-2574.

Твердые растворы на основе тетрафторборатов и перхлоратов / Соавт.: Т.Ф.Гудимович, И.И.Чалая, В.П.Попов, Н.И.Вербова // Журн. неорган. химии. - 1977. - Т. 22, № 7. - С. 1971-1976.

Исследование взаимодействия фторида кобальта с карбоновыми кислотами / Соавт.: Г.П.Сохраненко, В.И.Супряга // Журн. неорган. химии. - 1978. - Т. 23, № 8. - С. 2101-2104.

Диоксотетрафторренаты щелочных металлов / Соавт.: Г.А.Ягодин, А.С.Дудин, Э.Г.Раков // Журн. неорган. химии. - 1980. - Т. 25, № 1. - С. 170-173.

Превращение рения (VII) в рений (VI) при взаимодействии ReOF_5 с KF // Журн. неорган. химии. - 1980. - Т. 25, № 4. - С. 1002-1005.

Комплексообразование фторида сурьмы с фторидами редких щелочных металлов в муравьиной кислоте / Соавт.: Т.Ф.Гудимович, Г.П.Сохраненко // Журн. неорган. химии. - 1981. - Т. 26, № 12. - С. 3555-3559.

Комплексообразование тетрафторида гафния в уксусной кислоте / Соавт.: Т.Ф.Гудимович, М.Х.Ахмадеев, Л.Д.Ишкова // Журн. неорган. химии. - 1982. - Т. 27, № 5. - С. 1183-1185.

Система $\text{HfF}_4\text{-C}_8\text{F-CH}_3\text{COOH}$ при 25°C / Соавт.: Т.Ф.Гудимович, М.Х.Ахмадеев, Л.Д.Ишкова // Журн. неорган. химии. - 1983. - Т. 28, № 7. - С. 1876-1878.

Физико-химическое исследование систем $\text{CH}_3\text{COOH-SbF}_3\text{-MF}$ (M=Na, Rb) / Соавт.: Т.Ф.Гудимович, Г.П.Сохраненко // Журн. неорган. химии. - 1983. - Т. 28, № 7. - С. 1797-1804.

○

Одесский университет. 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.
Про А.А.Опаловського. - С. 101.

ПЕТРОВ
Леонід Микитович

25 трав. 1935

Фізико-хімік. Народився у Смоленську. Середню школу закінчив 1954 р. у м. Степняку, Сахалінської обл. Того ж року вступив до Львівського поліграфічного ін-ту. Після закінчення 1959 р. ін-ту короткий час працював технологом у друкарні в Кишиневі. Повернувшись наступного року до Львова, працював в УкрНДІ поліграфічної промисловості (хімічний відділ), в лабораторії емульсійного травлення - науковим співробітником, завідувачем лабораторії. 1964 р. захистив дисертацію "Вивчення фізико-хімії та технології явлення друкарських форм у кислих нестійких емульсіях" на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук. 1966 р. перейшов до Фізико-механічного ін-ту АН УРСР ім. Г.В.Карпенка, де став молодшим, а за рік - старшим науковим співробітником відділу корозії і захисту металів. Водночас керував неструктурною лабораторією фізико-хімії поверхневих явищ і корозійної електрохімії. 1969 р. йому було присвоєно звання старшого наукового співробітника за фахом "фізична хімія". 1971 р. захистив дисертацію "Дослідження друкарських елементів при емульсійному травленні друкарських форм і розробці технології процесів травлення" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Наступного року був переведений до відділу морської корозії металів під напругою Фізико-механічного ін-ту АН УРСР (Одеса). 1975 р. очолив кафедру фізико-хімії ОТХП ім. М.В.Ломоносова. Читав курси: "Термохімія", "Теорія розчинів", "Оптичні властивості дисперсних систем". Останнім часом працює у Польщі.

Наукові інтереси - у галузі дослідження процесів корозії металів і розробки нових методів антикорозійного захисту. Розробив ряд високоефективних інгібіторів корозії, які гальмують розвиток корозійно-механічних тріщин. Запропонував і експериментально обґрунтував нову механохімічну гіпотезу щодо розвитку тріщин корозії під напругою. Розробив новий метод одержання і дослідження свіжоутвореної на місці руйнування металу поверхні.

Ця робота провадиться з метою захисту від корозії устаткування підприємств харчової промисловості ("Молдовочпром", "Антарктика").

Л.М.Петров - член кількох наукових установ та організацій: член Корозійної асоціації України при НАН України, член Львівської академії друкарства, заступник голови наукової ради Одеської академії харчових технологій, член кваліфікаційної ради при ОНУ за фахом "Фізична хімія". Входить до складу редколегій міжвузівського збірника "Спротивление материалов в агрессивных средах", який видає академія, та українського академічного журналу "Фізико-хімічна механіка матеріалів", який перевидається у США і має статус міжнародного видання.

Автор близько 200 наукових праць.

Коррозия под напряжением. - К.: Вища шк., 1986. - 141 с.: ил.

Коррозионно-механическое разрушение металлов и сплавов / Соавт. Н.Г.Струнок. - К.: Наук. думка, 1992. - 218 с.

Математическая модель коррозионного растрескивания / Соавт.: А.В.Скатков, Ю.Е.Обжерин // Приборостроение. - 1990. - № 42. - С. 90-94.

Механохимия коррозии металлов под напряжением / Соавт.: В.А.Борисов, В.Н.Тищенко // Науч.-техн. проблемы развития агропром. комплекса. - О., 1990. - С. 252-255.

О механизме локальной коррозии в трещинах коррозионного растрескивания // Физ.-хим. механика материалов. - 1990. - № 4. - С. 3-8.

Элемент дифференциальной наводороженности / Соавт.: А.Ю.Калинков, И.П.Осадчук // Защита металлов. - 1990. - № 2. - С. 269-294.

Основные вопросы электрохимии коррозионно-механического разрушения / Соавт.: А.Н.Магденко, А.Ю.Калинков // Надежность и долговечность машин и сооружений. - К., 1991. - С. 12-15.

Первичные и вторичные гальванические элементы в коррозионно-механических трещинах // Физ.-хим. механика материалов. - 1992. - № 4. - С. 25-28.

Влияние электролитического наводороживания на коррозионную активность свежобразованной поверхности / Соавт.: А.В.Бакулин, А.Ю.Калинков, А.П.Олик // Физ.-хим. механика материалов. - 1993. - № 5. - С. 106-107.

К вопросу об электрохимической ситуации в коррозионно-механических трещинах / Соавт. А.Ю.Калинков // Физ.-хим. механика материалов. - 1994. - № 4. - С. 54-60.

Об условиях образования поверхностных трещин при низкоскоростной деформации конструкционных сталей в морской воде / Соавт. В.П.Воронин // Физ.-хим. механика материалов. - 1994. - № 6. - С. 78-81.

Химический потенциал металла как критерий коррозионно-механического разрушения // Физ.-хим. механика материалов. - 1994. - № 1. - С. 124-125.

ПЛИСОВ

Олександр Костянтинович

12 верес. 1898 - 7 трав. 1968

Хімік-органік. Народився в Полтаві. 1923 р. закінчив Харківський ун-т. Працював у Харкові на кафедрах хімії ун-ту і медичного ін-ту. У 1928-1931 рр. був асистентом, пізніше - доцентом у МВТУ (з 1932 - ім. Баумана). 1929 р. захистив дисертацію "Про механізм утворення стильбену" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Ця праця була відзначена премією ім. Д.І.Менделєєва Комітету з хімізації при РНК СРСР. Близько 15 років прожив у Краснодарі, керував кафедрою органічної хімії у хіміко-технологічному ін-ті. 1936 р. захистив дисертацію "Дослідження у галузі окислення нафтових високомолекулярних продуктів" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Наступного року йому було присвоєно звання професора. 1947 р. переїхав до Одеси, де до кінця життя працював в Одеському технологічному ін-ті харчової та холодильної промисловості: завідував кафедрою органічної хімії. У 1951-1956 рр. керував також кафедрою органічної хімії в ОДУ. Читав курс органічної хімії.

О.К.Плисов стояв на чолі хімічної школи, представники якої працюють в різних наукових і учбових закладах країни. Серед його учнів кілька докторів і близько 30 кандидатів наук.

Його перші наукові дослідження були присвячені хімії α -окисів, а також деяким перетворенням похідних стильбену. Працював над вивченням окисів олефінів, хімії жирів і над проблемами геометричної ізомерії. Досліджував стереохімію ненасичених етиленових кислот. Вивчав порівняльну реакційну здатність цих речовин, вплив на неї цис-транс-ізомерії. Працював над проблемами взаємного впливу атомів цих речовин. Відомі його дослідження в галузі вивчення нових антиокислювачів жирів, одержання нових варіантів пенопластів, очищення нафтопродуктів.

Автор понад 100 наукових статей. У науковому доробку є й авторські свідоцтва.

●

Неорганическая химия на основе электронной теории / Моск. высш. инж.-строит. уч-ще. - М., 1931. - 162 с.: черт.

Курс лекций по органической химии / Одес. ун-т. - О., 1959. - 467 с.: черт.

●

К вопросу о взаимодействии α -окисей и α -монохлоргидринов с гидразином // Укр. хим. журн. - 1928. - Т. 3, № 1. - С. 125-131.

Окисление нефтяных продуктов при высоких температурах. I. Окисление солярового масла / Соавт. М.Д.Гребенникова // Журн. общ. химии. - 1939. - Т. 9, вып. 6. - С. 547-556.

О реакционноспособности петрозелиновой и петрозэлаидиновой кислот и их эфиров / Соавт. А.И.Быковец // Журн. общ. химии. - 1953. - Т. 23, вып. 4. - С. 613-615.

Конфигурация и свойства ненасыщенных кислот и их производных. IV. Окисление октадеценовых кислот и их эфиров гидроперекисью бензоила / Соавт. Н.С.Скорнякова // Журн. общ. химии. - 1956. - Т. 26, вып. 1. - С. 59-62.

Конфигурация и свойства ненасыщенных кислот и их производных. XVI. Синтез и свойства некоторых эфиров α -бромкоричных кислот с третичными спиртовыми радикалами / Соавт. И.М.Журавлева // Журн. орган. химии. - 1965. - Т. 4, № 10. - С. 1862-1865.

○

Історія Одеського університету за 100 років. - К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1968. - 423 с.

Про О.К.Плисова. - С. 225-226.

Плисов Александр Константинович // Учені вузів Української РСР. - К., 1968. - С. 339.

Богатский А.В. Памяти Александра Константиновича Плисова // Журн. общ. химии. - 1969. - Т. 39, вып. 3. - С. 707-708: портр.

Очерки развития науки в Одессе / В.А.Адамян, Л.А.Алексеева, Ю.А.Амброз и др.; НАН Украины. ЮНЦ. - О.: Титул, 1995. - 576 с.
Про О.К.Плисова. - С. 113.

ПОПОВ Сергій Миколайович

29 груд. 1900 - 31 серп. 1977

Хімік-органік. Народився в Оренбурзі. Закінчив гімназію в Баку, служив у канцелярії Бакраднаркому. У 1921-1925 рр. вчився в Азербайджанському ун-ті на хімічному відділенні фізико-математичного ф-ту. Водночас викладав хімію в середній школі, технікумі і на військово-інженерних курсах комскладу. Його дипломна праця “Утилізація етилену пірогазу для одержання спирту” була першою в СРСР працею, присвяченою одержанню спирту з нафтосировини. Після закінчення ун-ту працював там науковим співробітником, пізніше - асистентом кафедри органічної хімії. 1930 р. перейшов до Азербайджанського політехнічного ін-ту: асистент, пізніше - доцент кафедри палива. Водночас працював на заводі “Азнафта”: лаборант, хімік, керівник дослідної лабораторії. У 1937-1941 рр. працював у Всесоюзній нафтовій промакадемії (доцент кафедри хімії нафти), паралельно працював старшим науковим співробітником відділу хімії нафти Хімічного ін-ту Азербайджанського філіалу АН СРСР. 1938 р. здобув учений ступінь кандидата хімічних наук без захисту дисертації. Наступного року був затверджений у званні доцента. 1941 р. виїхав до Павловська (Пермська обл.), де працював начальником хімічної лабораторії заводу Наркомнафти ім. М'ясникова. Після закінчення війни переїхав до Львова, працював у політехнічному ін-ті, де завідував кафедрою хімії і технології нафти. 1952 р. захистив дисертацію “Дослідження хімічної природи озокериту, генетичного зв'язку його з нафтою і каталітичної ролі порід, що його містять” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. За два роки був затверджений у званні професора. У 1954-1956 рр. перебував у службовому відрядженні у КНР, працював у Пекінському нафтовому ін-ті: читав викладачам, аспірантам і студентам лекції з хімії нафти, органічного синтезу, каталізу в переробці нафти. 1958 р. переїхав до Одеси. Від того часу і

до 1977 р. працював в ОІМФ: завідував кафедрою хімії, з 1968 р. - професор тієї ж кафедри. Після виходу на пенсію (1976) продовжував працювати на кафедрі хімії консультантом. Читав курси лекцій: “Хімія нафти”, “Каталіз і переробка нафти”, “Органічний синтез на базі вуглеводів”.

Перші наукові дослідження провадив під керівництвом професорів П.І.Кузнецова і К.О.Красуського. Основний напрям - хімія нафти, органічний синтез на базі вуглеводів, каталіз у переробці нафти. Першим в СРСР виконав дослідження з синтезу етилового спирту з газів піролізу нафти.

●
Утилізація етилена из газа пиролиза нефти для получения спирта // Нефтян. и сланцев. хоз-во. - 1926. - № 1. - С. 11-15.

Синтез стирола из ксилольной фракции продуктов пиролиза нефти // Пром-сть орг. химии. - 1937. - № 15-16. - С. 21-25.

О взаимодействии β - β' -дихлорэтилового эфира с димагнийдибромацетиленом // Журн. общ. химии. - 1940. - Т. 10, вып. 12-. - С. 30-32.

Опыт полунепрерывного процесса очистки продуктов пиролиза нефти // Науч. зап. Львов. политехн. ин-та. Нефтян. сб. - 1947. - Т. 3, № 1. - С. 111-116.

Исследование кристаллизации твердых углеводородов из растворов петролятума // Науч. зап. Львов. политехн. ин-та. Сер. Хим. технология. - 1958. - № 3. - С. 76-81.

Депарафинизация фильтрата сураханской нефти // Изв. вузов. Сер. Нефть и газ. - 1961. - № 6. - С. 123-127.

Интенсификация окислительных процессов в производстве диметилтерефталата из n-ксилола // Хим. пром-сть. - 1969. - № 2. - С. 81-86.

○

Попов Сергій Миколайович // Учені вузів Української РСР. - К., 1968. - С. 348.

ПРИСЯЖНЮК Олексій Іванович

7 листоп. 1936 - 13 груд. 1992

Хімік-неорганік. Народився в с. Коростки, Любарського р-ну, Житомирської обл. Закінчив семирічну школу (м. Лобково, Московської обл.) та Олексинський (Гульська обл.) гідрометеорологічний технікум. Працював у Читинському управлінні гідрометслужби техніком-гідрометеорологом, служив в армії. У 1958-1963 рр. вчився на хіміко-технологічному ф-ті ОПІ. Після закінчення ін-ту керував відділом хімії ВНДІ синтетичних жирозамінників, що у м. Волгодонську (Ростовська обл.). 1964 р. переїхав до Одеси. Працював старшим інженером хімфармзаводу, начальником зміни на суперфосфатному заводі. З 1966 р. - в ОДУ: інженер науково-дослідного сектора кафедри фізики й хімії полімерів, старший викладач, доцент на кафедрі неорганічної хімії, завідувач цієї кафедри, доцент, завідувач кафедри загальної хімії та хімії полімерів. Читав курси лекцій з неорганічної хімії та спецкурс "Фізико-хімічний аналіз". У 1971-1974 рр. перебував у відрядженні у Гвінеї. Працював на хімічному ф-ті політехнічного ін-ту в Конакрі: був деканом і завідував кафедрою неорганічної хімії. Викладав неорганічну хімію, теоретичні основи неорганічної хімії, технологію неорганічних фарб. Дисертацію "Діперекиси з різноманітною термостійкістю перекисних груп як ініціатори радикальної полімеризації і блоксополімеризації" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук захистив 1969 р. 1991 р. захистив дисертацію "Координаційні сполуки 3d-металів з амідами тіокислот, діамінами та їхніми похідними у функціональних композитах" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Наступного року йому було присвоєно вчене звання професора.

Працював у галузі координаційної хімії сполук, які використовуються у функціональних композитах. Вивчав процеси комплексоутворення перехідних металів з органічними лігандами, які містять

сірку та азот. Досліджував комплексоутворення у розчині, синтезував нові координаційні сполуки 3d-елементів з похідними амідів, тіокислот, діамінів, визначив їх склад та будову залежно від природи металу, ліганду, аніону, розчинника та концентрації розчину. Вивчав ефективність одержаних металокомплексів. Розробив способи синтезу нових різнолігандних комплексів кобальту, нікелю, міді, цинку заданого складу.

Автор близько 150 наукових праць.

Диперекисные эфиры двухосновных алифатических кислот / Соавт.: С.Н.Еригова, С.С.Иванчев // Журн. общ. химии. - 1968. - Т. 38, вып. - 11. - С. 2316-2320.

Молекулярно-весовое распределение полистиролов / Соавт.: С.С.Иванчев, С.Н.Еригова // Докл. АН УРСР. - 1969. - № 5. - С. 436-438.

Использование диперекисных и триперекисных соединений для получения блоксополимеров / Соавт.: С.С.Иванчев, Т.Н.Толпыгина, В.И.Галибей // Высокомолекуляр. соединения. - 1970. - Т. 12, № 6. - С. 466-468.

Влияние вязкости среды на кинетику образования радикалов при термическом разложении диперекисей / Соавт. С.С.Иванчев // Кинетика и катализ. - 1972. - Т. 13, № 2. - С. 489-491.

Исследование комплексов меди с 4-фенилтиосемикарбазидом / Соавт. Т.В.Кокшарова // Журн. координац. химии. - 1984. - Т. 10. - С. 1628-1632.

Комплексообразование хлорида цинка с сульфенамидом Ц / Соавт. Т.Ф.Гудимович // Журн. неорган. химии. - 1984. - Т. 29, № 4. - С. 1038-1041.

Влияние карбоксилат-анионов на комплексообразование меди, Со (II) с фенилгидразином / Соавт.: О.В.Маргащук, С.В.Фельдман // Укр. хим. журн. - 1987. - Т. 53, № 2. - С. 120-123.

Кристаллическая и молекулярная структура п-бутилксантогената никеля (II) / Соавт.: В.Бельский, Е.Колчинский // Координац. химия. - 1987. - Т. 13, вып. 7. - С. 977-978.

Физико-химические исследования комплексообразования карбоксилатов цинка с гидразином / Соавт.: Т.Ф.Гудимович, В.И.Никитин, Н.И.Ровная // Журн. общ. химии. - 1988. - Т. 58, вып. - 7. - С. 1449-1453.

Комплексы ксантогенатов никеля (II) и кобальта (III) с изомерными фенилдиаминами / Соавт.: И.Сейфулина, А.Мартыненко // Координац. химия. - 1989. - Т. 15, вып. 10. - С. 1359-1368.

Одесский университет. 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.
Про О.І.Присяжнюка. - С. 103.

Никитин В.И., Суранова З.П. Общая и неорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 86-90.
Про О.І.Присяжнюка. - С. 89-90.

П'ЯНКОВ
Василь Олексійович

23 січ. 1898 - ?

Хімік-неорганік. Народився в с. Устиновому (нині Пермської обл.) в селянській родині. Закінчив реальне училище у м. Осі та хімічне відділення фізико-математичного ф-ту Пермського ун-ту (1924). Короткий час працював в ун-ті асистентом на кафедрі аналітичної хімії, впродовж двох років - завідувачем хімічної лабораторії на металургійному заводі у м. Чусовому. 1927 р. переїхав до Донбасу, деякий час завідував хімічною лабораторією в Артемівську. У 1929-1951 рр. жив у Сталіно (Донецьк), працював на кафедрі загальної хімії гірничого ін-ту (асистент, доцент), на кафедрі неорганічної хімії в індустріальному ін-ті (завідувач), в Ін-ті фізіології праці (завідувач хімічної лабораторії). Ступінь кандидата хімічних наук була присвоєна 1931 р. без захисту дисертації. Докторську дисертацію "Окислення і випарювання ртуті з поверхні і сорбція її парів" захистив 1951 р. Того ж року переїхав до Одеси. Завідував кафедрою хімії в ОЕІЗ (1951-1957), кафедрою неорганічної хімії - в ОСГІ (1957-1960), близько тринадцяти років працював в ОПП на кафедрі загальної та неорганічної хімії: завідувач кафедри, професор-консультант. Читав курс неорганічної хімії.

Досліджував процеси окислення металів з поверхні. Основний напрям наукових праць - вивчення швидкості випарювання і окислення ртуті, властивостей поверхневих плівок продуктів окислення, динамічної активності різних сорбентів. Мета досліджень - оздоровлення умов праці на підприємствах, де працюють із ртуттю.

Автор близько 60 наукових праць.

Окисление и испарение ртути и сорбция ее паров / АМН. - М., 1952. - 68 с.

Поглощение паров ртути окислами металлов и солями // Журн. общ. химии. - 1940. - Т. 10, вып. 12. - С. 1559-1562.

К вопросу о скорости реакции сероводорода с некоторыми окислами металлов // Журн. приклад. химии. - 1947. - Т. 20, № 3. - С. 693-696.

О кинетике реакции паров ртути с озоном // Журн. общ. химии. - 1948. - Т. 18, вып. 19. - С. 38-41.

Пути проникновения ртути в ткань и методы ее удаления // Санитария и гигиена. - 1948. - № 8. - С. 29-35.

О совместном определении малых количеств силикатов и фосфатов в биологических объектах // Биохимия. - 1952. - Т. 39. - С. 38-41.

О константах равновесия иод и бром-меркуриатов со щелочью // Журн. неорган. химии. - 1957. - Т. 2, № 7. - С. 276-279.

О растворимости окиси цинка в растворах цитрата и оксилата калия / Соавт.: Е.М.Горелова, Е.Н.Тельнюк // Журн. неорган. химии. - 1964. - Т. 9, № 4. - С. 115-123.

Об образовании окисной пленки на поверхности меди / Соавт. А.И.Костюк // Укр. хим. журн. - 1966. - Т. 32, № 1. - С. 17-23.

Об окислении металлической меди в растворах роданидов / Соавт. С.Ф.Давыдова // Журн. неорган. химии. - 1969. - Т. 14, № 11. - С. 615-621.

Адсорбция никеля анионитами / Соавт. А.И.Костюк // Журн. приклад. химии. - 1970. - Т. 43, № 11. - С. 571-576.

Взаимодействие окиси серебра с роданидом и иодидом калия / Соавт. О.М.Бразовская // Журн. неорган. химии. - 1971. - Т. 16, № 6. - С. 501-503.

Исследование комплексообразования при взаимодействии окиси меди с роданидом аммония / Соавт. Е.М.Горелова // Журн. неорганической химии. - 1971. - Т. 16, № 9. - С. 821-824.

РАКИТСЬКА Тетяна Леонідівна

10 берез. 1945

Фізико-хімік. Народилась у Вознесенську, Миколаївської обл. Там закінчила середню школу. У 1963-1968 рр. вчилася на хімічному ф-ті ОДУ. Після закінчення ун-ту виїхала до Алма-Ати. Працювала в Ін-ті органічного каталізу та електрохімії АН КазРСР в лабораторії фізико-хімічних методів дослідження каталізаторів (старший лаборант) та в лабораторії гомогенного каталізу - інженер, молодший науковий співробітник, старший науковий співробітник. 1972 р. захистила дисертацію "Окислення фосфіну киснем в присутності комплексів заліза та йодид-іонів" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. 1976 р. переїхала до Одеси. Відтоді працює в ОДУ: починала старшим науковим співробітником; у 1978-1986 рр. - на кафедрі хімічних методів захисту навколишнього середовища: старший викладач, доцент, професор. З 1986 р. - професор кафедри неорганічної хімії та хімічної екології, з 2001 р. - завідувач кафедри. Читає курси лекцій: "Теоретичні основи хімії", "Загальна хімія", спецкурси: "Розчини та реакції у водних розчинах", "Каталізатори низькотемпературного окислення". 1984 р. в Ін-ті органічного каталізу та електрохімії АН КазРСР захистила дисертацію "Протонно-апротонний каталіз реакцій окислення фосфіну розчиненими і нанесеними координаційними сполуками" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. На хімічному ф-ті ОДУ це була перша жінка з вченим ступенем доктора хімічних наук. 1992 р. стала дійсним членом Академії інженерних наук України (відділення інженерної екології).

Працює над методами хемосорбційного і каталітичного знешкоджування газоподібних токсичних речовин. Прикладні дослідження спрямовані на створення засобів індивідуального захисту органів дихання, приладів для очищення повітря у цехах суперфосфатного і алюмінієвого виробництв. Брала участь у розробленні

високоєфективних каталізаторів низькотемпературного окислення мікроконцентрацій фосфіну, монооксиду вуглецю та розкладання озону і на цій основі - оригінальних засобів індивідуального захисту органів дихання працівників різних галузей промисловості. Ці засоби впроваджені на підприємствах фосфорної промисловості, на Красноярьському алюмінієвому заводі, Південноукраїнській АЕС та ін.

Т.Л.Ракитська була членом комісії Мінвузу УРСР “Хіміко-технологічні аспекти охорони навколишнього середовища”, керує робочою групою “Сорбційно-фільтруючі матеріали і каталізатори” секції “Техніка безпеки, гігієна та екологія у зварювальному виробництві” при координаційній раді із зварювання (Київ, Ін-т електрозварювання ім. Є.О.Патона), член спеціалізованої ради із захисту дисертацій та науково-методичної ради ОНУ.

Окрім монографій у науковому доробку Т.Л.Ракитської - понад 100 статей у провідних спеціалізованих журналах, 40 авторських свідоцтв.

●

Протонно-апротонний катализ в растворах / Соавт.: Д.В.Сокольский, Я.А.Дорфман; АН КазССР. - Алма-Ата, 1975. - 246 с.

Катализаторы низкотемпературного окисления монооксида углерода / Соавт.: А.А.Эннан, В.Я.Паина; ЦИНТИ Химнефтемаш. - М., 1991. - 36 с.

Неорганическая химия: (Теорет. основы неорган. химии) / УМКВО. - К., 1992. - 192 с.

Физико-химические основы очистки газов от фосфина и фосфата / Соавт. А.А.Эннан; ЦИНТИ Химнефтемаш. - 1992. - 95 с.

Загальна хімія. Розчини та реакції у водних розчинах / ІСДО. - К., 1994. - 80 с.

Семінарські заняття із загальної хімії / ІСДО. - К., 1994. - 120 с.

Общая химия / ИСИО. - К., 1995. - 408 с.

○

Рыковцева Е. Закон доктора Ракитской // Веч. Одесса. - 1985. - 25 июня.

Одесский университет. 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.
Про Т.Л.Ракитську. - С. 104.

Никитин В.И., Суранова З.П. Общая и неорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 86-90.
Про Т.Л.Ракитську. - С. 90.

“...Татьяна Леонидовна Ракитская - доктор химических наук, профессор, академик Академии инженерных наук Украины...” // Одес. ун-т. - 1996. - 8 лип. - С. 5.

РАШКОВАН

Борис Абрамович

1905 - 1977

Хімік-неорганік. Народився в с. Кошніце (нині Дубосарський р-н, Молдова) в робітничій родині. Підлітком працював на тютюнових плантаціях, пізніше - у слюсарно-механічних майстернях райЗУ. Вчився у сільській школі і школі-інтернаті. У 1926-1930 рр. - студент Одеського хіміко-фармацевтичного ін-ту. Закінчив аспірантуру Ін-ту хімії Харківського ун-ту. Навчання в аспірантурі поєднував з роботою в Українському центральному ін-ті гігієни праці і профзахворювань (асистент, старший науковий співробітник, керівник групи хімії). Після захисту 1937 р. кандидатської дисертації розпочалася його викладацька діяльність: читав курс хімії у 2-му Харківському медичному ін-ті, завідував кафедрою неорганічної та органічної хімії (1938-1955). Разом з ін-том евакуювався до Фрунзе (Бішкек); очолював кафедру неорганічної та органічної хімії у Фрунзенському медичному ін-ті, який був тимчасово об'єднаний з Харківським. Водночас працював у науково-дослідній хімічній лабораторії цього ін-ту. Разом з ін-том повернувся до Харкова. 1952 р. захистив дисертацію "Фізико-хімічні дослідження процесів милоутворення" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. 1954 р. переїхав до Вітебська, де впродовж кількох років завідував кафедрою неорганічної та органічної хімії у місцевому медичному ін-ті. У званні професора затверджений 1955 р. В Одесі жив з 1959 р. Працював в Одеському технологічному ін-ті харчової та холодильної промисловості, завідував кафедрами загальної та неорганічної хімії, неорганічної та аналітичної хімії, загальної хімії. У 1972-1976 рр. - професор кафедри загальної хімії. В ін-ті читав курси лекцій з неорганічної та загальної хімії.

Науково-дослідна робота - у галузі розробки точних методів фізико-хімічного аналізу та їх застосування для вивчення і удосконалення технологічних процесів: роздільне визначення аміаку і

амінокислот у вині, загальної концентрації амінокислот, мікрокількості заліза, молібдену, міді, марганцю, свинцю та олова у рибних консервах. Б.А.Рашкован встановив, що для кількісного визначення органічних сполук, які мають амідну функцію, зокрема енантаміду, можна використовувати фенолгіпохлоритну реакцію. Розробив методи визначення макро- і мікрокількостей гексаноксиму та інших однотипних сполук.

Автор 120 друкованих праць.

●

Ускоренный способ варки мыла. - Фрунзе: Фан, 1947. - 14 с.

Фізико-хімічні дослідження процесів омилення і милоутворення. - О.: Маяк, 1950. - 270 с.

Лекційні та лабораторні дослідження з загальної і неорганічної хімії. - К.: Вища шк., 1971. - 227 с.: ілюстр.

●

Новый метод количественного определения мочевины в крови // Сб. науч. работ Витеб. мед. ин-та. - 1957. - Вып. 8. - С. 108-118.

Новый метод определения аммиака в мясе / Соавт.: В.В.Задри, А.Я.Цвилина // Мясн. индустрия. - 1964. - № 3. - С. 53-55.

Новый метод количественного определения аммиака в вине / Соавт. А.Е.Сердюк // Изв. вузов. Пищ. технология. - 1967. - № 1. - С. 182-185.

Применение фенолгипохлоритной реакции для определения изомерных толуилендиазоцианатов / Соавт.: Н.П.Паладиенко, С.Н.Машевская // Химия и хим. технология. - 1968. - Т. 11, № 3. - С. 217-221.

Раздельное качественное и количественное определение сульфамидов с помощью электрофореза / Соавт. Г.П.Сементовская // Фармац. журн. - 1968. - № 2. - С. 321-324.

Количественное определение триметиламина в рыбе при помощи фенолгипохлоритной реакции / Соавт.: Г.А.Волошинова, Е.М.Якименко // Новые биохимические методы: Сб. - М., 1969. - С. 103-107.

Определение мочевино-аммиачного азота в мясе / Соавт. Е.С.Лощинина // Изв. вузов. Пищ. технология. - 1969. - № 1. - С. 73-76.

Кількісне визначення сульфамідів за допомогою фенолгипохлоритної реакції / Співавт. Г.П.Сементовська // Укр. фармац. журн. - 1970. - № 3. - С. 31-34.

Новый метод определения пуриновых оснований / Соавт. В.П.Хейдоров // Фармация. - 1970. - № 7. - С. 321-325.

Определение аммиака в молоке и молочных продуктах с помощью фенолгипохлоритной реакции / Соавт.: Н.П.Паладиенко, С.Н.Машевская // Пищ. технология. - 1970. - № 5. - С. 41-45.

Новый метод определения железа в товарном агароиде и филофоре / Соавт. Е.Л.Августовская // Реф. информация о законч. науч.-исслед. работах в вузах УССР. Пищ. пром-сть. - 1971. - Вып. 5. - С. 54-56.

Разработка метода раздельного определения аммиака, аминокислот и амидов / Соавт. А.Е.Сердюк // Реф. информация о законч. науч.-исслед. работах в вузах УССР. Пищ. пром-сть. - 1971. - Вып. 5. - С. 64-66.

Разработка метода раздельного определения составных частей остаточного азота / Соавт. Е.С.Лощинина // Реф. информация о законч. науч.-исслед. работах в вузах УССР. Пищ. пром-сть. - 1971. - Вып. 5. - С. 46-48.

Количественное определение сульфаниламидов в их смесях методом хроматографии на бумаге / Соавт. Г.П.Сементовская // Фармац. журн. - 1972. - № 5. - С. 17-21.

Раздельное количественное определение диэтил- и триэтиламина в смеси / Соавт. Г.А.Волошинова // Журн. аналит. химии. - 1972. - Т. 27, № 2. - С. 117-120.

○

Рашкован Борис Абрамович // Учені вузів Української РСР. - К., 1968. - С. 361.

Развитие аналитической химии на Украине. - К.: Наук. думка, 1982. - 368 с.

Про Б.А.Рашкована. - С. 68.

Антонович В.П., Мищенко В.Т. Аналитическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 90-105.

Про Б.А.Рашкована. - С. 68.

САЗОНОВА
Валентина Федорівна

8 квіт. 1943

Фізико-хімік. Народилася у Владимирі в сім'ї військовослужбовця. Середню школу закінчила у Вознесенську (Миколаївська обл.). У 1960-1965 рр. вчилася на хімічному ф-ті ОДУ. Після закінчення навчання деякий час була молодшим науковим співробітником НДІ ставкового господарства (Московська обл.). З 1967 р. - в Одесі. Працює на кафедрі фізичної хімії ОНУ. Починала старшим лаборантом, закінчила аспірантуру при цій кафедрі, була молодшим науковим співробітником, асистентом. 1981 р. захистила дисертацію "Фізико-хімічні закономірності флотаційного виділення і розділення іонів рідкісноземельних металів" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Наступного року стала доцентом (вчене звання доцента - 1982), 1996 р. - професором, з 1999 р. завідує кафедрою. Читає курси лекцій: "Фізична хімія", "Колоїдна хімія" та спецкурс "Фізико-хімія поверхневих явищ". Докторську дисертацію "Фізико-хімічні основи процесу флотаційного виділення та розділення іонів важких металів" захистила 1995 р.

Наукові дослідження пов'язані з розробкою теорії іонної флотації, її найбільш перспективного напрямку. Працює над хімічним, колоїдно-хімічним і адсорбційно-міцелярним моделюванням процесів флотаційного виділення іонів важких металів. У рамках розроблених моделей провадилися теоретичні (термодинамічні) і експериментальні дослідження процесів міцелутворення у складних системах, які містять поверхнево-активні речовини та іони важких металів. Вивчала розчинність і хімічний склад важкорозчинних продуктів іонів важких металів і поверхнево-активних речовин; оптимальні умови гідрометалургійної і пірометалургійної переробки пінного продукту; кінетику іонної флотації. Результати досліджень широко використовуються при флотаційному очищенні стічних вод гальванічних виробництв від іонів важких металів.

Автор понад 100 наукових публікацій, має 4 авторських свідоцтва.

●
Коллоидно-химические основы защиты окружающей среды от ионов тяжелых металлов: Ионная флотация / УМКВО. - К., 1992. - 215 с.

●
Влияние значения рН среды на процесс флотационного выделения ионов тяжелых металлов, собранных с помощью жирнокислотных собирателей / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Т.Л.Скрылева // Изв. вузов. Цв. металлургия. - 1992. - № 3-4. - С. 158-160.

Влияние значения рН среды на растворимость мыл тяжелых металлов, образующихся при взаимодействии их ионов с жирнокислотных собирателей / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Т.Л.Скрылева // Изв. вузов. Цв. металлургия. - 1992. - № 3-4. - С. 21-25.

Влияние растворимости сублата на эффективность флотационного выделения ионов тяжелых металлов, собранных с помощью жирнокислотных собирателей / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Т.Л.Скрылева // Химия и технология воды. - 1992. - Т. 14, № 5. - С. 386-390.

Диаграммы состояния разбавленных бинарных растворов $Pb(NO_3)_2$ и $CH_3(CH_2)_nCOOK$ в воде / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Л.Е.Пенья // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1992. - Т. 35, № 8. - С. 34-37.

Флотационное выделение ионов тория, собранных с помощью тонкоэмульгированных растворов жирных кислот в бензоле / Соавт.: Л.Д.Скрылев, О.В.Перлова // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1992. - Т. 35, № 7. - С. 74-80.

Кинетика флотационного выделения ионов тория, собранных с помощью алкилсульфатов натрия / Соавт.: Л.Д.Скрылев,

О.В.Перлова // Журн. приклад. химии. - 1993. - Т. 66, № 5. - С. 1170-1175.

Растворимость моноалкилфосфатов некоторых цветных металлов (Ag, Mg, Ba, Zn, Ni, La, Al, Ge) / Соавт.: Л.Д.Скрылев, О.В.Перлова // Укр. хим. журн. - 1993. - Т. 59, № 2. - С. 143-146.

Тонкодиспергированные твердые растворы пальмитиновой кислоты в парафине как флотационные собиратели ионов тория / Соавт.: Л.Д.Скрылев, О.В.Перлова, Р.Г.Эрнандес // Изв. вузов. Горн. журн. - 1993. - № 2. - С. 126-130.

Диаграммы состояния разбавленных бинарных растворов $\text{Th}(\text{NO}_3)_4$ и R_nCOOK в воде / Соавт.: Л.Д.Скрылев, О.В.Перлова // Изв. вузов. Цв. металлургия. - 1994. - № 4-6. - С. 13-17.

Влияние значения pH среды на процесс флотационного выделения ионов железа (III), собранных с помощью жирнокислотных собирателей в форме труднорастворимых мыл / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Т.Л.Скрылева // Изв. вузов. Горн. журн. - 1995. - № 9. - С. 140-142.

Влияние электролитов на растворимость солей мицеллообразующих ПАВ / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Т.Л.Скрылева // Укр. хим. журн. - 1995. - Т. 61, № 6. - С. 82-86.

Адсорбционно-мицеллярная модель флотационного выделения ионов тяжелых металлов / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Г.Н.Колтикова // Матеріали Шостої наукової школи країн СНД "Вібротехнологія-96" з механічної обробки дисперсних матеріалів і середовищ. - О., 1996. - Ч. 2. - С. 47-49.

К вопросу о гидрометаллургической переработке пенного продукта, образующегося при флотационном выделении ионов тяжелых металлов с помощью жирнокислотных собирателей / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Т.Л.Скрылева // Изв. вузов. Цв. металлургия. - 1996. - № 6. - С. 3-5.

Гетерокоагуляционная модель флотационного выделения тонкоэмульгированных растительных масел / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Т.В.Небеснова // Экотехнологии и энергосбережение. - 1997. - № 4. - С. 402-407.

Пирометаллургическая переработка пенного продукта при флотации ионов поливалентных металлов жирнокислотными собирателями / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Т.Л.Скрылева // Изв. вузов. Цв. металлургия. - 1997. - № 1. - С. 7-10.

СЕЙФУЛЛІНА Інна Йосипівна

21 жовт. 1937

Хімік-неорганік. Народилася у Дніпродзержинську. Батьки - фармацевти. 1945 р. родина переїхала до Одеси, де батько очолив обласне аптекоуправління. 1955 р. закінчила середню школу і вступила до фармацевтичного ін-ту. Навчання завершила вже у Запоріжжі (1959 р. Одеський фармацевтичний ін-т був переведений до Запоріжжя). Після закінчення ін-ту працювала в контрольно-аналітичній лабораторії Одеської залізниці. У 1967-1970 рр. вчилася в аспірантурі при кафедрі неорганічної хімії ОДУ. 1970 р. захистила дисертацію "Комплекси тетраклориду германію з деякими азотвмісними ароматичними та гетероциклічними сполуками" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Працює в ОДУ: починала на кафедрі неорганічної хімії (асистент, старший викладач, доцент), з 1987 р. - на кафедрі загальної хімії та полімерів: доцент, професор, з 1993 р. і дотепер - завідувач кафедри. 1990 р. захистила дисертацію "Розчинювальні та комплексоутворювальні функції органічних кислот у направленому синтезі координаційних сполук" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Читає курси лекцій: "Загальна хімія", "Фізико-хімічні методи дослідження полімерів та комплексних сполук", "Історія хімії", "Хімія координаційних сполук". Керує науковою роботою студентів і аспірантів.

Основні наукові праці присвячені проблемам координаційної та біокоординаційної хімії, розробленню теоретичних основ направлено-го синтезу речовин із заданими властивостями. Останніми роками розвиває новий науковий напрям - синтез лікарських препаратів на основі моно- і змішанолігандних координаційних сполук біологічно активних металів і лігандів. Керує чотирма науково-дослідними темами, які координуються МВССО та НАН України ("Нові речовини й матеріали", "Здоров'я людини").

І.Й.Сейфулліна разом із співробітниками кафедри створила новий клас лікарських препаратів метаболітного характеру з широким спектром біологічної активності: нейротропні, кардіотропні, антиоксидантні, антиалкогольні, протикарієсні.

Автор понад 200 наукових статей, має 10 авторських свідоцтв.

●
Комплексные соединения тетраклорида германия с о- и м-аминобензойными кислотами / Соавт. Е.М.Белоусова // Журн. общ. химии. - 1970. - Т. 40, вып. 4. - С. 815-817.

Оксикислоты как активаторы ионной флотации германия / Соавт.: Е.М.Белоусова, Л.Д.Скрылев // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1974. - Т. 17, № 8. - С. 973-978.

Поведение гексафторфосфата калия в растворах уксусной кислоты / Соавт.: А.А.Опаловский, Т.В.Петрова // Журн. общ. химии. - 1977. - Т. 47, вып. 3. - С. 531-533.

Ассоциация ионов K^+ и PF_6^- в растворах гексафторфосфата калия в ацетонитриле / Соавт.: Т.В.Петрова, Л.Д.Скрылев // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1978. - Т. 21, № 5. - С. 751-756.

Термохимическое исследование сольватов на основе ацетатов щелочноземельных металлов / Соавт.: Т.П.Кравченко, Ю.Л.Супоницкий // Укр. хим. журн. - 1980. - Т. 46, № 5. - С. 475-480.

ИК - спектроскопическое исследование формиатного и ацетатного сольватокмплексов дифторида кобальта / Соавт.: Т.Г.Вербецкая, Л.Д.Скрылев // Укр. хим. журн. - 1982. - Т. 48, № 2. - С. 129-131.

О комплексообразовании меди с 1-нафтамин-8- и 1-нафтиламин-5-сульфо кислотами в диметилсульфоксиде / Соавт. Л.С.Скорород // Координац. химия. - 1984. - Т. 10, № 1. - С. 40-42.

Изучение 1-оксиэтилендифосфонатов германия / Соавт.: Т.П.Баталова, А.Ю.Киреева // Комплексоны и хелатообразующие сорбенты: Науч. тр. / ИРЕА. - М., 1985. - С. 39-43.

Взаимодействие в системе: комплекс германия (IV) с пирокатехиновым фиолетовым - фосфорсодержащий комплексон / Соавт.: Т.П.Баталова, Т.М.Чеповская // Журн. общ. химии. - 1986. - Т. 56, вып. 11. - С. 2629-2632.

Комплексообразование германия (IV) с ИДА, ЭДТГ и ДТПА в водном растворе / Соавт. Т.П.Баталова // Комплексоны и комплексонаты: Межвуз. сб. науч. тр. / Калинин. ун-т. - Калинин, 1988. - С. 56-61.

О комплексообразовании никеля (II) и кобальта (II) с 1-амино-8-нафтол-2,4-дисульфокислотой / Соавт. Л.С.Скороход // Журн. общ. химии. - 1989. - Т. 59, вып. 9. - С. 1940-1944.

Физико-химическое исследование этилендиаминтетраацетата германия (IV) / Соавт.: Т.П.Баталова, Е.В.Колчинский // Координац. химия. - 1990. - Т. 16, № 6. - С. 773-779.

○

Сейфуллина Инна Иосифовна // Одес. ун-т. - 1995. - 12 трав. - С. 7.

Скрылев Л.Д. Физическая и коллоидная химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 129-133.

Про І.Й.Сейфуліну. - С. 133.

СКРИЛЬОВ Лев Дмитрович

5 січ. 1935 - 1 лют. 1999

Фізико-хімік. Заслужений діяч науки і техніки України. Народився у Свердловську (Єкатеринбург). Вищу освіту здобув на фізико-технічному ф-ті Уральського політехнічного ін-ту. Вчився в аспірантурі при кафедрі фізичної хімії того ж ін-ту (1958-1961). Після закінчення аспірантури залишився на кафедрі асистентом. 1961 р. захистив дисертацію "Пінне фракціонування колоїдно-розчинних металів" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Деякий час був старшим науковим співробітником у науководослідному хімічному ін-ті. У 1966-1971 рр. працював в Уральському лісотехнічному ін-ті на кафедрі загальної хімії: доцент, завідувач кафедри. Докторську дисертацію "Фізико-хімічні основи адсорбційних методів виділення колоїдів" захистив 1968 р. Вчене звання професора присвоєно наступного року. До Одеси переїхав 1971 р., відтоді працював в ОДУ, завідував кафедрою фізичної та колоїдної хімії. Читав курс лекцій з неорганічної хімії, спецкурс "Основи наукових досліджень". Багато уваги приділяв підготовці наукових кадрів: керував підготовкою 25 кандидатських та 4 докторських дисертацій.

Л.Д.Скрильов - фахівець у галузі колоїдної хімії та флотажного очищення стічних вод промислових підприємств. Він виконав великий обсяг фундаментальних досліджень, спрямованих на вивчення кількісних закономірностей іонної флотації. Результатом стали типові технології флотажного очищення стічних вод, забруднених найбільш небезпечними речовинами: радіонуклідами, іонами важких металів, пестицидами, нафтопродуктами та ін. Працював над конструюванням необхідних для реалізації цих технологій флотажних установок. Розроблені ним спільно з працівниками кафедри очисні споруди експлуатувалися "Чернівцілегмашем", одеським заводом "Епсилон" та ін.

Л.Д.Скрильов впродовж багатьох років був референтом РЖХім, членом оргкомітету і головою секцій ряду всесоюзних конференцій, редактором наукових збірників та учбових посібників, головою Одеського обласного правління Українського хімічного товариства.

Автор понад 200 наукових праць.

Химическая термодинамика: Учеб. пособие / ОГУ. - О., 1978. - 84 с.: ил.

Физические процессы в водных растворах: Учеб. пособие / ОГУ. - О., 1981. - 82 с.: ил.

Адсорбция хлоридов первичных алифатических аминов гидроксидом тория / Соавт.: О.В.Перлова, В.Ф.Сазонова // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1990. - Т. 33, № 9. - С. 36-40.

Влияние рН среды на процесс флотационной очистки сточных вод гальванических производств / Соавт.: М.Г.Бельдий, С.К.Бабинец, В.В.Костик // Химия и технология воды. - 1990. - Т. 12, № 1. - С. 1026-1029.

Длина углеводородной цепи и ингибирующее действие хлоридов алкиламмония / Соавт.: Е.А.Стрельцова, Т.Л.Скрылева // Защита металлов. - 1991. - Т. 27, № 6. - С. 977-980.

Адсорбционно-мицеллярное энергетическое соотношение ПАВ как критерий их моющего действия по отношению к загрязненной нефтью металлической поверхности / Соавт.: В.Ф.Сазонова, Т.Л.Скрылева // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1992. - Т. 35, № 8. - С. 102-104.

Влияние растворимости сублата на эффективность флотационного выделения ионов тяжелых металлов, собранных с помощью жирнокислотных собирателей / Соавт.: В.Ф.Сазонова, Т.Л.Скрылева // Химия и технология воды. - 1992. - Т. 14, № 5. - С. 386-390.

Очистка сточных вод участка травления печатных плат от ионов тяжелых металлов флотацией / Соавт.: А.Н.Пурич, Л.М.Солдаткина // Химия и технология воды. - 1992. - Т. 14, № 12. - С. 924-929.

Флотационное выделение ионов тория, собранных с помощью тонкоэмульгированных растворов жирных кислот в бензоле / Соавт.: О.В.Перлова, В.Ф.Сазонова // Изв. вузов. Химия и хим.технология. - 1992. - Т. 35, № 7. - С. 74-80.

Флотация алкилкарбоксилат-ионов в форме труднорастворимых мыл поливалентных металлов / Соавт.: Т.Л.Скрылева, Л.М.Солдаткина, Е.А.Стрельцова // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1992. - Т. 35, № 10. - С. 69-72.

Растворимость моноалкилфосфатов некоторых цветных металлов (Ag, Mg, Ba, Zn, Ni, La, Al, Ge) / Соавт.: О.В.Перлова, В.Ф.Сазонова // Укр. хим. журн. - 1993. - Т. 59, № 2. - С. 143-146.

Одесский университет 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.
Про Л.Д.Скрильова. - С. 102.

Очерки развития науки в Одессе / НАН Украины. ЮНЦ. - О., Титул, 1995. - 576 с.
Про Л.Д.Скрильова - С. 132.

СОФРОНКОВ

Олександр Наумович

15 жовт. 1939

Фізико-хімік. Народився у Нальчику (Кабардино-Балкарія). Середню школу закінчив у Кишиневі. У 1956-1961 рр. вчився на фізичному відділенні фізико-математичного ф-ту Кишинівського ун-ту. Після закінчення навчання короткий час працював у в/ч (Саратовська обл.). 1962 р. переїхав до Одеси. Працював асистентом на кафедрі загальної фізики ОІМФ. У 1963-1979 рр. - в ОДУ: інженер, молодший науковий співробітник проблемної лабораторії № 2, аспірант кафедри фізичної хімії, старший викладач, доцент тієї ж кафедри, заступник декана хімічного ф-ту по роботі з іноземними студентами. 1970 р. захистив дисертацію "Дослідження каталізаторів кисневого електрода на основі окислів металів змінної валентності і водневого електрода на основі твердого розчину алюмінію у нікелі" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. З 1979 р. працював в ОТХП ім. М.В.Ломоносова: завідував кафедрою неорганічної і загальної хімії. Читав курси: "Кінетика і каталіз", "Квантова хімія", "Будова речовин", "Електрохімія". 1990 р. захистив дисертацію "Синтез, електрохімічні властивості каталізаторів, іонізаторів кисню та водню на основі оксидів і металів змінної валентності" на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук. 1991 р. йому було присвоєно звання професора. 1993 р. став дійсним членом АН вищої школи України (відділення хімії). Останнім часом працює у Польщі.

Працює в галузі дослідження каталізаторів кисневого та паливного електродів, що має важливе значення при створенні електрохімічних генераторів струму.

Автор близько 150 наукових праць.

●
Исследование электродных полупроводниковых катализаторов. I. Об условиях образования твердых растворов $Zi_xNi_{1-x}O$ и их каталитических и полупроводниковых свойствах / Соавт.: Э.Г.Мисюк, О.К.Давтян, М.В.Уминский // Электрохимия. - 1966. - Т. 2, № 3. - С. 311-314.

Рентгенографическое исследование легированных окисных пленок на никеле в щелочной среде при повышенных температурах / Соавт.: А.М.Хуторной, Ф.В.Магордей // Защита металлов. - 1970. - Т. 6, № 6. - С. 678-683.

О кинетике дегидрирования циклогексана / Соавт.: Ю.А.Федорин, И.С.Мезенцев, А.М.Хуторной // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1971. - Т. 14, № 7. - С. 1037-1042.

Кинетика разложения муравьиной кислоты, катализируемая селенидами // Кинетика и катализ. - 1975. - Т. 16, № 5. - С. 1338-1343.

Электроокисление гидразина на сплаве кобальт-никель, полученном электрохимическим путем / Соавт. Л.Д.Скрылев // Журн. физ. химии. - 1978. - Т. 52, № 2. - С. [71-73](#).

Исследование высокотемпературного топливного элемента с полутвердым электролитом // Журн. приклад. химии. - 1980. - № 12. - С. 169-172.

Катализаторы на основе пятиоксида ванадия с добавками щелочных металлов / Соавт.: Е.И.Магденко, Н.А.Чивирева // Укр. хим. журн. - 1982. - Т. 48, № 9. - С. 914-917.

Исследование никель-титановых сплавов, полученных электрохимическим и металлургическим способами / Соавт. Э.Н.Первый // Журн. приклад. химии. - 1988. - Т. 54, № 4. - С. 384-387.

Коррозия омедненной пружинной проволоки / Соавт.: А.Базилевский, Ю.Ермолаев // Физ.-хим. механика материалов. - 1991. - № 1. - С. 105-108.

Алюминий как промотор никелевого катализатора водородного электрода электрохимического генератора / Соавт. Л.И.Короленко // Укр. хим. журн. - 1991. - Т. 57, № 4. - С. 395-397.

Равновесные объемы оксидов щелочно-земельных металлов / Соавт.: В.А.Дроздов, В.В.Поживатенко // Журн. физ. химии. - 1992. - № 12. - С. 3377-3379.

Расчет базовых переходов под давлением на примере щелочных металлов / Соавт.: В.А.Дроздов, В.В.Поживатенко // Физика металлов и металловедение. - 1992. - Т. 74, № 2. - С. 145-147.

○

Одесский университет. 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.
Про О.Н.Софронкова. - С. 103.

СТРЕЛЬЦОВА Олена Олексіївна

5 жовт. 1947

Фізико-хімік. Народилась у Сімферополі в родині військовослужбовця. Середню школу закінчила в Одесі. Вищу освіту здобула на хімічному ф-ті ОДУ (1967-1972). Від часу закінчення навчання працює в ун-ті на кафедрі фізичної хімії (з 1988 - кафедра фізичної і колоїдної хімії): інженер, старший лаборант, аспірант, асистент, доцент, професор. Дисертацію "Фізико-хімічні закономірності адсорбції деяких катіонних ПАР на межі розподілу фаз рідина-тверде тіло та рідина-газ" на звання кандидата хімічних наук захистила 1982 р. 1997 р. захистила дисертацію "Теорія і практика флотажного виділення іоногенних поверхнево-активних речовин (ПАР)" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Читає курси лекцій: "Колоїдна хімія" і "Будова речовин", а також спецкурс "Фізико-хімічні методи дослідження поверхневих явищ", написала кілька методичних посібників до лабораторних робіт з колоїдної та фізичної хімії.

Наукова діяльність пов'язана з теорією і практикою флотажного виділення іоногенних поверхнево-активних речовин, електрохімією та проблемами охорони довкілля, з колоїдно-хімічними проблемами екології. Розробила засоби флотажного очищення стічних вод, забруднених ПАР.

О.О.Стрельцова очолювала в ОНУ комісію з роботи зі стажистами, член методичної комісії хімічного ф-ту ОНУ та кафедри фізичної і колоїдної хімії.

Автор понад 100 друкованих праць.

●

Фізико-хімічні основи процесу флотаційного виділення поверхнево-активних речовин із водних розчинів та стічних вод. - О.: Астропринт, 1997. - 140 с.

●

Термодинамика адсорбции катионных ПАВ на границе раздела фаз жидкость-газ и жидкость-твердое тело / Соавт. Л.Д.Скрылев // Коллоид. журн. - 1980. - Т. 42, № 3. - С. 594-596.

Адсорбционно-мицеллярное энергетическое соотношение ПАВ как критерий их пенообразующей способности / Соавт. Л.Д.Скрылев // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1985. - Т. 28, № 4. - С. 62-66.

Интенсификация процесса флотационного выделения ПАВ с помощью тонкоэмульгированных аполярных жидкостей / Соавт. Л.Д.Скрылев // Химия и технология воды. - 1994. - Т. 16, № 1. - С. 77-82.

Физико-химические основы флотационного выделения иогенных ПАВ // Укр. хим. журн. - 1997. - Т. 63, № 5. - С. 93-101.

Длина углеводородной цепи и ингибирующее действие хлоридов алкил-аммония / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Т.Л.Скрылева // Защита металлов. - 1991. - Т. 27, № 6. - С. 977-980.

Флотация алкилкарбоксилат-ионов в форме труднорастворимых мыл поливалентных металлов / Соавт.: Т.Л.Скрылева, Л.М.Солдаткина // Химия и хим. технология. - 1992. - Т. 35, вып. 10. - С. 69-72.

Кинетическая оценка эффективности пенного фракционирования и осадительной флотации ПАВ / Соавт. Л.Д.Скрылев // Вода и здоров'я - 98: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Одеса, 15-18 верес. 1998 р. - О., 1998. - С. 239-242.

Коллоидно-химические основы очистки сточных вод, загрязненных поверхностно-активными веществами / Соавт. Л.Д.Скрылев // Тез. докл. XVI Менделеев. съезда по общей и прикладной химии. Санкт-Петербург, 25-29 мая 1998 г. - С.Пб., 1998. - С. 243.

Термодинамика адсорбции алкилкарбоксилатов калия гидроксидом кадмия / Соавт.: Л.Д.Скрылев, Л.А.Гончаренко // Вібротехнологія-98: Обробка дисперсних матеріалів та середовищ: Зб. праць. - О., 1998. - Вип. 8, ч. 2. - С. 95-97.

Флотационное выделение поверхностно-активных веществ из водных растворов и сточных вод / Соавт. Л.Д.Скрылев // Метеорологія, кліматологія та гідрологія: Міжвід. зб. України. - О., 1998. - Вип. 36. - С. 361-365.

ТИХОМИРОВ *Вячеслав Вікторович*

10 січ. 1900 - 24 берез. 1985

Хімік-технолог. Народився в Гродно. Гімназію закінчив 1918 р. у Казані. Того ж року вступив на юридичний ф-т Томського ун-ту, але навчання було перерване службою в армії. До ун-ту повернувся в 1920 р. Наступного року перейшов на хімічне відділення фізмату. Після закінчення ун-ту вчився в аспірантурі при кафедрі технічної хімії (1926-1929), працював асистентом кафедри загальної хімії Сибірського технологічного ін-ту (Томськ). 1930 р. переїхав до Краснодару. Працював у ВНДІ консервної промисловості: науковий співробітник, старший науковий співробітник, керівник хімічного сектора. Водночас завідував кафедрою неорганічної хімії, був доцентом кафедри фізичної хімії в ін-ті харчової промисловості, доцентом кафедри хімії - у педагогічному ін-ті. В НДІ консервної промисловості виконав ряд досліджень з проблем сульфитації плодоовочевої сировини і напівфабрикатів. За цикл праць з цієї теми 1938 р. йому було присвоєно вчений ступінь кандидата технічних наук. У роки війни працював начальником цеху лабораторії лікарських препаратів при кафедрі органічної хімії хіміко-технологічного ін-ту, де готували препарати для госпіталів. З 1943 р. керував організованою при ін-ті лабораторією загальної хімічної технології, впродовж кількох років був доцентом кафедри загальної хімії. Читав курс хімічної технології. 1950 р. переїхав до Благовещенська-на-Амурі, де завідував кафедрою хімії сільськогосподарського ін-ту. Активно займався науковою роботою. Результатом стала монографія "Сульфитація плодоовочевої сировини і напівфабрикатів" (М., 1959. - 200 с.). Цю працю ВАК визнав як докторську дисертацію і затвердив В.В.Тихомирова в ученому званні доктора технічних наук і професора. 1962 р. переїхав до Одеси. Працював в ОСГП: завідувач кафедри неорганічної хімії, органічної хімії, професор кафедри хімії. Читав лекції з неорганічної, органічної,

аналітичної та фізикоїдної хімії. У 1974-1983 рр. - в ОТХП ім. М.В.Ломоносова: професор-консультант кафедри виноробства.

Основний напрям наукових досліджень - сульфитація і десульфитація плодоовочевої сировини та продуктів переробки плодів і овочів на напівфабрикати. Розробив хімічні основи і прийоми раціональної технології хімічного консервування. Досліджував також вплив олова полуди консервної жести на продукти консервування та способи боротьби з ним. Працював і над проблемою збереження аромату винограду у вині.

Автор понад 100 друкованих праць.

●
Сульфитація плодоовощного сирья и полуфабрикатов. - М.: Пищепромиздат, 1959. - 200 с.

●
Сахарификация крахмала солодом в крахмально-паточном производстве / Соавт. С.В.Лебедев // Пищ. пром-сть. - 1927. - № 9-10. - С. 27-31.

Методика сульфитации и десульфитации томат-пюре применительно к условиям консервного производства // Тр. Краснодар. ВНИИКП. - 1931. - Т. 2, вып. 1. - С. 17-23.

Сухая сульфитация болгарского перца // Тр. Краснодар. ВНИИКП. - 1934. - Т. 4, вып. 6. - С. 21-23.

Рационализация метода изготовления сернистой кислоты и возможность сульфитации жидким ангидридом / Соавт. Г.Д.Шершон // Тр. Краснодар. ВНИИКП. - 1936. - Т. 6, вып. 1. - С. 9-11.

Таблицы химического состава компотов и некоторых видов овощных консервов и соков / Соавт. Ф.П.Шалайкин // Вопр. питания. - 1939. - № 12. - С. 33-36.

Ускорение процесса минерализации консервов и усовершенствования методики определения олова / Соавт. Ф.П.Шалайкин // Лаб. практика. - 1940. - № 4. - С. 41-45.

Распад глюкозобисульфитного комплекса в условиях термической десульфитации / Соавт.: В.Г.Гоголев, В.П.Диков // Сб. Благовещ. с.-х. ин-та. - 1959. - № 1. - С. 112-115.

Рефрактометрический метод определения жиров в пищевых продуктах // Пищ. пром-сть. - 1962. - № 6. - С. 17-23.

Повышение ароматичности десертных вин / Соавт. М.С.Кричмар // Плодоводство, виноградарство и виноделие Молдавии. - 1964. - № 3. - С. 73-75.

Определение содержания метилантранилата в винограде и винах / Соавт. Л.Я.Перемен // Плодоводство, виноградарство и виноделие Молдавии. - 1968. - № 7. - С. 89-93.

○

Тихомиров Вячеслав Викторович // Учені вузів Української РСР. - К., 1968. - С. 421.

ТИЩЕНКО Марлена Олексіївна

29 січ. 1932 - 28 верес. 1995

Хімік-аналітик. Народилася в Одесі. Тут же закінчила школу. Вищу освіту здобула в Одеському фармацевтичному ін-ті (1949-1954), закінчила аспірантуру. Деякий час була асистентом на кафедрі фармацевтичної хімії. У 1959-1982 рр. працювала в Одеських лабораторіях ІЗНХ АН УРСР, у відділі фізико-хімічних методів аналізу: старший лаборант, інженер-дослідник, молодший, згодом - старший науковий співробітник. 1968 р. захистила дисертацію "Комплексні сполуки рідкісноземельних елементів з деякими похідними 1-феніл-3-метилпіразолону-5 та використання їх для флуориметричного аналізу" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Докторську дисертацію "Різноміліандні комплексні сполуки іонів лантанідів, їхні оптичні властивості, стійкість та застосування в аналізі" захистила 1980 р. 1982 р. перейшла до ОПІ, на кафедру загальної та неорганічної хімії: професор, у 1983-1989 рр. - завідувач кафедри, професор, в останній рік життя - професор кафедри теоретичних основ хімії. Вчене звання професора присвоєно 1986 р. Читала курс "Загальна і неорганічна хімія".

Була членом двох спеціалізованих рад з аналітичної хімії і п'яти наукових координаційних рад АН УРСР і СРСР.

Працювала над розробленням спектрофотометричних і люмінесцентних методів визначення мікрокількості самарію, європію і тербію з використанням β -дикарбонільних сполук і органічних основ та поверхнево-активних речовин. Розроблені методи застосовуються при аналізі матеріалів електронної техніки. За її методами визначають також фенольні сполуки. Вони застосовуються при аналізі промислових вод теплових і атомних електростанцій.

Автор понад 250 наукових праць, має 6 авторських свідоцтв.

●
Люминесцентное определение микроколичеств тербия с помощью диантипирилметана и салициловой кислоты / Соавт.: Г.И.Герасименко, Н.С.Полуэктов // Журн. аналит. химии. - 1978. - Т. 33, вып. 1. - С. 77-80.

О взаимодействии 2-ацетилиндандиона-1,3 с некоторыми ионами лантанидов / Соавт.: И.И.Желтвай, Н.С.Полуэктов // Координац. химия. - 1978. - Т. 4, вып. 11. - С. 1653-1657.

Применение разнолигандных комплексов с аминополикарбонowymi кислотами и β -дикетонами для определения редкоземельных элементов в элюатах после хроматографического разделения / Соавт.: И.И.Желтвай, Г.И.Герасименко, Н.С.Полуэктов // Структура, свойства и применение β -дикетонатов металлов: Сб. ст. - М., 1978. - С. 181-184.

Разнолигандные комплексные соединения лантанидов с некоторыми аминополикарбонowymi кислотами и β -дикетонами / Соавт.: Н.С.Полуэктов, Г.И.Герасименко, И.И.Желтвай // Дикетонаты металлов: Сб. ст. - М., 1978. - С. 73-76.

Спектрофотометрическое изучение комплексообразования ионов неодима с этилендиаминтетрауксусной кислотой и 2-ацетилиндандионом-1,3 / Соавт.: И.И.Желтвай, Н.С.Полуэктов // Структура, свойства и применение β -дикетонатов металлов: Сб. ст. - М., 1978. - С. 176-178.

Взаимодействие ионов неодима, гольмия и эрбия с производными 1-фенил-2,3-диметилпиразолона-5 и некоторыми фенолкарбонowymi кислотами / Соавт.: Г.И.Герасименко, Н.С.Полуэктов // Органические реагенты в аналит. химии: Сб. ст. - Пермь, 1979. - С. 55-62.

Координационные соединения некоторых РЗЭ с 2-ацетил-1,3-индандионом / Соавт.: Н.С.Полуэктов, И.И.Желтвай,

Д.Г.Батыр, Е.В.Мелентьева // Координац. химия. - 1980. - Т. 6, вып. 1. - С. 72-75.

Люминесценция европия в комплексах с 2-ацетил- и 2-бензоилиндандионами / Соавт.: Р.А.Виткун, Г.И.Герасименко, Т.М.Ульянова, Н.С.Полуэктов // ДАН СССР. - 1981. - Т. 260, № 6. - С. 1367-1370.

Микропериодичность констант образования разнолигандных комплексных соединений в ряду лантанидов / Соавт.: Н.С.Полуэктов, Г.И.Герасименко, И.И.Желтвай // ДАН СССР. - 1981. - Т. 260, № 3. - С. 756-759.

Спектрофотометрическое изучение антипирин-салицилатных комплексов лантанидов / Соавт.: Г.И.Герасименко, Н.С.Полуэктов // Журн. неорган. химии. - 1981. - Т. 26, № 9. - С. 2364-2367.

Интенсивность спектров поглощения Nd и Eг и люминесценция Eу в растворах комплексов с циклическими β -дикетонами / Соавт.: Н.С.Полуэктов, Г.И.Герасименко, Т.М.Ульянова, Р.А.Виткун // Журн. аналит. химии. - 1982. - Т. 27, № 9. - С. 2242-2244.

Исследование разнолигандных соединений ионов лантанидов с 1,1,1-трифтороктандионом-2,4 и некоторыми комплексонами / Соавт.: Н.С.Полуэктов, И.В.Безлуцкая, Г.Ф.Ярошенко, Г.И.Герасименко // Комплексоны и хелатообразующие сорбенты: Сб. ст. - М., 1982. - С. 110-116.

Комплексные соединения ионов лантанидов с диантипирилметаном и циклическими β -дикетонами / Соавт.: Н.С.Полуэктов, Г.И.Герасименко, Т.М.Ульянова, Р.А.Виткун // Журн. неорган. химии. - 1983. - Т. 28, № 4. - С. 863-867.

Координационные соединения лантанидов с тиосемикарбазиддиуксусной кислотой / Соавт.: Н.В.Гэрбэлэу, В.И.Лозан, О.А.Болога, И.В.Безлуцкая // Журн. неорган. химии. - 1983. - Т. 28, № 2. - С. 335-339.

Устойчивость 2-бензоил-1,3-индандионовых комплексов лантанидов в водно-ацетоновых растворах / Соавт.: Т.М.Ульянова, Е.В.Мелентьева, Н.С.Полуэктов, И.И.Желтвай // ДАН СССР. - 1983. - Т. 269, № 6. - С. 1374-1377.

Изучение взаимодействия ионов лантанидов (III) с 2-ацетилдимедоном / Соавт.: Г.И.Герасименко, Н.С.Полуэктов, Т.М.Ульянова // ДАН СССР. - 1984. - Т. 270, № 4. - С. 888-892.

Астатические аспекты устойчивости комплексов лантанидов с замещенными 4-гидрокси-3-циннамоил-6-метил-2-пиронами / Соавт.: И.И.Желтвай, С.С.Алан // Изв. вузов. Сер. химия и хим. технология. - 1993. - Т. 36, № 11. - С. 54-59.

Люминесцентные характеристики дибензоилметанатов европия, модифицированных поверхностно-активными веществами / Соавт.: Г.И.Герасименко, В.В.Тищенко // Науч. тр. Одес. политехн. ун-та. - 1996. - С. 154-158.

ТРУНОВ

Олексій Михайлович

2 листоп. 1933

Електрохімік. Народився у Свердловську (Єкатеринбург). Середню школу закінчив у Пермі. У 1951-1956 рр. вчився на хімічному ф-ті Пермського ун-ту. До переїзду до Одеси працював старшим інженером в об'єднанні "Пермнафта", старшим науковим співробітником у відділі хімії Природознавчого ін-ту при Пермському ун-ті, закінчив аспірантуру Ін-ту електрохімії Уральського філіалу АН СРСР (Свердловськ), був молодшим науковим співробітником цього ін-ту. З 1962 р. - в Одесі. Впродовж багатьох років працював в ОДУ: провідний інженер, старший науковий співробітник, завідувач сектора проблемної лабораторії № 2, старший викладач, доцент кафедри аналітичної хімії. 1963 р. захистив дисертацію "Кисневий електрод у розплавленому карбонаті" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. З 1980 р. - в ОПМФ: завідував кафедрою хімії, після об'єднання кафедр хімії і фізики - доцент, з 1995 р. - професор цієї кафедри. Читає курс лекцій з фізичної хімії. Дисертацію "Оксидні кисневі катоди хімічних джерел струму" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук захистив 1993 р.

Напрямок наукових досліджень - вивчення процесів у хімічних джерелах струму (ХДС), розроблення і дослідження електрокаталізаторів кисневих електродів для ХДС. При конструюванні хімічних джерел струму різного призначення застосовувалися повітряні електроди, електрокаталізатори для яких виготовлялись із платини і срібла. О.М.Трунов розробив оксидні кисневі катода, які за питомими струмовими характеристиками не поступаються катодам з активаторами із дорогоцінних металів, що дозволяє рекомендувати їх для використання в цинк-повітряних (кисневих) ХДС з електричним підзарядом. Він виявив, що найбільш позитивні результати дає застосування оксидних кобальтових і марганцевих систем.

О.М.Трунов - автор 100 научных и 10 навчально-методических работ.

Исследование потенциодинамическим методом состояния поверхности окислов системы Ni-Co-O / Соавт. Н.Н.Вереникина // Электрохимия. - 1981. - Т. 17, № 1. - С. 135-137.

К проблеме электровосстановления кислорода на окисных катализаторах: Термодинамические аспекты механизма ионизации кислорода // Электрохимия. - 1981. - Т. 17, № 7. - С. 1051-1054.

О замедленной стадии ионизации кислорода на оксидных электрокатализаторах // Электрохимия. - 1986. - Т. 22, № 8. - С. 1093-1095.

Влияние состояния поверхности электрода на процесс электровосстановления кислорода // Укр. хим. журн. - 1988. - Т. 54, № 5. - С. 492-497.

Импеданс воздушного серебряного и никелевого электродов в растворе гидроксида калия // Укр. хим. журн. - 1989. - Т. 55, № 1. - С. 45-47.

Низкочастотный импеданс воздушных электродов // Укр. хим. журн. - 1989. - Т. 55, № 2. - С. 165-167.

Влияние редокс-потенциала металла на процесс электровосстановления кислорода // Укр. хим. журн. - 1990. - Т. 56, № 9. - С. 1003-1005.

К проблеме расчета энергии активации процесса электровосстановления кислорода / Одес. ин-т инженеров мор. флота. - О., 1990. - 20 с. - Деп. в ОНИИТЭХим (г.Черкассы) 3.08.90, № 1019-ХП.

Состояние поверхности оксидных слоев на сплаве никеля и кобальта / Одес. ин-т инженеров мор. флота. - О., 1990. - 9 с. - Деп. в ОНИИТЭХим (г.Черкассы) 29.01.90, № 107-ХП90.

Редокс-электрокатализ процесса ионизации молекул кислорода // Укр. хим. журн. - 1994. - Т. 60, № 1. - С. 27-29.

Катодные материалы на основе оксидов Fe(+3) для перезаряжаемых ХИТ / Соавт. М.В.Уманский // Тез. докл. I Укр. электрохим. съезда. Киев, 15-18 мая 1995 г. - К., 1995. - С. 211-212.

К проблеме расчета энергии активации процесса ионизации молекулы кислорода на оксидных электродах в водных растворах // Укр. хим. журн. - 1996. - Т. 62, № 7. - С. 37-41.

ХАРІН Сергій Єлизарович

7 жовт. 1896 - 18 серп. 1973

Фізико-хімік. Заслужений діяч науки і техніки РРФСР. Народився у с. Ішеїно (нині Красненський р-н, Орловської обл.) у селянській родині. Після закінчення початкової залізничної школи на ст. Єлець працював на залізниці (телефоніст, телеграфіст - на ст. Єлець, в управлінні зв'язку - у Воронежі), у Воронежському губпродкомі (конторник, агент), завідував відділом народної освіти у рідному селі. Середню спеціальну освіту здобув у Воронежському технікумі шляхів сполучення, вищу - на технологічному ф-ті Воронежського сільськогосподарського ін-ту (1925-1930). Закінчив аспірантуру при кафедрі фізичної та колоїдної хімії Воронежського хіміко-технологічного ін-ту. На цій кафедрі працював впродовж досить довгого часу (асистент, доцент), деякий час завідував також кафедрою технології бродильних виробництв, керував прикладним відділом у НДІ колоїдної хімії. 1937 р. захистив дисертацію "Колоїди цукрового виробництва та боротьба з ними" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Докторську дисертацію "Теорії та методи колоїдної хімії, їх застосування у харчовій індустрії" захистив 1940 р. 1941 р. перейшов на кафедру хімії Воронежського лісогосподарського ін-ту (завідувач кафедри). В евакуації перебував в Алма-Аті (Казахстан), де очолював кафедру хімії Московського ін-ту радянської кооперативної торгівлі. 1943 р. повернувся до Воронежа і знову очолював кафедру технології бродильних виробництв у хіміко-технологічному ін-ті. 1947 р. переїхав до Одеси. Завідував кафедрами фізичної та колоїдної хімії в Одеському технологічному ін-ті консервної промисловості та в ОПІ. 1960 р. повернувся до Воронежа. Керував кафедрою фізичної та колоїдної хімії у хіміко-технологічному ін-ті. Читав лекції з фізичної та колоїдної хімії, з технології бродіння. Керував підготовкою понад 50 дисертацій.

Працював переважно у галузі хімії і технології цукрового, спиртового, пивоварного і дріжджового виробництва. Досліджував роль колоїдів у процесі виробництва цукру. Розробив рекомендації щодо уточнення масових аналізів на цукор. Нині у лабораторіях цукрових заводів провадять аналізи на цукор за методикою і рекомендаціями, розробленими за участі С.Є.Харіна. Запропонував нову схему дріжджового виробництва. С.Є.Харін виконав також серію досліджень з перегонки і ректифікації спирту. Деякий час працював над способами промислового виробництва активованого вугілля. Організував на металургійному заводі і жиркомбінаті у Воронежі цехи з виробництва активованого вугілля.

Автор понад 200 наукових праць.

●
Влияние коллоидов на процесс сахароварения / Соавт. А.В.Думанский; АН УССР. - К., 1950. - 69 с.: черт.

Теоретические основы перегонки и ректификации спиртов. - М.: Пищепромиздат, 1951. - 220 с.: ил.

Физическая химия: Учеб. для хим.-технол. специальностей вузов СССР / Киев. ун-т. - К., 1961. - 555 с.: черт.

●
Физико-химический анализ крахмальной патоки / Соавт. М.С.Репринцев // Тр. Воронеж. хим.-технол. ин-та. - 1947. - Т. 8. - С. 51-54.

Коллоиды пищевой промышленности // Укр. хим. журн. - 1949. - Т. 14, № 2. - С. 1724.

О зависимости радиуса частиц канифоли от концентрации ее в коллоидном растворе / Соавт. Т.А.Бурлак // Тр. Одес. технол. ин-та консерв. пром-сти. - 1949. - Т. 3, вып. 1. - С. 69-86.

Закономірности при образованні коллоїдних розтворів канифоли / Соавт. Т.А.Бурлак // Тр. Одес. технол. ін-та консерв. пром-сти. - 1953. - Т. 5, вып. 2. - С. 16-36.

Кинетика образовання коллоїдного розтвору канифоли / Соавт. Т.А.Бурлак // Укр. хим. журн. - 1953. - Т. 19, № 1. - С. 45-49.

ЦИКАЛО Альфред Леонідович

20 лют. 1939

Фізико-хімік і теплофізик. Заслужений працівник народної освіти України. Член Національної спілки журналістів України. Народився в Одесі. Вищу освіту здобув в ОПМФ (1956-1961). Після закінчення ін-ту працював інженером-конструктором на Ризькому судноремонтному заводі. 1963 р. повернувся до Одеси, вчився в аспірантурі (під керівництвом проф. Я.З.Казавчинського) на кафедрі термодинаміки ОПМФ (1963-1966). 1967 р. захистив дисертацію “Розрахункове визначення теплофізичних особливостей системи, яка містить перекис водню і продукти його розкладу” на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук. З 1967 р. працює в Одеському технологічному ін-ті харчової і холодильної промисловості на кафедрі загальної хімії: старший викладач, доцент, професор, завідувач кафедри. 1984 р. захистив дисертацію “Молекулярна динаміка, структура і фізико-хімічні властивості рідких кристалів, адсорбованих шарів та інших систем із складною міжмолекулярною взаємодією” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. 1986 р. йому було присвоєно вчене звання професора. Того ж року з ініціативи А.Л.Цикала кафедру загальної хімії було перетворено на кафедру хімії, охорони навколишнього середовища та раціонального природокористування. На базі цієї кафедри, яку А.Л.Цикало очолює й нині, з 1989 р. розпочато підготовку інженерів-екологів. Читає курс лекцій з екології.

Серед головних наукових результатів - розробка та реалізація досить універсального і строгого методу визначення фізико-хімічних властивостей газів, рідин, рідких кристалів, тонких плівок, адсорбованих шарів на основі комп'ютерного моделювання поведінки систем великої кількості взаємодіючих часток (метод молекулярної динаміки). А.Л.Цикало передбачив і підтвердив також цілу низку нових явищ і ефектів у переохолоджених рідкокристалічних систе-

мах (так званих метастабільних переохолоджених станах), що становлять неабиякий інтерес для кріобіології, кріомедицини, техніки низьких температур. Багато зусиль спрямовує на практичне використання унікальних властивостей рідких кристалів - для ранньої діагностики і контролю ефективності лікування ряду серйозних захворювань (метод рідкокристалічної термографії). Останнім часом наукові і творчі інтереси поширилися на сферу екології та природоохоронної справи. Основні зусилля вченого спрямовані на вивчення екологічно напружених та небезпечних об'єктів (терміналі, порти, сховища екологічно небезпечних речовин, судна, що перевозять нафту, скрапленний природний газ, аміак, хлор, метан, кислоти, тощо; на розробку екологічно безпечних технологій транспортування і перевантаження токсичних, вибухо- і пожежонебезпечних речовин і матеріалів; на моделювання аварійних ситуацій, прогнозування наслідків аварій та розробку рекомендацій щодо їх запобігання та ліквідації). Йому належить комплекс оригінальних комп'ютерних програм, які дозволяють з високою надійністю прогнозувати наслідки аварій та аварійних ситуацій. Цю методику Служба стандартних довідкових даних затвердила як стандартну.

А.Л.Цикало - дійсний член Академії інженерних наук України, Української екологічної академії наук, Міжнародної академії наук екології і безпеки життєдіяльності, Академії історії і філософії природознавства і техніки, Нью-Йоркської академії наук. Соросівський професор (1994-1995, 1997).

А.Л.Цикало - автор близько 300 праць, у тому числі 12 книг і монографій. Переважна більшість публікацій - це науковий доробок. Але його перу належать і статті, присвячені культурній спадщині українського народу (історія, архітектура), історії вітчизняної та світової науки (нариси про О.М.Ляпунова, В.С.Мартинівського, В.А.Хавкіна, І.П.Пулюя та ін.), проблемам екології, питанням студентського й громадського життя. Він позаштатний кореспондент кількох періодичних видань. З 1997 р. виходить заснований ним новий інформаційно-аналітичний і науково-методичний журнал "Надзвичайні ситуації й цивільний захист". А.Л.Цикало - його головний редактор.

- Альфред Леонідович Цикало: Біобібліогр. покажч. літ. / Упоряд. Т.І.Олейникова; ОДНБ ім. М.Горького. - О., 1993. - 80 с.

- Класична механіка. Електрика. Магнетизм: Учб. посіб. / Співавт. В.Б.Роганков. - О., 1997. - 152 с. - (Сер.: Курси лекцій з фундам. наук. Фізика і хімія / Центр розвитку і реконструкції при Кабміні України; Одес. держ. акад. холоду). - У надзаг.: Міносвіти України; № 2/383.

Физико-химические свойства гидразина и его производных / Соавт. А.Г.Табачников. - О.: Астропринт, 1997. - 99 с.

Физическая адсорбция: Изучение методами Монте-Карло и молекулярной динамики / Соавт. Г.Д.Куценко. - О.: Астропринт, 1997. - 116 с.

Конспект лекцій з хімії / Співавт.: Ю.П.Чухрій, О.О.Грандов; Одес. держ. акад. холоду; Одес. держ. політехн. ун-т; Молодіж. екол. центр. - О., 1999. - Ч. 1-2.

Основы экологии / Соавт.: О.И.Бодюл, А.А.Грандов; Одес. гос. акад. холода; Молодеж. экол. центр. - О., 1999. - Ч. 1-2.

Прикладная экология: Нормирование антропогенной нагрузки / Соавт. О.И.Бодюл; Одес. гос. акад. холода; Молодеж. экол. центр им. В.И.Вернадского. - О., 2000. - Ч. 1-2.

Основы экологической культуры. Ч. 1 / Соавт. Т.Г.Черная; Одес. гос. акад. холода; Молодеж. экол. центр им. В.И.Вернадского. - О., 2001. - 102 с.

Прикладная и промышленная экология: технологии основных производств / Соавт. О.И.Бодюл; Одес. гос. акад. холода; Молодеж. экол. центр им. В.И.Вернадского. - О., 2001. - Ч. 1-2.

●
О распространении в атмосфере экологически вредных веществ при их разливах, утечках и выбросах из хранилищ, расположенных в морской прибрежной зоне // Холодил. техніка і технологія. - 2001. - Т. 2(71). - С. 57-59.

Application of natural zeolites for eliminating accidental spillage of some ecologically harmful substances / Coaut.: E.K.Malinovsky, O.I.Bodyul, T.G.Tchernaya // Соврем. проблемы холодил. техники и технологии: Сб. науч. тр. междунар. науч.-техн. конф. Одесса. 3-5 окт. 2001 г. - О., 2001. - С. 114.

Molecular dynamics investigation of the Fredericksz effect // Journ. of Molecular Liquids. - 2001. - Vol. 93. - P. 181-185.

Prediction of consequences of evaporation and dissipation into atmosphere of toxic, ecologically harmful substances / Coaut.: A.M.Sementsov, A.A.Yolkin // Соврем. проблемы холодил. техники и технологии: Сб. науч. тр. междунар. науч.-техн. конф. Одесса. 3-5 окт. 2001 г. - О., 2001. - С. 113.

○

Антонович В.П., Мищенко В.Г. Аналитическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 90-105.

Про А.Л.Цикала. - С. 103.

Недоступ В.И. Одесская школа ученых-теплофизиков, специалистов в области исследования свойств веществ // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 362-373.

Про А.Л.Цикала. - С. 371-372.

ЧЕБОТАРЬОВ Олександр Миколайович

5 берез. 1942

Хімік-аналітик. Народився в с.Воля, Арбузинського р-ну, Миколаївської області, в селянській родині. Середню школу закінчив в Одесі 1959 р. Того ж року вступив на вечірнє відділення хімічного ф-ту ОДУ. До 1965 р. працював на Одеському заводі радіально-свердлильних верстатів та нафтопереробному заводі. Відтоді - в ОДУ. Починав препаратором на кафедрі неорганічної хімії. Після одержання 1968 р. диплому вчився в аспірантурі при тій же кафедрі. По закінченні аспірантури працював там інженером. За два роки став старшим викладачем щойно створеної кафедри хімічних методів захисту навколишнього середовища. Брав активну участь у становленні кафедри. 1975 р. захистив дисертацію "Дослідження складу, властивостей і структури фторидів та гідрофторидів азотвмісних основ" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. З 1984 р. і дотепер - завідувач кафедри аналітичної хімії. Читає курси: "Аналітична хімія", "Статистичні методи в аналітичній хімії", спецкурс "Основи наукових досліджень". Керував підготовкою трьох кандидатських дисертацій. 1996 р. одержав грант Соросівського доцента.

Наукові інтереси визначаються двома основними напрямками: раціональне поєднання методів концентрування, розділення та визначення мікрокількості елементів в об'єктах різноманітної природи; вивчення комплексних фторокислот в кислотно-основних реакціях з азотвмісними органічними основами та практичне використання продуктів їх взаємодії. Досліджує фізико-хімічні властивості сорбційних процесів на поверхні немодифікованих і модифікованих носіїв неорганічної та органічної природи при добуванні із багатоконпонентних систем важких металів, органічних барвників, поверхнево-активних речовин, що дає змогу визначити мікрокількості токсичних металів в об'єктах навколишнього середовища, а також - в

об'єктах сільськогосподарського і промислового виробництва. Працює також над вивченням кислотно-основних рівноваг, які реалізуються у водних, водно-органічних розчинах комплексних фторокислот (фтороводнева, тетрафторборна, гексафторкремнієва) в присутності азотвмісної органічної основи у широкому інтервалі концентрацій в залежності від електронно-донорної здатності останніх. Одержані експериментальні результати з дослідження складу, властивостей і будови продуктів, які при цьому утворюються, застосовуються в аналітичній практиці і техніці.

Автор понад 100 наукових праць.

Алкиламмонийные фторсилкаты / Соавт.: А.А.Эннан, Л.А.Гаврилова, Т.С.Борисенко // Журн. неорган. химии. - 1977. - Т. 22, № 5. - С. 1263-1268.

Гидрофториды азолов / Соавт.: А.А.Эннан, Е.Д.Дзержко // Журн. неорган. химии. - 1981. - Т. 26, № 8. - С. 2059-2066.

Гидрофториды и гексафторсилкаты моноаминокарбоновых кислот / Соавт.: А.А.Эннан, Л.А.Гаврилова, Н.В.Андреева // Журн. неорган. химии. - 1983. - Т. 28, № 5. - С. 1117-1124.

Глициновые комплексы фторсодержащих кислот / Соавт.: А.А.Эннан, Л.А.Гаврилова, Н.В.Андреева // Журн. неорган. химии. - 1983. - Т. 28, № 5. - С. 1117-1124.

Особенности атомно-абсорбционного определения германия и олова в пламени ацетилен - закись азота / Соавт. А.Н.Захария // Журн. приклад. спектроскопии. - 1988. - Т. 48, № 2. - С. 183-187.

Исследование квазидвойных систем фтороводород - азотсодержащее органическое основание - вода / Соавт. С.В.Качан // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1989. - Т. 32, № 3. - С. 11-15.

Спектрофотометрическое изучение комплексов индия и галлия с карбоксидиоксидоменолом и поверхностно-активными вещества-

ми / Соавт.: Г.Ф.Танцора, Г.И.Савенко, А.К.Екбаль // Укр. хим. журн. - 1989. - Т. 55, № 11. - С. 1191-1194.

Тетрафторбораты азотсодержащих органических оснований / Соавт.: И.В.Новак, В.И.Никитин, В.Г.Самойленко, А.И.Стайков // Журн. неорган. химии. - 1989. - Т. 34, № 5. - С. 1116-1120.

Тетрафторборантные флюсы для низкотемпературной пайки / Соавт.: В.Ф.Хорунов, В.Г.Самойленко, И.П.Бежаева, А.П.Слонимский // Автоматич. сварка. - 1990. - № 6. - С. 64-66.

Атомно-абсорбционное определение бора в некоторых азотсодержащих органических солях тетрафторборной кислоты / Соавт.: А.Н.Захария, И.В.Новак, С.И.Жила // Завод. лаб. - 1991. - Т. 57, № 11. - С. 30-31.

Кислотно-основное взаимодействие тетрафторборной кислоты с сильными азотсодержащими органическими основаниями / Соавт. И.В.Новак // Изв. вузов. Химия и хим. технология. - 1991. - Т. 34, № 2. - С. 19-22.

Потенциометрическое титрование разбавленных водных растворов азотсодержащими основаниями. I. Моноамины / Соавт. С.В.Качан // Журн. физ. химии. - 1991. - Т. 65, № 3. - С. 682-687.

Потенциометрическое титрование разбавленных водных растворов азотсодержащими основаниями. II. Диамины / Соавт. С.В.Качан // Журн. физ. химии. - 1991. - Т. 65, № 3. - С. 688-693.

Протолитические свойства кремнеземных сорбентов / Соавт.: В.Г.Маркова, Нгуен Данг Дык // Укр. хим. журн. - 1991. - Т. 57, № 10. - С. 1073-1076.

Комплексные тетрафторбораты меди (II) и цинка (II) азотсодержащих органических оснований / Соавт.: М.В.Шестакова, Т.М.Щербакова, В.Ф.Хорунов, В.И.Никитин // Журн. неорган. химии. - 1993. - Т. 38, № 2. - С. 272-275.

Особенности атомно-абсорбционного определения свинца и кадмия в природных водах с помощью атомизатора “печь-пламя” после сорбционного концентрирования на аморфных кремнеземах / Соавт.: А.Н.Захария, М.Шериф Буктит // Химия и технология воды. - 1994. - Т. 16, № 2. - С. 126-131.

Экстракционно-атомно-абсорбционное определение свинца, кадмия и цинка в природных водах / Соавт.: А.Н.Захария, М.Шериф Буктит, Л.И.Нестерова // Укр. хим. журн. - 1994. - Т. 60, № 10. - С. 692-695.

Адсорбционное взаимодействие карбоксидиоксихроменоло с поверхностью кремнеземных сорбентов / Соавт.: К.Л.Шафран, Н.А.Борисюк, Г.Ф.Танцюра // Укр. хим. журн. - 1995. - Т. 61, № 12. - С. 102-107.

Полифункциональные сорбенты на основе катионита КУ-2-8 и аминокислот / Соавт. Т.М.Щербакова // Укр. хим. журн. - 1996. - Т. 62, № 8. - С. 100-105.

Физико-химические характеристики комплексообразующего сорбента на основе 3-аминопропилаэросила и карбоксидиоксихроменоло / Соавт.: К.Д.Шафран, Н.А.Борисюк // Укр. хим. журн. - 1996. - Т. 62, № 1. - С. 12-18.

Атомно-абсорбционное определение кадмия, свинца и меди в природных водах после сорбционного концентрирования / Соавт.: А.Н.Захария, Т.М.Щербакова // Укр. хим. журн. - 1997. - Т. 63, № 6. - С. 127-130.

Молекулярно-эмиссионное определение бора в виде борной кислоты метилборатов и экстрактов / Соавт.: А.И.Стайков, Е.В.Исса // Укр. хим. журн. - 1997. - Т. 63, № 10. - С. 21-25.

Сорбция молибдена (VI) и титана (IV) на 3-аминопропилаэросиле, модифицированном карбоксидиоксихроменолом / Соавт.: К.Л.Шафран, Е.А.Зеленая // Укр. хим. журн. - 1997. - Т. 63, № 11. - С. 16-23.

ЧЕРНО
Наталія Кирилівна

2 лип. 1945

Хімік-органік. Народилася в Одесі. Батьки - науковці. У 1963-1968 рр. вчилася на хімічному ф-ті ОДУ (фах "органічна хімія"). Від часу закінчення ун-ту - в ОТХП ім. М.В.Ломоносова: працівник науково-дослідної групи при кафедрі органічної хімії, аспірант, старший науковий співробітник, науковий керівник проблемної лабораторії, доцент, з 1988 р. - завідувач кафедри органічної хімії. Читає курс органічної хімії. 1979 р. захистила дисертацію "Дослідження полісахаридів харчової водорості *Chara aculeolata* Kütz" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Докторську дисертацію "Харчові волокна: склад, властивості і технологія виробництва" на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук захистила 1990 р. 1992 р. їй було присвоєно вчене звання професора. Того ж року Н.К.Черно була обрана членом-кореспондентом Академії технологічних наук України. Вона член біохімічного товариства України.

Науковий напрям - хімія природних сполук, склад і властивості біополімерів та їхніх комплексів як основи для створення біологічно активних харчових добавок і збагачувачів, які елімінують токсичні речовини і нормалізують обмінні процеси. Біополімерні комплекси, стійкі до дії ферментів організму людини - це харчові волокна, які одержують з різноманітної рослинної сировини. Н.К.Черно розробляла методи виділення препаратів харчових волокон, працювала над формуванням підходів до їхньої характеристики. Медико-біологічна оцінка показала, що ці препарати є фізіологічними ентросорбентами і відіграють важливу роль у регулюванні обмінних процесів. Розроблені препарати - це харчові волокна другого і третього покоління, вони не мають світових аналогів.

Автор понад 250 праць. Має ряд патентів.

●
Пищевые волокна / Соавт.: М.Дудкин, С.Казанская. - К.: Урожай, 1988. - 148 с.

Химия гемицеллюлоз. - Рига: Зинатне, 1991. - 720 с.

●
Ксилоглюконы-полисахариды развивающихся тканей // Химия древесины. - 1989. - № 3. - С. 17-22.

Кислотно-основные и ионообменные свойства пищевых волокон // Прикладная биохимия и микробиология. - 1992. - Т. 25, вып. 2. - С. 297-300.

Иммобилизация ферментов заместительной терапии на пищевых волокнах // ДАН Украины. Сер. Б. - 1994. - № 5. - С. 146-149.

Пищевые волокна как матрица для иммобилизации ферментов // Фармакология. - 1995. - № 6. - С. 35-39.

Состав и свойства концентрированных препаратов пищевых волокон как основа прогнозирования физиологических эффектов // Фармакология. - 1995. - № 6. - С. 159-163.

Харчові речовини та продукти для лікувально-профілактичного харчування // Наук. праці / Одес. держ. акад. харч. технологій. - О., 1995. - Вип. 15. - С. 75-79.

Зернові продукти лікувально-профілактичного призначення // Наук. праці / Одес. держ. акад. харч. технологій. - О., 1996. - Вип. 16. - С. 126-132.

○
Алексеева Л.А., Каганский И.М. Костюк А.П. Химическая технология // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 134-140.
Про Н.К.Черно. - С. 127, 128.

ЧУМАНОВ
Сергій Мартинович

24 верес. 1877 - 26 берез. 1956

Хімік-неорганік. Народився в Казані в робітничій сім'ї. Закінчив гімназію. У 1896-1900 рр. вчився в Казанському ун-ті на відділенні природничих наук фізико-математичного ф-ту. Після завершення навчання короткий час викладав хімію в Казанському рільничому училищі. 1901 р. за рекомендацією професора Казанського ун-ту Ф.М.Флавицького був призначений асистентом кафедри загальної хімії Вищого гірничого училища в Катеринославі (нині Дніпропетровськ), невдовзі перетвореного на гірничий ін-т. Склав магістерські іспити при фізико-математичному ф-ті Казанського ун-ту. 1913 р. впродовж кількох місяців перебував у відрядженні в Швейцарії, займався науковою роботою у Цюріхському ун-ті, в лабораторії професора А.Вернера. У 1916-1925 рр. працював на медичному ф-ті Катеринославських вищих жіночих курсів, які пізніше були реорганізовані в медичний ін-т: доцент, завідувач кафедри загальної та органічної хімії. Впродовж кількох років був доцентом гірничого відділення гірничого ін-ту та завідував хімічним відділом Дніпропетровського НДІ гігієни праці та професійних захворювань. 1932 р. переїхав до Києва; завідував хімічним відділом у НДІ гігієни праці та професійних захворювань. У різні роки за сумісництвом працював у гірничому ін-ті (завідувач кафедри загальної хімії). Під час війни змушений був залишитись на окупованій території. У ті роки працював у Києві в 1-му медичному ін-ті (професор) та фельдшерсько-акушерській школі (викладач), в агрономічному ін-ті в Житомирі (завідувач кафедри хімії), у медичному ін-ті у Вінниці (професор кафедри хімії). 1945 р. переїхав до Одеси. До кінця життя працював в ОСГІ, завідував кафедрою неорганічної хімії, читав курс неорганічної хімії. Розробляв методи одержання гідроксидів металів із основних солей. Довів, що із різноманітних основних солей одного й того ж металу утворюються гідрати окису цього металу з різноманітною будовою молекули. Ці гідрати повинні давати початок

ізомерним окисам данного металу. Вивчав також питання, пов'язані з теоріями сольватації комплексних іонів. Досліджував дію різної кількості їдкого калію на розчин сульфату цинку. Вивчав випадки рівноваги за допомогою визначення електропровідності рідкої фази та звичайним аналітичним методом. Автор 40 друкованих праць.

●

Материалы по изучению электропроводности в системах, построенных из $ZnSO_4 - NH_3 - H_2O$ // Журн. Рус. физ.-хим. о-ва. - 1908. - Т. 40. - С. 476-479.

Действие КОН на атакомит // Журн. Рус. физ.-хим. о-ва. - 1915. - Т. 47. - С. 1267-1270.

Каталитический способ получения азотной кислоты из аммиака // Юж. инженер. - 1916. - № 1. - С. 17-21.

Определение окиси углерода с помощью окиси меди // Тр. Все-укр. ин-та гигиены и патологии труда. - 1928. - Вып. 6. - С. 176-179.

Опыты колориметрического определения окиси углерода // Журн. приклад. химии. - 1939. - № 10. - С. 1568-1571.

ШАПІРО Юрій Євгенович

28 лют. 1947

Хімік-органік. Народився в Житомирі в родині військовослужбовця. Середню школу закінчив у Ярославлі. Вищу освіту здобув у Ярославському політехнічному ін-ті (1965-1970). Закінчив аспірантуру Ін-ту біоорганічної хімії ім. М.М.Шемякіна (Москва). 1974 р. захистив у тому ж ін-ті дисертацію “ЯМР - дослідження фосфоліпідних мембран за допомогою гідрофільного парамагнітного зонду” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Відтак працював у Ярославському політехнічному ін-ті: завідував лабораторією ЯМР, був доцентом кафедри органічної хімії та асистентом на кафедрі фізики. 1988 р. переїхав до Одеси. Відтоді працює у ФХІ НАН України. Починав старшим науковим співробітником, з 1991 р. завідував лабораторією молекулярної структури і конформаційного аналізу. 1990 р. захистив дисертацію “Вплив асоціації компонентів реакційної системи на формування ланцюгів сополімерів” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. Працював також в ОДУ: у 1992-1993 рр. - професор кафедри молекулярної електроніки, з 1993 р. - професор кафедри органічної хімії. Читав курс органічної хімії. Нині працює за кордоном.

Основні наукові дослідження - в галузі супрамолекулярної хімії, конформаційного аналізу, спектроскопії ЯМР макромолекул та колоїдних структур, біоорганічної хімії пептидів, білків та фосфоліпідних мембран, моделювання рецепторного сполучення біологічно активних речовин, міцелярної ензимології, рідких кристалів. Ю.Є.Шапіро запропонував методи парамагнітного ЯМР - зондування молекулярної топографії і динаміки колоїдних систем та визначення конформації молекул в їхній структурі з використанням іонів металів, а також мікроструктури ланцюгів сополімерів із застосуванням зрушувальних реагентів. Відкрив явище фазової сегрегації молекул у біологічних мембранах і мікроемульсіях, на основі якого

розробив методи регулювання композиційної та конфігураційної мікроструктури емульсійних сополімерів. Виявив комплексно-радикальний механізм мікрогетерофазної сополімеризації і піросульфатний механізм сульфонування аліфатичних і ароматичних сполук, зміну конформації молекул поверхнево-активних речовин при поліморфних переходах. Розробив методи виявлення біологічно активної конформації пептидів на основі двомірної спектроскопії ЯМР, скринінга та фізичного моделювання рецепторного зв'язування.

Автор 300 наукових публікацій, має 4 патенти на винаходи.

●
Обмен между лецитиновыми мицеллами в бензоле как модель трансмембранного переноса липидных молекул / Соавт.: Л.И.Барсуков, А.В.Викторов, В.Ф.Быстров и др. // ДАН СССР. - 1973. - Т. 211, № 4. - С. 847-850.

Пространственная ориентация полярных групп на поверхности везикулярных лецитиновых мембран / Соавт.: Л.И.Барсуков, А.В.Викторов, В.Ф.Быстров и др. // ДАН СССР. - 1973. - Т. 211, № 3. - С. 717-720.

Установление блочной структуры сополимеров изопрена с акрилонитрилом спектроскопией ЯМР // Высокомолекуляр. соединения. - 1976. - Т. 18, № 10. - С. 736-739.

Влияние плотности упаковки молекул в слое ПАВ на микро-блочность сополимера при эмульсионной полимеризации // Соавт.: О.К.Швецов, Н.П.Дозорова, А.А.Ершов // Высокомолекуляр. соединения. - 1978. - Т. 20, № 5. - С. 328-331.

Определение микроструктуры сополимеров пиперилина с акрилонитрилом спектроскопией ЯМР / Соавт.: С.И.Шкуренко, О.К.Швецов, А.С.Хачатуров // Высокомолекуляр. соединения. - 1979. - Т. 21, № 4. - С. 803-805.

Продукт взаимодействия метилового эфира п-толуиловой кислоты с жидким SO₂ как сульфорирующий агент / Соавт.:

Ю.А.Москвичев, Г.Н.Тимошенко, А.К.Григоричев и др. // Журн. орган. химии. - 1985. - Т. 21, № 1. - С.128-131.

Парамагнитное гидрофильное зондирование коллоидных систем спектроскопией ЯМР // Успехи химии. - 1988. - Т. 57, № 8. - С. 1253-1272.

Конформационные особенности биологически активных аналогов меланостатина / Соавт.: В.Я.Горбатюк, В.М.Кабанов, С.А.Андронати и др. // Биоорган. химия. - 1990. - Т. 16, № 12. - С. 1607-1617.

Модификация структуры мицелл анионных ПАВ в воде униполярной электрохимической обработкой / Соавт.: В.Я.Горбатюк, А.В.Смирнов, И.Ю.Аверко-Антонович и др. // Коллоид. журн. - 1991. - Т. 53, № 1. - С. 168-172.

Фрагментарная подвижность молекул в обращенных мицеллах аэрозоля ОТ в н-октане, инкапсулирующих α -химотрипсин или альбумин / Соавт.: В.Я.Горбатюк, А.В.Левашов, Н.Л.Клячко // Биол. мембраны. - 1993. - Т. 11, № 3. - С. 293-305.

Влияние второго аминокислотного остатка на антидепрессивную активность аналогов меланостатина / Соавт.: М.Ю.Горбачев, В.Я.Горбатюк, С.А.Андронати и др. // Теорет. и эксперим. химия. - 1993. - Т. 65, № 3. - С. 255-259.

Спектры ПМР и строение 2-(1-гидрокси-1-бифенилен)-метил-п-ментан-3-она / Соавт.: Л.А.Куртуля, В.А.Бачериков, Л.Д.Паценкер и др. // Журн. общ. химии. - 1995. - Т. 65, вып. 8. - С. 1957-1966.

ЮРЖЕНКО Олександр Іванович

29 серп. 1910 - 19 черв. 1999

Фізико-хімік. Заслужений діяч науки України. Народився в с. Баратівці, Миколаївської обл., в селянській сім'ї. Школу закінчив у Херсоні. Вчився в ОСГІ (1928-1930) та Вологодському хіміко-технологічному ін-ті (1930-1932). Короткий час працював директором радгоспного маслозаводу у Західному Сибіру. Закінчив аспірантуру при кафедрі фізичної та колоїдної хімії Ленінградського ун-ту. На тій же кафедрі залишився працювати асистентом. 1937 р. захистив дисертацію "Електроосмотичне дослідження на діафрагмі" на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук і обійняв посаду доцента (у званні доцента затверджений 1939). У 1941-1945 рр. працював завідувачем лабораторії Державного дослідного заводу СК-літер Б (з 1943 - ВНДІ синтетичного каучуку ім. С.В.Лебедева). У ті роки виконав ряд досліджень з синтезу каучуків, а також з удосконалення технології емульсійної полімеризації. У 1945-1960 рр. жив у Львові. Працював у політехнічному ін-ті, з 1949 р. - в ун-ті. В обох вузах завідував кафедрою фізичної та колоїдної хімії, впродовж кількох років був в ун-ті проректором з наукової роботи. 1949 р. захистив дисертацію "Дослідження процесу полімеризації вуглеводнів в емульсії" на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук. 1960 р. переїхав до Одеси. Близько десяти років був ректором ОДУ; керував ним же організованою кафедрою фізико-хімії полімерів та колоїдів; був науковим керівником лабораторії високомолекулярних сполук. В ОДУ читав курси "Колоїдна хімія", "Фізико-хімія високомолекулярних сполук". 1970 р. залишив ун-т, короткий час завідував кафедрою фізичної хімії ОТІХП ім. М.В.Ломоносова. Наступного року переїхав до Києва. Працював в ін-ті легкої промисловості, завідував кафедрою фізичної хімії, потім був професором тієї ж кафедри. Під його керівництвом захищено 2 докторські та 18 кандидатських дисертацій.

Автор понад 300 наукових праць. Має урядові нагороди - орденни Трудового Червоного Прапора та "Знак пошани".

Влияние солей кислот жирного ряда на процесс полимеризации стирола в эмульсии / Соавт. С.С.Иванчев // Коллоид. журн. - 1960. - Т. 22, вып. 1. - С. 120-127. - Библиогр.: 11 назв.

О некоторых кинетических особенностях эмульсионного окисления углеводов / Соавт.: Р.В.Кучер, С.Д.Казьмин // Сб. науч. работ / Ин-т физ.-органич. химии АН БССР. - 1960. - Вып. 8. - С. 132-137.

Эмульсионная полимеризация стирола в присутствии эмульгаторов различного молекулярного веса / Соавт. Н.Я.Иванова // Коллоид. журн. - 1960. - Т. 22, вып. 1. - С. 37-41.

Влияние солей низших жирных кислот на дисперсность раствора эмульгатора и синтетических латексов, получающихся на их основе / Соавт. С.С.Иванчев // Коллоид. журн. - 1961. - Т. 23, вып. 6. - С. 706-711.

Изучение мицеллообразования в водных растворах солей парафиновых кислот / Соавт.: Н.Я.Иванова, Р.В.Кучер // Коллоид. журн. - 1962. - Т. 24, вып. 2. - С. 178-184. - Библиогр.: 14 назв.

Эмульсионная полимеризация с поверхностным активированным иницированием / Соавт. В.А.Вильшанский // ДАН СССР. - 1963. - Т. 48, № 5. - С. 1145-1147. - Библиогр.: 5 назв.

Полимеризация стирола в эмульсии, стабилизированной двухкомпонентными смесями эмульгаторов / Соавт.: С.С.Иванчев, Н.И.Соломко // Коллоид. журн. - 1964. - Т. 26, вып. 6. - С. 670-674. - Библиогр.: 12 назв.

Особенности полимеризации стирола на глубоких стадиях превращения при иницировании диацильными перекисями / Соавт.:

С.С.Иванчев, В.И.Галибей // Высокомолекуляр. соединения. - 1965. - Т. 77, № 1. - С. 74-79.

Спектральное исследование симметричных диацильных перекисей / Соавт.: С.С.Иванчев, Ю.Н.Анисимов // Журн. физ. химии. - 1965. - Т. 39, вып. 8. - С. 1900-1905. - Библиогр.: 18 назв.

Роль перекисных инициаторов в образовании разветвлений в полистироле в процессе полимеризации / Соавт.: С.Иванчев, Ю.Анисимов // ДАН СССР. - 1966. - Т. 168, № 5. - С. 1072-1075.

Константы скорости реакций иницирования и передачи цепи / Соавт.: С.Зайцева, В.Енаньев // Высокомолекуляр. соединения. - 1967. - Т. 9, № 9. - С. 1958-1962.

Стабилизация полимеризующихся эмульсий полиэлектролитными диспергаторами / Соавт. И.Андор // ДАН СССР. - 1968. - Т. 181, № 3. - С. 782-784.

Изучение перекисей ацилов методом НК-спектроскопии / Соавт.: Ю.Анисимов, С.Иванчев // Теорет. и эксперим. химия. - 1969. - Т. 5, № 4. - С. 76-79.

Кинетика радикального и нерадикального распада гидроперекиси кумила в кумоле / Соавт.: Н.Соломко // Кинетика и катализ. - 1969. - Т. 10, № 3. - С. 527-532. - Библиогр.: 13 назв.

Изучение коллоидно-химических факторов гранульной полимеризации винильных мономеров. Влияние концентрации полиметакриловой кислоты и степени ее нейтрализации на стабилизацию макроэмульсии стирола / Соавт.: И.А.Андор // Коллоид. журн. - 1970. - Т. 32, № 1. - С. 130-136.

Полимеризация винильных мономеров в слоевых соединениях монтмориллонитов // Соавт.: Ю.С.Зайцев, Н.Г.Кисель, В.Д.Енаньев // Коллоид. журн. - 1970. - Т. 32, № 2. - С. 213-217. - Библиогр.: 11 назв.

○

Історія Одеського університету за 100 років / Київ. ун-т. - К., 1968. - 421 с.

Про О.І.Юрженка. - С. 236.

Юрженко Олександр Іванович // Учені вузів Української РСР. - К., 1968. - С. 489.

Одесский университет. 1865-1990. - К.: Лыбидь, 1991. - 160 с.

Про О.І.Юрженка. - С. 102-103.

Скрылев Л.Д. Физическая и коллоидная химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 129-133.

Про О.І.Юрженка. - С. 132-133.

ЯВОРСЬКИЙ Олександр Степанович

5 серп. 1941 - 11 черв. 1994

Хімік-органік. Народився в Одесі в робітничій родині. Вищу освіту здобув на хімічному ф-ті ОДУ. Після завершення навчання (1961) працював молодшим науковим співробітником у в/ч 61469 (Одес. обл.), служив в армії. Після демобілізації деякий час працював на заводі “Більшовик” інженером-хіміком центральної заводської лабораторії. Закінчивши аспірантуру при кафедрі органічної хімії ОДУ, працював в ун-ті старшим науковим співробітником з госптеми. 1972 р. перейшов до ІОХ АН УРСР, у відділ хімії азотистих гетероциклів (молодший науковий співробітник). Впродовж кількох років працював у лабораторії ІЗНХ АН УРСР молодшим науковим співробітником. 1976 р. захистив дисертацію “Синтез, властивості і стереохімія ряду 5-хлор і 5-феноксизаміщених 1,3-діоксанів” на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. З 1979 р. працював у ФХІ АН України: старший науковий співробітник у відділі біологічно активних речовин, з 1988 р. - завідувач лабораторії психотропних засобів та імуномодуляторів, на цій посаді працював до кінця життя. Дисертацію “Синтез, властивості та біологічна активність ациклічних і циклічних азотвмісних сполук, одержаних на основі заміщених о-ациланілінів” на здобуття вченого ступеня доктора хімічних наук захистив 1991 р.

Розробляв способи синтезу, зв'язку між структурою, стереохімією та біологічною активністю конденсованих гетероциклів. Запропонував оригінальні методи синтезу ряду нових похідних 1,4-бенздіазепінів, 1,4,5-триазоцинів. Розробив методи синтезу метоксизаміщених амфетамінів, вивчив реакції ацилювання, конденсації. Працював над створенням психотропних засобів, над синтезом нових ациклічних і циклічних азотвмісних сполук. Доклав великих зусиль до впровадження в медичну практику і промислове

виробництво створених у ФХІ лікарських засобів - феназепаму, гідазепаму та ін.

Автор близько 130 наукових публікацій, має 13 авторських свідоцтв.

●

О перегруппировке 2-аминобензофенонов в бензанилиды и получение на их основе паразамещенных анилинов / Соавт.: С.А.Андронати, А.В.Богатский, А.В.Бенько и др. // Журн. общ. химии. - 1974. - Т. 44, вып. 5. - С. 1214-1217.

Сtereохимия гетероциклов. XLIV. Конфигурация и конформация 2-метил-5-хлор-2-метил-5,5-дихлор-и 5,5-дихлор-1,3-диоксанов / Соавт.: Ю.Ю.Степанов, А.В.Богатский, А.И.Грень, О.С.Степанова // Журн. орг. химии. - 1977. - Т. 13, № 5. - С.1103-1108.

Ферментативное превращение феназепаму в организме экспериментальных животных / Соавт.: А.В.Богатский, В.Г.Зиньковский, Н.Я.Головенко и др. // ДАН УССР. Сер. Б. - 1979. - № 11. - С. 941-944.

Гидроксилирование ароматических ядер и гетерокольца молекулы феназепаму в эндоплазматическом ретикулуме белых крыс и мышей / Соавт.: Ю.В.Метешкин, Н.Я.Головенко, А.В.Богатский и др. // Бюл. эксперим. биологии и медицины. - 1980. - Т. 89, № 6. - С. 700-702.

Антимикробное действие галоидомалоновых эфиров, алкилфеноксипропандионов-1,3-2-метил-5-алкил-5-фенокси-1,3-диоксанов / Соавт.: В.П.Тульчинская, Г.А.Мазуренко, О.С.Степанова // Микробиол. журн. - 1983. - Т. 45, № 3. - С. 55-59.

Структура, фармакологические свойства и аффинность к бенздиазепиновым рецепторам / Соавт.: С.А.Андронати, В.М.Чепелев, Т.А.Воронина и др. // Хим.-фармац. журн. - 1985. - Т. 19, № 5. - С. 535-539.

Полярографическое определение феназепаму / Соавт.: М.А.Зинченко, И.Д.Бродецкий, Т.И.Давиденко // Хим.-фармац. журн. - 1986. - Т. 20, № 9. - С. 1139-1141.

Пространственное строение 1,2-дигидро-3Н-1,4-бенздиазепин-2-ионов / Соавт.: С.А.Андронати, И.А.Прокопенко, О.Г.Хвостенко, И.Е.Болдескул // Докл. АН УССР. Сер. Б. - 1988. - № 1. - С. 33-35.

Синтез и противосудорожные свойства 4-фенилтиосемикарбазонов 5-замещенных-2-аминобензофенонов / Соавт.: Н.Я.Головенко, Т.Л.Карасева, В.И.Павловский, А.С.Столетова // Хим.-фармац. журн. - 1989. - Т. 23, № 9. - С. 1060-1062.

Синтез двух психотропных соединений ряда 1,4-бенздиазепина / Соавт.: И.И.Китова, О.А.Раевский, А.М.Сапегин и др. // Хим.-фармац. журн. - 1990. - Т. 24, № 5. - С. 39-40.

Кристаллическая и молекулярная структура 2-N-тозиламино-5-бромфенона / Соавт.: Т.Ш.Гифейсман, А.А.Дворкин, Ю.А.Симонов и др. // Журн. структур. химии. - 1991. - Т. 32, № 5. - С. 148-150.

Самообразование гидразонзамещенных 2-аминобензофенонов / Соавт.: В.Я.Горбатюк, Ю.Е.Шапиро, В.И.Мусиенко, С.А.Андронати // Укр. хим. журн. - 1991. - Т. 51, № 8. - С. 855-859.

○

Андронати С.А., Грень А.И. Органическая и биоорганическая химия // Очерки развития науки в Одессе. - О., 1995. - С. 105-128. Про О.С.Яворського. - С. 125.

Список скорочень

АЕС	- атомна електростанція	МТС	- машино-тракторна станція
АМН	- Академія медичних наук	НАН	- Національна академія наук
АН БССР	- Академія наук Білоруської Радянської Соціалістичної Республіки	НДІ	- Науково-дослідний інститут
АН УРСР	- Академія наук Української Радянської Соціалістичної Республіки	НДС	- науково-дослідний сектор
ВАК	- Вища атестаційна комісія	НИИОХИМ	- Науково-дослідний інститут органічної хімії
ВДНГ	- Виставка досягнень народного господарства	ОВІМУ	- Одеське вище інженерно-морське училище. Нині - Одеська морська академія
ВИНИТИ	- Всесоюзний інститут науково-дослідної інформації	ОГМІ	- Одеський гідрометеорологічний інститут. Нині - Одеський державний екологічний університет
ВНДІ	- Всесоюзний науково-дослідний інститут	ОГУ	- див. ОДУ
ВНИИКП	- Всесоюзний науково-дослідний інститут консервної промисловості	ОДУ	- Одеський державний університет
ВО	- Виробниче об'єднання	ОЕІЗ	- Одеський електротехнічний інститут зв'язку. Нині - Одеська національна академія зв'язку
ВПС	- Військово-Повітряні Сили	ОПМФ	- Одеський інститут інженерів морського флоту. Нині - Одеський державний морський університет
ВЦ АН СССР	- Обчислювальний центр Академії наук Союзу Радянських Соціалістичних Республік	ОНИИТЭХим	- Науково-дослідний інститут техніко-економічних досліджень Міністерства хімічної промисловості
ГЕОХІ РАН	- Геолого-хімічний інститут Російської академії наук	ОНУ	- Одеський національний університет
ДАН	- Доповіді Академії наук	ОПІ	- Одеський політехнічний інститут. Нині - Одеський національний політехнічний університет
ДТПА	- діетилентриамінпентаоцтова кислота	ОПУ	- Одеський політехнічний університет
ЕХГ	- електрохімічний генератор струму	ОСПІ	- Одеський сільськогосподарський інститут. Нині - Одеський аграрний університет
ИДА	- імунодіоцтова кислота	ОТІХП (ОТИПП)	- Одеський технологічний інститут харчової промисловості. Нині - Одеська державна академія харчових технологій
ИРЕА	- Науково-дослідний інститут хімічних реактивів та особливо чистих хімічних речовин	ПАВ	- див. ПАР
ИСИО	- див. ІСДО	ПАР	- поверхнево-активні речовини
ІВМ	- іонообмінні волокнисті матеріали	ПМР	- парамагнітний резонанс
ІЗНХ	- Інститут загальної та неорганічної хімії	ПНЦ	- Південний науковий центр
ІОХ	- Інститут органічної хімії	РайЗУ	- Районне залізничне училище
ІСДО	- Інститут системних досліджень освіти	РАН	- Російська академія наук
КНР	- Китайська Народна Республіка	РЖ	- реферативний журнал
КНТО	- каталізатори низькотемпературного окислення	РЗЕ	- рідкісноземельні елементи
МАН	- Мала академія наук	РРФСР	- Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка
МВТУ	- Московське вище технічне училище	ТЕС	- теплоелектростанція
МДУ	- Московський державний університет	ТФП	- тетрафенілпорфірини

УзРСР	- Узбецька Радянська Соціалістична Республіка	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23
УМКВО	- Учбово-методичний комплекс вищої освіти	24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43
ФХІ	- Фізико-хімічний інститут	44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63
ХДС	- хімічні джерела струму	64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83
ЦЗЛ	- центральна заводська лабораторія	84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102
ЦИНТИ	- Центральний інститут науково-технічної інформації	103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117
ЦНДІ	- Центральний науково-дослідний інститут	118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132
ЦНИИТЭИ	- Центральний науково-дослідний інститут техніко-економічних досліджень	133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147
ЧМП	- Чорноморське морське пароплавання	148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162
ЭДТГ	- етилендітіогліколева кислота	163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177
ЮНЦ	- див. ПНЦ	178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192
ЯМР	- ядерний магнітний резонанс	193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207
		208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222
		223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237
		238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250
		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23
		24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43
		44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63
		64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83
		84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102
		103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117
		118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132
		133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147
		148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162
		163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177
		178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192
		193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207
		208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222
		223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237
		238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250

Зміст

3	Від упорядника	
4	АЛЕКСЄЄВА Любов Антонівна	
7	АНДРІАНОВ Анатолій Михайлович	
10	АНДРОНАТІ Сергій Андрійович	
12	АНКІН Валерій Фомич	
15	АНТОНОВИЧ Валерій Павлович	
20	БЕЛЬТЮКОВА Світлана Вадимівна	
24	БОГАТСЬКИЙ Олексій Всеволодович	
26	БОЛЬШАКОВ Олександр Гаврилович	
30	БУРМАКОВ Анатолій Іванович	
33	ВАРЛАМОВ Михайло Лукич	
37	ГАНІН Едуард Вікторович	
41	ГЕЛЬМБОЛЬДТ Володимир Олегович	
43	ГОГУНСЬКИЙ Віктор Дмитрович	
46	ГОЛЬМОВ Всеволод Петрович	
49	ГРЕНЬ Андрій Іванович	
52	ДАВТЯН Оганес Карапетович	
55	ДАШЕВСЬКИЙ Мойсей Миронович	
58	ДОВГАНЬ Ірина Валентинівна	
60	ДУДКІН Мар Сергійович	
63	ЕННАН Алім-Абдул Амідович	
68	ЕРАЙЗЕР Леонід Миколайович	
71	ЄВДОКИМОВ Дмитро Якович	
74	ЖАРНОВСЬКИЙ Авраам Михайлович	
76	ЖЕРЕБІН Юрій Львович	
79	ЖИЛНА Зінаїда Іванівна	
83	ЗАДОРЖНИЙ Василь Георгійович	
86	ІВАНЧОВ Сергій Степанович	
90	КАГАНСЬКИЙ Йосип Маркович	
94	КАМАЛОВ Герберт Леонович	
98	КРУГЛЯК Юрій Олексійович	
102	КУНШЕНКО Борис Васильович	
105	ЛЕГЕНЧЕНКО Іван Олександрович	
109	ЛЕНАРСЬКИЙ Іван Іванович	
111	ЛУК'ЯНЕНКО Микола Григорович	
115	МЕДВЕДСЬКА Олена Іванівна	
118	МИХАЙЛЕНКО Геннадій Георгійович	
120	МОРОЗОВ Олександр Олександрович	
124	НОВОХАТСЬКИЙ Ігор Олександрович	
127	ОПАЛОВСЬКИЙ Аркадій Анатолійович	
130	ПЕТРОВ Леонід Микитович	
133	ПЛИСОВ Олександр Костянтинович	
136	ПОПОВ Сергій Миколайович	
138	ПРИСЯЖНЮК Олексій Іванович	
141	П'ЯНКОВ Василь Олексійович	
143	РАКИТСЬКА Тетяна Леонідівна	
146	РАШКОВАН Борис Абрамович	
150	САЗОНОВА Валентина Федорівна	
154	СЕЙФУЛЛІНА Інна Йосипівна	
157	СКРИЛЬОВ Лев Дмитрович	
160	СОФРОНКОВ Олександр Наумович	
163	СТРЕЛЬЦОВА Олена Олексіївна	
166	ТИХОМИРОВ Вячеслав Вікторович	
169	ТИЩЕНКО Марлена Олексіївна	
173	ТРУНОВ Олексій Михайлович	
176	ХАРІН Сергій Єлизарович	
178	ЦИКАЛО Альфред Леонідович	
182	ЧЕБОТАРЬОВ Олександр Миколайович	
186	ЧЕРНО Наталія Кирилівна	
188	ЧУМАНОВ Сергій Мартинович	
190	ШАПРО Юрій Євгенович	
193	ЮРЖЕНКО Олександр Іванович	
197	ЯВОРСЬКИЙ Олександр Степанович	
200	Список скорочень	

Наукове видання

ВЧЕНІ ВУЗІВ ОДЕСИ

Біобібліографічний довідник

Випуск II
Природничі науки. 1946-2000

Частина 3
Хіміки

Упорядник
Тамара Іванівна Олейникова

Комп'ютерний набір і верстка:
Т.В.Іванова

Макет
Г.Д.Зленко

Тираж 100 прим.
Замовлення №

Ротапринт ОДНБ імені М.Горького
65026 Одеса-26, вул. Пастера, 13

.....
Редакційно-видавничий відділ
Одеської державної наукової
бібліотеки імені М.Горького
65026 Одеса-26, вул. Пастера, 13
.....

Підписано до друку 08.02.02
Темплан 2002 р., поз. 22
Формат паперу 60x84/16
Гарнітура Таймс
Друк офсетний
Обл.-вид. арк. 9,7